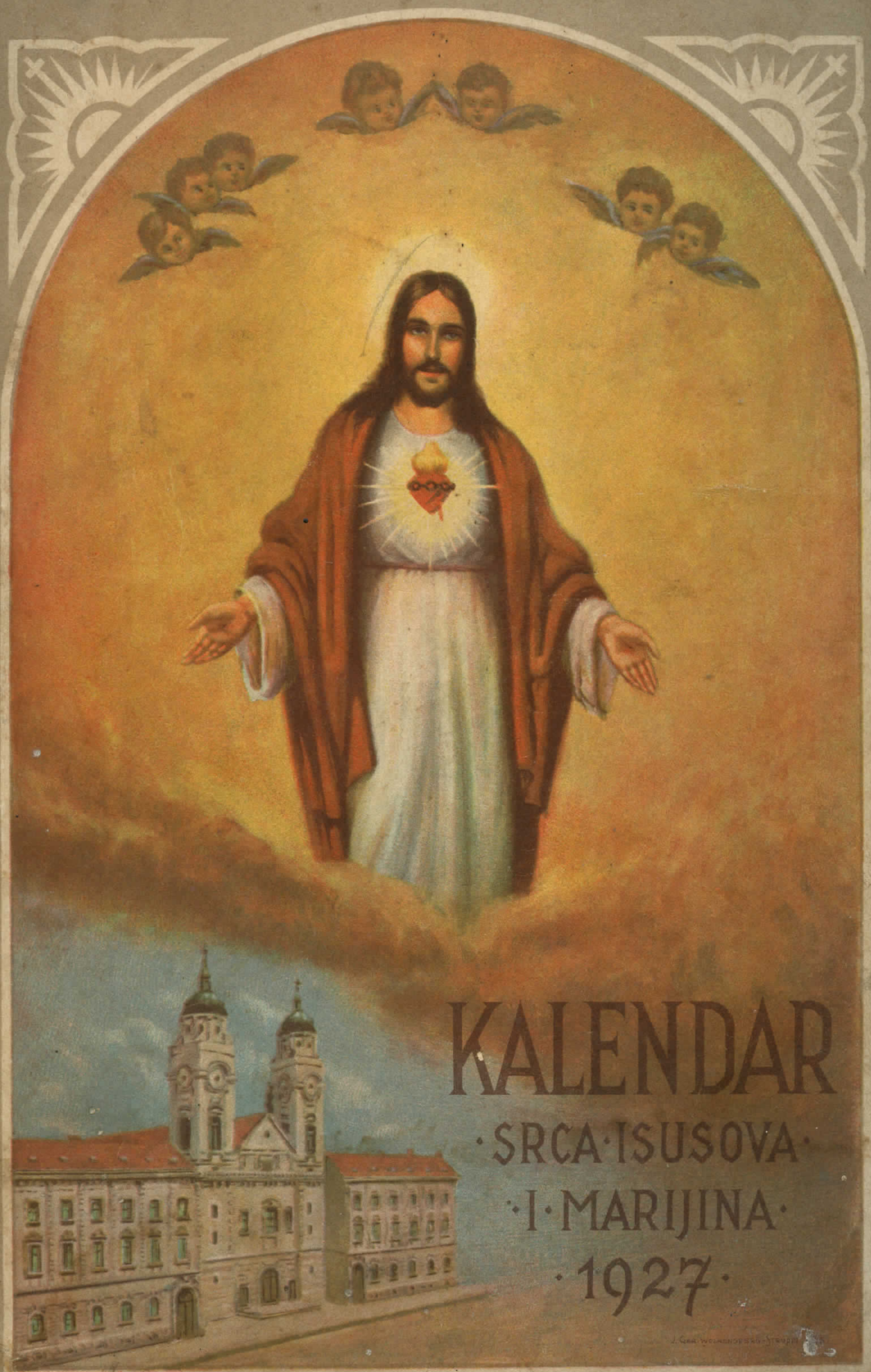

KALENDAR
·SRCA·ISUSOVA·
·I·MARIJINA·
·1927·

CIJENA DIN. 12.—

Tebe, Isus, mudrost Božja sama,
Dade svim za Majku dobru nama,
Uz to sveta ljubav Srca tvog
S pouzdanjem k tebi diže
Čuvstva srca mog.

KALENDAR

Srca Isusova i Marijina

ZA PROSTU GODINU

1927.

S DOPUŠTENJEM CRKVENIH STARJEŠINA

IZDAJE

UREDNIŠTVO
GLASNIKA PRESVETOG SRCA ISUSOVA
GODINA XXII.

ZAGREB
Tiskom Glasnika Srca Isusova.

Prosta godina 1927.

GODINA 1927. jest prosta godina. Kršćani računaju svoju građansku godinu na osnovi tropske godine, koja broji 365 dana 5 sati 48 minuta i 46·43 sekunda ili 365·242204 dana. — **Tropska** je godina odsjek vremena, što ga treba sunce, dok se vrati do proljetne točke. — **Siderijska** godina jest odsjek vremena, što ga treba sunce, da dođe opet do iste točke svoga putovanja t. j. dok se vrati do iste stajačice. — **Proljetna točka** nije stalna poput stajačice, već se radi precesije svake godine mijenja za 50". — Siderijska g. broji 365 dana 6 s. 9 m. 34 sek. Građanska je godina od tropske dulja za 0·000246 dana.

I. ČETIRI GODIŠNJE DOBE.

Proljeće počimlje ove godine 21. ožujka u 16. s. Toga dana je noć jednako duga kao i dan.

Ljeto počimlje: 22. lipnja u 11 s. 22 m. Ovo je najdulji dan u godini, a noć najkraća.

Jesen počimlje: 24. rujna u 2 s. 17 m. Noć i dan jednako su dugi.

Zima počimlje: 22. prosinca u 21 s. 18 m. Ovo je najdulja noć, a najkraći dan u godini.

II. GODOVNI RAČUNI.

1.	Zlatni broj mjesečnoga kruga	9
2.	Mjesec kazatelj (epakte)	XXVII
3.	Sunčani kolobar	4
4.	Nedjeljno slovo po Gregoriju	B
5.	Rimske daće (indikcije) po Greg.	10

III. POMIČNE SVETKOVINE

a) Po rimskom kalendaru:

1. Sedamdesetnica 13. veljače.
2. Pepelnica 3. ožujka.
3. Uskrs 17. travnja.
4. Duhovi 5. lipnja.
6. Tijelovo 16. lipnja.
7. Svetkovina Presv. Srca Is. 24. lip.
8. Prva nedjelja adventa 27. studena.

b) Po grčkom kalendaru:

1. Triod 31. siječnja.
2. Mesopust 14. veljače.
3. Uskrs 11. travnja.
4. Spasovdan 20 svibnja.
5. Duhovi 30. svibnja.

IV. KVATERNI POSTOVI.

Proljetni 9., 11., 12. ožujka; ljetni 8., 10. i 11. lipnja; jesenski 21., 23. i 24. rujna; zimski 14., 16. i 17. prosinca.

V. POMRČINE 1927.

1. Prstenasta pomrčina **sunca** dne 3. siječnja počinje u 18 s. 44 m. svršava o ponoći. Opazit će se u Australiji i Juž. Americi.

2. Potpuna pomrčina **mjeseca** dne 15. lipnja počinje u 7 s. 43 m. svršava u 11 s. 6 m. pred podne. Vidjet će se u Americi i Australiji.

3. Potpuna pomrčina **sunca** dne 29. lipnja počinje u 5 s. i svršava u 9 s. 46 m. Vidjet će se u svoj Evropi, Aziji, Africi i Australiji.

4. Potpuna pomrčina **mjeseca** dne 8. prosinca počinje u 16 s. 52 m. i svršava 20 s. 18 m. Vidjet će se u Evropi, Aziji, Africi i Australiji

5. Djelomična pomrčina **sunca** dne 24. prosinca počet će u 3 s. 10 m. i svršiti u 6 s. 49. m. Opazit će se u krajevima južnog pola. —

VI. VELIKI BLAGDANI I NORME.

Glazba i plesovi zabranjeno je i po državnom zakonu na Božić, Uskrs i Duhove, te u zadnja tri dana Velikoga tjedna. Vjerna pak djeca katoličke Crkve uzdržavaju se od toga još i u ozbiljno vrijeme adventa i u pokorničko vrijeme korizme te u kvaterne dane.

Norme: Božić. Uskrs. Duhovi. Tijelovo. Velika Gospa. Svi Sveti.

Državni praznici: 24. svibnja; 28. lipnja; 1. i 17. prosinca.

Zvijezda vladarica jest ove godine DANICA (Venera).

Crkveni post i nemrs.

prema novom crkvenom zakonu od 19. svibnja 1918.

Razlikuj zakon nemrsa i zakon posta.

1. Na zakon **nemrsa** obvezani su svi vjernici, koji su navršili sedmu godinu, a nijesu zapriječeni bolešću ili kojim drugim opravdanim razlogom.

2. Na zakon **posta** obvezani su svi, koji su navršili 21. godinu, a nijesu još zašli u 60. godinu, osim kad su bolesni ili kad obavljaju teške radnje, bilo tjelesne, bilo duševne. Tko je ispričan od **posta,** nije zato oprošten i od **nemrsa.**

3. Zakon o **nemrsu** zabranjuje jesti meso i juhu od mesa, a ne brani jaja, mlijeko, i mliječne proizvode, niti bilo kakve začine, pa bili oni i od životinjske masti.

4. Zakon o **postu** propisuje, da se na dan uzima samo po jedan potpuni obrok, ali ne brani ujutro i navečer nešto založiti, držeći se ipak glede kolikoće i kakvoće jela utvrđenog mjesnog običaja.

5. Nije zabranjeno služiti se pri istom obroku mesom i ribom, niti je zabranjeno potpuni obrok uzeti uvečer mjesto o podne.

6. Zakon o **samom nemrsu** ima se obdržavati **u sve petke.**

7. Zakon o **nemrsu i postu zajedno** ima se obdržavati: **na čistu srijedu, u petke i subote korizmene i u kvatrene srijede, petke i subote, u dan prije Duhova, Velike Gospe, Svih Svetih i Božića.**

8. Zakon o **samom postu** ima se obdržavati u sve ostale dane korizmene.

9. U nedjelje ili zapovijedane blagdane izuzev zapovijedane blagdane, što bi pali možda u korizmu, a takvih **nema** u našim hrvatskim krajevima, zakon o nemrsu, te zakon o nemrsu i postu ili o samom postu ne veže i ne prenosi se na dan unaprijed; isto tako ne obvezuje na **Veliku subotu poslije podne.**

10. Župnici i župski upravitelji (kao i svi od njih ovlašteni svećenici) mogu **u pojedinim slučajevima** (ne općenito, trajno niti za uvijek) oprostiti **pojedine osobe i pojedine obitelji** iz pravednoga razloga od nemrsa i od posta.

11. Ako je u kojoj biskupiji bio do sada običaj, da se posti na koji drugi dan, na pr. uoči Začeća, taj post ostaje u toj biskupiji i nadalje u kreposti.

12. Uoči Petrova nema više posta. Na **ukinute blagdane** valja držati post ili nemrs prema tome na kakav dan padnu, jer to više nijesu zpovjedni blagdani. Uoči svih Svetih ove g. nema posta jer se nedjeljom ne posti niti se post prenosi.

13. Biskup može dati u svojoj biskupiji još i veće olakšice za pojedine vrsti ljudi prema vlasti dobivenoj od sv. Oca Pape.

14. Tko je bolestan ili teško radi, pogotovo ako nema na izbor hrane, ne treba ni tražiti oprost od posta, jer ga zakon uopće ni ne veže, dok je u tim prilikama.

15. Bogu milo čini, tko dragovoljno posti, prem nije po zakonu dužan, samo da je pri tom razborit i ponizan.

Isti propisi o obdržavanju vrijede i **za katolike istočnoga obreda** u dane, kada kalendarij označuje za njih post; samo što oni obdržavaju nemrs na sve srijede, a strogi post i na ova dva zapovijedana blagdana: Usjekov Iv. Krst. i na Uzvišenje sv. Križa. No zato nema nikakvog posta ni nemrsa: Od Božića do Bogojavljenja; u tjednu iza ned. o Mitaru i F.; u tjednu poslije Uskrsa i Duhova.

SVETKOVANJE NEDJELJE I BLAGDANA.

1. Prema propisima kat. Crkve treba da svaki katolik, koji je navršio 7 godina, **pribiva sv. Misi** i to cijeloj; inače griješi, ako ga ne ispriča važan razlog.

2. **Ne smiju se obavljati težački poslovi** ni bučne rasprave kao ni sajmovi.

3. Treba slušati kršć. nauk i vjersku pouku. Na to su i pod teški grijeh obvezani osobito oni, koji ne znadu ni temeljnih istina katoličke vjere.

SIJEČANJ JANUAR

Dani		Rimski kalendar		Grčki kalendar
1	S	Obrez. Krist. Novo lj.	19	Bonifacij
1. tjed. Kad se navršilo osam dana. Lk. 2, 21.				
2	N	Ime Isusovo	20	N. Otaca Ig.
3	P	Genoveva d. ●	21	Julijana †
4	U	Tito b.	22	Anastazija †
5	S	Telesfor p.	23	10 Mučenika †
6	Č	Bogojavljenje	24	Naveč. Rožd. †
7	P	Lucijan m.	25	Rožd. Krist
8	S	Severin op.	26	Zbor Bogor.
2. tjed. Kad bi Isusu 12 godina. Lk. 2, 42.				
9	N	Sv. obitelj	27	Stjepan p. m.
10	P	Pavao pust. ☽	28	Domna
11	U	Higin p.	29	Mladenci
12	S	Ernest op.	30	Anizij
13	Č	Bogomir op.	31	Melanija
14	P	Hilarij b.	1	Novo ljeto
15	S	Mavro op.	2	Silvestar
3. tjed. Prvo čudo Isusovo na svadbi. Iv. 2, 1.				
16	N	2. po B. Marcel p.	3	30. N. Malah.
17	P	Antun pust. ☺	4	Zb. 70 uč.
18	U	Stolica sv. Pet. u R.	5	Naveč. B. †
19	S	Marije m.	6	Bogojavljenje
20	Č	Fabijan i Sebast. mm.	7	Zb. Iv. Krst.
21	P	Agneta dj. m.	8	Georgij
22	S	Vincencije m.	9	Polievkto
4. tjed. Isus izliječi gubavca. Mt. 8, 1.				
23	N	3. po B. Zaruke M, B.	10	31. N. Prosv.
24	P	Timotej b.	11	Teodozij
25	U	Obraćenje sv. Pavla	12	Tatjana
26	S	Polikarpo b. ☾	13	Emil i Strat
27	Č	Ivan Zlatoust b.	14	Oci na Sin.
28	P	Ildefons b.	15	Pavao
29	S	Franjo Saleški b.	16	Verige ap. P.
5. tjed. Isus utiša oluju na moru. Mt. 8, 23.				
30	N	4. po B. Martina dj	17	32. N. Ant. V.
31	P	Petar Nol. priz.	18	Atanas i Kir.

PAZI!

Svi zvjezdoznanstveni podaci označeni su prema srednjem evropskom meridijanu i prema zagrebačkoj geografskoj širini.

SUNCE

ulazi dne 21. u 2 s. 12 m. u znak Vodenjaka. Dan poraste za 1 sat.

Izlazi:	Zalazi:
2. 7 s. 42. m.	16 s. 26 m.
9. 7 s. 40 m.	16 s. 33 m.
16. 7 s. 36 m.	16 s. 42 m.
23. 7 s. 32 m.	16 s. 53 m.
30. 7 s. 25 m.	17 s. 03 m.

MJESEČEVE MIJENE

● Mlađ dne 3. u 21 s. 28 m.

☽ Prvak dne 10. u 15 s. 43 m.

☺ Uštap dne 17. u 23 s. 27 m.

☾ Trećak dne 26. u 3 s. 5 m.

VRIJEME

U siječnju vode:
Vino nam ode!

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

VELJAČA FEBRUAR

Dani		Rimski kalendar	Grčki kalendar	
1	U	Ignacije b.	19	Makarij
2	S	**Svijećnica**	20	Jeftinij
3	Č	Blaž b.	21	Maksim
4	P	Andrija Korzin	22	Timotej
5	S	Agata dj. m.	23	Kliment
6. tjed. O dobrom sjem. i kukolju. Mt. 13, 24.				
6	N	5. po B. Tito b.	24	33. N. Ksenija
7	P	Romuald op.	25	Grigor. Bog.
8	U	Ivan Mat.	26	Ksenofon
9	S	Ćiril Aleks.	27	Prenos m. Iv. Zl.
10	Č	Skolastika dj.	28	Efrem
11	P	Ukaz. Gospe lurdske	29	Ignacij
12	S	7 utem. reda Ž. M. B.	30	Tri Svetitelja
7. tjed. O poslenicima u vinogradu. Mt. 20, 1.				
13	N	Sedamdesetnica	31	N. Mit. i F.
14	P	Valentin m.	1	Trifon
15	U	Faustin i Jovita m.	2	Sretenije
16	S	Julijana dj.	3	Simeon
17	Č	Donat m.	4	Izidor
18	P	Simeon b.	5	Agata
19	S	Konrad priz.	6	Vukol
8. tjed. Izide sijač da sije sjeme. Lk. 8, 4.				
20	N	Šezdesetnica	7	N. blud. sina
21	P	Eleonora dj.	8	Teodor
22	U	Stolica sv. Pav. u Ant.	9	Nikifor
23	S	Petar Damijan b.	10	Haralampij
24	Č	*Matija ap.*	11	Vlasij
25	P	Viktorin m.	12	Meletije
26	S	Aleksandar m.	13	Martinijan
9. tjed. Isus proriče svoju muku. Lk. 18, 31.				
27	N	Pedesetnica	14	Mesopust
28	P	Roman op.	15	Onizim

SUNCE

ulazi dne 19. u 16 s. 35 m. u znak Riba. Dan poraste za 1 s. 27 m.

Izlazi:	Zalazi:
6. 7. s. 17 m.	17 s. 13 m.
13. 7 s. 8 m.	17 s. 23 m.
20. 6 s. 56 m.	17 s. 33 m.
27. 6 s. 45 m.	17 s. 43 m.

MJESEČEVE MIJENE

Mlađ dne 2. u 9 s. 54 m.
Prvak dne 9. u 0 s. 54 m.
Uštap dne 16. u 17 s. 18 m.
Trećak dne 24. u 21 s. 42 m.

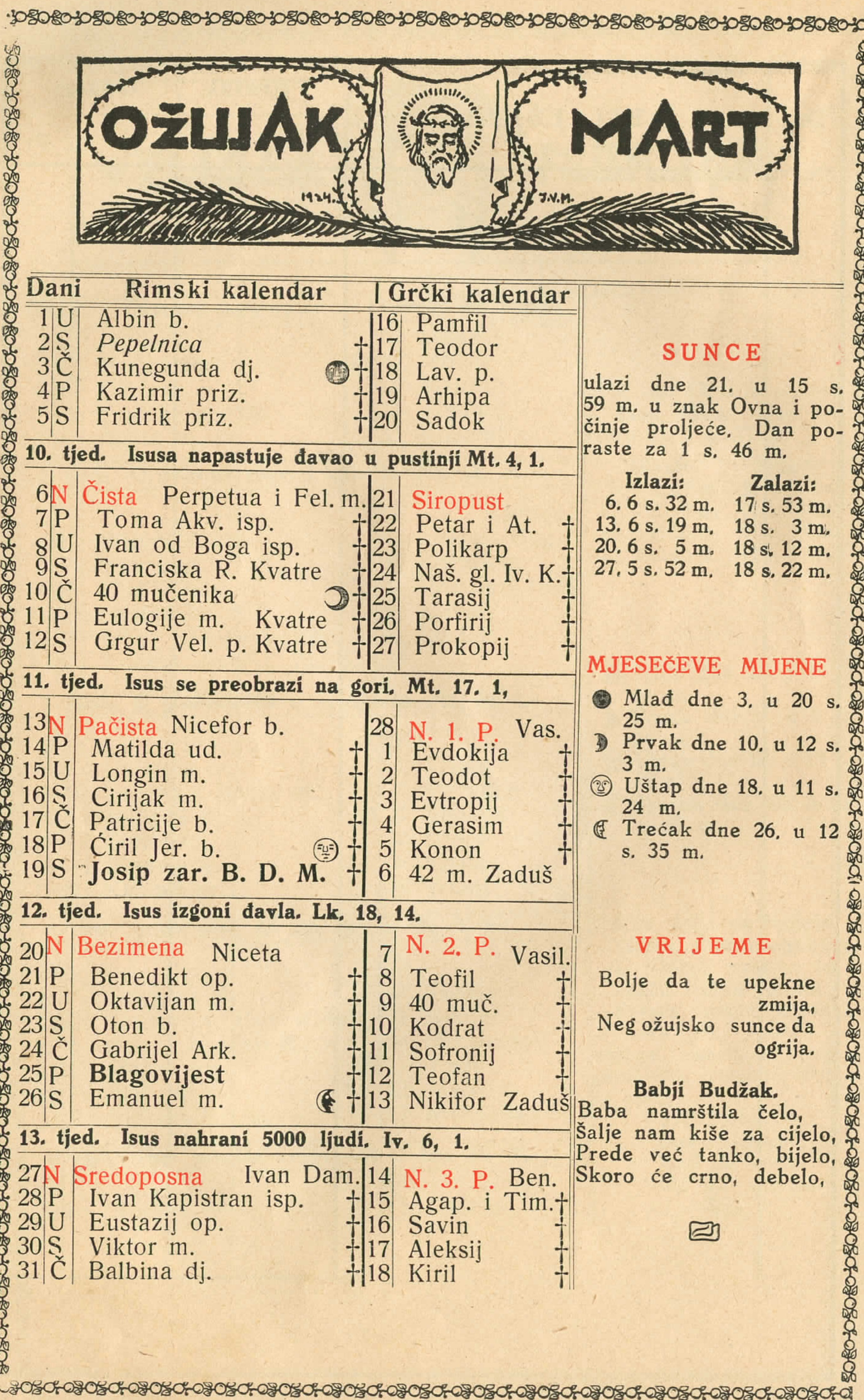
VRIJEME

Ako velja ne veljuje
Starac Marat opakuje.
U Veljači prašina — znači: dobra ljetina.
Prema koncu mjeseca — oko 25. veljače — obično nastane nagla promjena vremena. Stoga se veli:

Sv. Matija
Led razbija;
Kad ga nema,
On ga sprema.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

Dani		Rimski kalendar		Grčki kalendar		
1	U	Albin b.		16	Pamfil	
2	S	*Pepelnica*	†	17	Teodor	
3	Č	Kunegunda dj.	†	18	Lav. p.	
4	P	Kazimir priz.	†	19	Arhipa	
5	S	Fridrik priz.	†	20	Sadok	
10. tjed. Isusa napastuje đavao u pustinji Mt. 4, 1.						
6	N	Čista Perpetua i Fel. m.		21	Siropust	
7	P	Toma Akv. isp.	†	22	Petar i At.	†
8	U	Ivan od Boga isp.	†	23	Polikarp	†
9	S	Franciska R. Kvatre	†	24	Naš. gl. Iv. K.	†
10	Č	40 mučenika	†	25	Tarasij	†
11	P	Eulogije m. Kvatre	†	26	Porfirij	†
12	S	Grgur Vel. p. Kvatre	†	27	Prokopij	†
11. tjed. Isus se preobrazi na gori. Mt. 17. 1,						
13	N	Pačista Nicefor b.		28	N. 1. P. Vas.	
14	P	Matilda ud.	†	1	Evdokija	†
15	U	Longin m.	†	2	Teodot	†
16	S	Cirijak m.	†	3	Evtropij	†
17	Č	Patricije b.	†	4	Gerasim	†
18	P	Ćiril Jer. b.	†	5	Konon	†
19	S	**Josip zar. B. D. M.**	†	6	42 m. Zaduš	
12. tjed. Isus izgoni đavla. Lk. 18, 14.						
20	N	Bezimena Niceta		7	N. 2. P. Vasil.	
21	P	Benedikt op.	†	8	Teofil	†
22	U	Oktavijan m.	†	9	40 muč.	†
23	S	Oton b.	†	10	Kodrat	†
24	Č	Gabrijel Ark.	†	11	Sofronij	†
25	P	**Blagovijest**	†	12	Teofan	†
26	S	Emanuel m.	†	13	Nikifor Zaduš	
13. tjed. Isus nahrani 5000 ljudi. Iv. 6, 1.						
27	N	Sredoposna Ivan Dam.		14	N. 3. P. Ben.	
28	P	Ivan Kapistran isp.	†	15	Agap. i Tim.	†
29	U	Eustazij op.	†	16	Savin	†
30	S	Viktor m.	†	17	Aleksij	†
31	Č	Balbina dj.	†	18	Kiril	†

SUNCE

ulazi dne 21. u 15 s. 59 m. u znak Ovna i počinje proljeće. Dan poraste za 1 s. 46 m.

Izlazi:	Zalazi:
6. 6 s. 32 m.	17 s. 53 m.
13. 6 s. 19 m.	18 s. 3 m.
20. 6 s. 5 m.	18 s. 12 m.
27. 5 s. 52 m.	18 s. 22 m.

MJESEČEVE MIJENE

Mlađ dne 3. u 20 s. 25 m.
Prvak dne 10. u 12 s. 3 m.
Uštap dne 18. u 11 s. 24 m.
Trećak dne 26. u 12 s. 35 m.

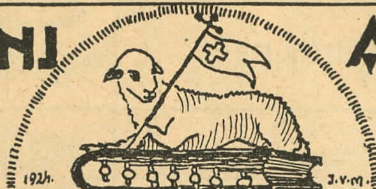
VRIJEME

Bolje da te upekne zmija,
Neg ožujsko sunce da ogrija.

Babji Budžak.

Baba namrštila čelo,
Šalje nam kiše za cijelo,
Prede već tanko, bijelo,
Skoro će crno, debelo.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

TRAVANJ APRIL-

Dani		Rimski kalendar		Grčki kalendar		
1	P	Hugo b.	†	19	Hrizant	†
2	S	Franjo P.	● †	20	Op. sv. Ot. Z.	
14. tjed.		**Isusa hoće da kamenuju. Iv. 8, 46.**				
3	N	Gluha Rikard		21	N. 4. P. Jakov	
4	P	Izidor b.	†	22	Vasilije	†
5	U	Vinko Fer.	†	23	Nikon	†
6	S	Siksto p.	†	24	Zaharij	†
7	Č	Herman Jos. priz.	†	25	Blagovijest	†
8	P	*7 žalosti Majke B.*	†	26	Zbor Ark. G.	
9	S	Marija Kl.	☽ †	27	Matrona Zad.	
15. tjed.		**Isus svečano ulazi u Jeruzalem Mt. 21, 1.**				
10	N	Cvjetna Mehtilda		28	N. 5. P. Ilar.	
11	P	Leon p.	†	29	Marko	†
12	U	Julije p.	†	30	Ivan ljestv.	†
13	S	Hermenegildo m.	†	31	Hipatij	†
14	Č	*Vel. Četvr.* Justin m.	†	1	Marija Eg.	†
15	P	*Vel. Petak* Lidvina dj.	†	2	Tito	†
16	S	*Vel. Sub.* Turibij b.	†	3	Nikita	
16. tjed.		**Isus uskrsnu iz groba. Mr. 16, 1.**				
17	N	USKRS	○	4	Cvjetna Juraj	
18	P	**Uskrsni ponedeljak**		5	Teodot	†
19	U	Krescencij isp.		6	Evtihij	†
20	S	Sulpicije m.		7	Grigorij	†
21	Č	Anzelmo b.		8	Vel. Čet	†
22	P	Soter i Kajo m.		9	Vel. Pet.	†
23	S	Juraj m.		10	Vel. Sub.	
17. tjed.		**Isus dođe kroz zatvorena vrata. Iv.20, 19.**				
24	N	Bijela Fidelis m.	☾	11	Uskrs	
25	P	*Marko Evanđelista*		12	Uskrs. pon.	
26	U	Klet p.		13	Uskrs. ut.	
27	S	Petar Kanizije		14	Izidor	
28	Č	Pavao od Kr.		15	Pahomij	
29	P	Petar m.		16	Teodoret	
30	S	Katarina S. dj.		17	Simeon	

SUNCE

ulazi dne 21. u 3 s. 32 m. u znak Bika. Dan poraste za 1 s. 39 m.

Izlazi:	Zalazi:
3. 5 s. 39 m.	18 s. 30 m.
10. 5 s. 25 m.	18 s. 40 m.
17. 5 s. 13 m.	18 s. 49 m.
24. 5 s. —	18 s. 58 m.

MJESEČEVE MIJENE

● Mlađ dne 2. u 5 s. 24 m.
☽ Prvak dne 9. u 1 s. 21 m.
○ Uštap dne 17. u 4 s. 35 m.
☾ Trećak dne 24. u 23 s. 21 m.

VRIJEME

Vedri li se travanj noću: Škodi vinu ko i voću.

Kiša i rosa.

Pada li kiša jutrom ili prije podne (4—9), onda će većinom oko podne sunce sjati.

Je li nebo tmurno, a počne li kišiti navečer onda obično kiši i drugoga dana. To vrijedi kadikad i onda, kada kiša počne padati posl. podne.

Zorom kad lije:
Podne se smije;
Navečer kiše:
Sutra još više.

Pada li noću obilna rosa, nadaj se vedromu danu.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

SVIBANJ -MAJ-

1924. J.V.M.

Dani		Rimski kalendar	Grčki kalendar	
18. tjed. Isus dobri pastir. Iv. 10, 11.				
1	N	2. po Us. *Filip i Jak.* 🌑	18	N. Tomina Iv.
2	P	Atanazije b.	19	Pafnucij
3	U	*Našašće sv Križa*	20	Teodor
4	S	*Zaštita sv. Josipa* Flor.	21	Januarij
5	Č	Pijo V. p.	22	Teodor S.
6	P	Ivan pred vrata L.	23	Georgij Vel
7	S	Stanislav m.	24	Sava
19. tjed. Malo i ne ćete me vidjeti. Iv. 16, 16.				
8	N	3. po Us. Miholjice ☽	25	N. Žen. Mir. M.
9	P	Grgur Naz. b.	26	Vasilj
10	U	Antonin b.	27	Simeon
11	S	Franjo Hier. prizn.	28	Jason i S.
12	Č	Pankracij m.	29	Mč. kizički
13	P	Servacij m.	30	Jakov Zeb.
14	S	Bonifacij m.	1	Jeremija
20. tjed. Idem k onomu koji me poslao. Iv. 16, 5.				
15	N	4. po Us. Ivan de la Sal.	2	N. o raslab. A.
16	P	Ivan Nep. isp. 🌕	3	Teodorij
17	U	Paskal prizn.	4	Pelagija
18	S	Venancij m.	5	Irena
19	Č	Petar Cel. p.	6	Job
20	P	Bernardin prizn.	7	Poj. sv. Križa
21	S	Feliks m.	8	Pren. m. sv. N.
21. tjed. Ako što zaištete od Oca dat će. Iv. 16, 23.				
22	N	5. po Us. Jul. i Hel. dj.	9	N. o Samar.
23	P	Desiderij m. } prosni	10	Simon zil.
24	U	Ivana dj. } ☾	11	Mokij
25	S	Urban p. } dani	12	Epifanij
26	Č	SPASOVO	13	Glikerija
27	P	Beda časni isp.	14	Izidor
28	S	Augustin b.	15	Pahomij
22. tjed. Kada dođe Utješitelj. Iv. 15, 26.				
29	N	6. po Us. Mar. M. Paz.	16	N. o slijepcu
30	P	Ferdinand kr. 🌑	17	Andron
31	U	Angela dj.	18	Teodot

SUNCE

ulazi dne 22. u 3 s. 8 m. u znak Blizanaca. Dan poraste za 1 s. 16 m.

Izlazi:	Zalazi:
1. 4 s. 49 m.	19 s. 6 m.
8. 4 s. 38 m.	19 s. 14 m.
15. 4 s. 29 m.	19 s. 23 m.
22. 4 s. 22 m.	19 s. 31 m.
29. 4 s. 15 m.	19 s. 39 m.

MJESEČEVE MIJENE

🌑 Mlađ dne 1. u 13 s. 40 m.
☽ Prvak dne 8. u 16 s. 27 m.
🌕 Uštap dne 16. u 20 s. 3 m.
☾ Trećak dne 24. u 6 s. 34 m.
🌑 Mlađ dne 30. u 22 s. 6 m.

VRIJEME

Kad u svibnju mnogo sijeva,
Mudar seljak neka pjeva.

Ako je svibanj s početka lijep i suh, onda će obično prema koncu biti kišovit.

Svibanj u smijehu poče,
U plaču doče.

Što je u mladom svibnju kiše više
Bit će — dao Bog! — ljetine više.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

LIPANJ JUNI.

1924. J.V.M.

Dani		Rimski kalendar	Grčki kalendar	
1	S	Pamfil m.	19	Patrikije
2	Č	Erazmo b.	20	Voznesenje
3	P	Klotilda kr.	21	Konstantin
4	S	Kvirin b.	22	Vasilisko
23. tjed. Učite'j Duh Sv. učit će vas. Iv. 14, 23.				
5	N	DUHOVI	23	N. Ot. nik. s.
6	P	**Duhovski ponedeljak**	24	Simeon p.
7	U	Robert op. ☽	25	N. gl. sv. Iv.
8	S	Medardo b. Kvatre †	26	Karpo
9	Č	Primo i Fel. m.	27	Heladije
10	P	*Margarita Š.* Kvatre †	28	Nikita
11	S	*Barnaba ap.* Kvatre †	29	Teodozija
24. tjed. Dana mi je sva vlast. Mt. 28, 18.				
12	N	Presv. Trojstvo	30	Sošest S. D.
13	P	Antun P.	31	Duh. pon. Jer.
14	U	Bazilije b.	1	**Justin**
15	S	Vid m.	2	Nikefor
16	Č	TIJELOVO Ivan Fr. Reg.	3	Lukilian
17	P	Adolf isp.	4	Mitrofan b.
18	S	Efrem Sirac isp.	5	Petar
25. tjed. Neki čovjek zgotovi večeru. Lk. 14, 16.				
19	N	2. po Duh. Julij. F. dj.	6	Svi sveti Vis.
20	P	Silverij p.	7	Teodot †
21	U	Alojzije isp.	8	Teodor Str. †
22	S	Pavlin b. ☾	9	Kiril Al. †
23	Č	Albin i Sid. m.	10	Timotej m. †
24	P	**Srce Isus. Rođ. Iv. K.**	11	Barnaba †
25	S	*Srce Marijino* Prosper.	12	Onufrija
26. tjed. Priča o izgubljenoj ovci. Lk. 15, 1				
26	N	3. po Duh. Iv. i Pav. m.	13	2. N. Akilina
27	P	Ladislav kr.	14	Elisej pr. †
28	U	Irenej b.	15	Amos pror †
29	S	Petar i Pavao ●	16	Tihon †
30	Č	Spomen sv. Pavla	17	Manuil †

SUNCE

ulazi dne 22. u 11 s. 22 m. u znak Raka i počinje ljeto. Dan poraste za 19 m.

Izlazi:	Zalazi:
5. 4 s. 12 m.	19 s. 45 m.
12. 4 s. 10 m.	19 s. 50 m.
19. 4 s. 9 m.	19 s. 53 m.
26. 4 s. 10 m.	19 s. 54 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ **Prvak dne 7. u 8 s. 49 m**

Uštap dne 15. u 9 s. 19 m.

☾ **Trećak dne 22. u 11 s. 29 m.**

● **Mlađ dne 29. u 7 s. 32 m.**

VRIJEME

Hladan juni
Sve pokunji.
Sveti Medardo.

U lipnju osobito je paziti na 8. dan (sv. Medardo). Kažu, kakovo je vrijeme taj dan, takvo će ostati čitavih 40 dana.
Sveti Medard, što nam daje,
Četrdeset dana traje.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

SRPANJ - JULI -

Dani		Rimski kalendar	Grčki kalendar		
1	P	*Presv Krv Isusova*	18	Leontije	†
2	S	*Pohod Bl. Dj. Marije*	19	Juda ao·	
27. tjed.		**O obilatom ribolovu. Lk. 5, 1.**			
3	N	4. po Duh. Heliodor	20	3. po D. Met.	
4	P	Udalrik b.	21	Julijan	†
5	U	*Ćiril i Metod sl. ap.*	22	Eusebij	†
6	S	Izaija pr.	23	Agripa	†
7	Č	Vilibald b.	24	Rožd. Iv. Kr.	
8	P	Elizabeta Port. kr.	25	Febronij	†
9	S	Brcko b.	26	David	
28. tjed.		**Ako pravda vaša ne bude veća. Mt.5, 20.**			
10	N	5. po Duh. Amalija	27	4. po D. Sam.	
11	P	Pijo I. p.	28	Kir i Ivan	†
12	U	Ivan Gv. isp.	29	Petar i Pavao	
13	S	Margareta dj.	30	Zbor 12 Ap.	
14	Č	Bonaventura b.	1	Kuzma i Dam	
15	P	Henrik kr.	2	Halj. Bogor.	
16	S	M. B. Karmelska	3	Jakinto	
29. tjed.		**Pomnoženje hljeba. Mr. 8, 1.**			
17	N	6. po Duh. Aleksij	4	5. po D. Andr·	
18	P	Kamilo isp.	5	Kir. i Met.	
19	U	Vinko Paulski isp.	6	Atanasij	
20	S	Ilija pr.	7	Tomo	
21	Č	Daniel pr.	8	Prokopij	
22	P	M. Magdalena pok.	9	Pankracij	
23	S	Apolinar m.	10	45 mučenika	
30. tjed.		**Čuvajte se lažnih proroka. Mt. 7, 15.**			
24	N	7. po Duh. Kristina dj.	11	6. po D. Euf.	
25	P	*Jakov apostol*	12	Proklo	
26	U	*Ana mati Bl. Dj. Mar.*	13	Zbor ark. G.	
27	S	Pantaleon m.	14	Akita	
28	Č	Nazarije i Inoc. m.	15	Vladimir	
29	P	Marta dj.	16	Antinogen	
30	S	Abdon i Senen m.	17	Marina	
31. tjed.		**O nepravednom upravitelju. Lk. 16, 1.**			
31	N	8. po Duh. Ignacije L.	18	7. po D. Emil.	

SUNCE

ulazi dne 23. u 22 s. 17 m. u znak Lava. Dan se smanji za 54 m.

	Izlazi:	Zalazi:
3.	4 s. 14 m.	19 s. 54 m.
10.	4 s. 19 m.	19 s. 50 m.
17.	4 s. 25 m.	19 s. 47 m.
24.	4 s. 32 m.	19 s. 41 m.
31.	4 s. 40 m.	19 s. 32 m.

MJESEČEVE MIJENE

- Prvak dne 7. u 1 s. 53 m.
- Uštap dne 14. u 20 s. 23 m.
- Trećak dne 21. u 15 s. 43 m.
- Mlađ dne 28. u 18 s. 36 m.

VRIJEME

Jul močvaran
Svačemu je kvaran.

Oblaci.

Ako se na bližnjim brdima (ili dalekim brdima prema zapadu) pokazuju magloviti oblaci, koji dulje vremena stoje, po tom se raširuju i spuštaju, nadaj se kiši.

Bijeli oblak pada,
Bit će kiše, hlada,
Crni oblak leti,
Duga kiša prijeti.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

KOLOVOZ AUGUST

Dani		Rimski kalendar		Grčki kalendar
1	P	Petar u okov.	19	Makrina
2	U	Alfonso Lig. Porc.	20	Ilija
3	S	Augustin b. zagreb.	21	Simeon
4	Č	Dominik isp.	22	Marija Magd.
5	P	Sniježna Gospa	23	Trofim i Teof.
6	S	*Preobraženje Kristovo*	24	Boris
32. tjed. Isus plače nad Jeruzalemom. Lk. 19, 41.				
7	N	9. po Duh. Kajetan pr.	25	8. N. Ana
8	P	Cirijak m.	26	Paraskeva
9	U	Roman m.	27	Pantaleon
10	S	*Lovrinac m.*	28	Prohor
11	Č	Suzana dj. m.	29	Kalinik
12	P	Klara dj.	30	Sila
13	S	Hipolit i Kasij m.	31	Jevdokim
33. tjed. O farizeju i cariniku. Lk. 18, 9.				
14	N	10. po Duh. Euzeb. isp.	1	9. N. Pr.sv.Kr.
15	P	Uznesenje M. Božje	2	Pr. m. s. St. †
16	U	Joakim otac Bl. Dj. M.	3	Izak †
17	S	Hijacint isp.	4	7 djet. efeš. †
18	Č	Jelena Križarica	5	Evsigenij †
19	P	Ljudevit b.	6	Preobraženje
20	S	Bernardo isp.	7	Dometije
34. tjed. Isus izliječi gluhonijemoga. Mar. 7, 31.				
21	N	11. po Duh. Iv. Fr. Š. u.	8	10. N. Emil.
22	P	Simforijan m.	9	Matija ap. †
23	U	Filip Ben. isp.	10	Lavrentij †
24	S	*Bartol apostol*	11	Euplo †
25	Č	Ljudevit kr.	12	Fokije †
26	P	Pelagija ud.	13	Maksim †
27	S	Josip Kalas. isp.	14	Mikeja
35. tjed. O milosrdnom Samaritancu. Lk. 10. 23.				
28	N	12. po Duh. Augustin b.	15	11. N. Usp. B.
29	P	Glav. Ivana Krstitelja	16	Diomed
30	U	Ruža Lim. dj.	17	Miron
31	S	Rajmund N. isp.	18	Flor i Lauro

SUNCE

ulazi dne 24. u 5 s. 6 m. u znak Djevice. Dan se smanji za 1 s. 34 m.

Izlazi:	Zalazi:
7. 4 s. 48 m.	19 s. 22 m.
14. 4 s. 58 m.	19 s. 12 m.
21. 5 s. 6 m.	19 s. 1 m.
28. 5 s. 15 m.	18 s. 48 m.

MJESEČEVE MIJENE

Prvak dne 5. u 19 s. 5 m.
Uštap dne 13. u 5 s. 37 m.
Trećak dne 19 u 20 s. 55 m.
Mlađ dne 27. u 7 s. 46 m.

VRIJEME

Ako August žeže,
Žeže i vino.

Sunce i zora.

Ako se sunce u jutro tek visoko nad oblačnim obzorjem pomoli sa silnim kano ti ognjenim rumenilom, koje se na daleko širi, a osobito ako su ti oblaci tmaste boje, onda se nadaj kiši ili barem vjetru.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

RUJAN SEPTEMBAR

Dani		Rimski kalendar	Grčki kalendar	
1	Č	Egidije op.	19	Andrija
2	P	Zenon m.	20	Samuilo
3	S	Mansvet b.	21	Tadej ap.
36. tjed. Isus ozdravi 10 gubavaca. Lk. 17, 11.				
4	N	13. po Duh. Roz. dj. ☽	22	12. N. Agat.
5	P	Lovro Just. b.	23	Lupo m.
6	U	Zakarija prizn.	24	Eutihij
7	S	Marko Križev. m.	25	Bartolomej
8	Č	**Rođenje Bl. Dj. Mar.**	26	Adrijan
9	P	Petar Klaver isp.	27	Pimen
10	S	Nikola Tol. isp.	28	Mojsije
37. tjed. Nitko ne može 2 gospodara služiti. Mt. 6,24				
11	N	14. po Duh. Pr. i H.	29	13. N. Usj. s. Iv.
12	P	*Ime Marijino*	30	Aleksandar
13	U	Amat b.	31	Pol. poj. B.
14	S	*Uzvišenje sv. Križa*	1	Simeon
15	Č	*Žalosna Gospa*	2	Mamant
16	P	Ludmila dj.	3	Antim
17	S	Rane sv. Franje	4	Vavilo
38. tjed. Isus uskrisuje mladića u Naimu Lk. 7, 11.				
18	N	15 po Duh. Jos. Kup. ☾	5	14. N. Zahar
19	P	Januarij m.	6	Eudoksij
20	U	Eustahij m.	7	Sozont
21	S	*Matej apostol* Kvatre †	8	Rođ. Bogor.
22	Č	Mauricije m.	9	Joak. i Ana
23	P	Tekla dj. Kvatre †	10	Minodora
24	S	M. B. otk. suž. Kvatre †	11	Teodora
39. tjed. Isus ozdravi vodeničavoga. Lk. 14, 1.				
25	N	16. po Duh. Kleofa	12	15. N. Avton
26	P	Ciprijan i Justina m.	13	Kornel
27	U	Kuzma i Damjan m.	14	Uzv. Kr.
28	S	Vjenceslav kr.	15	Nikita
29	Č	*Mihael Arkanđeo*	16	Eufemija
30	P	Jeronim isp.	17	Sofija

SUNCE

ulazi dne 24. u 2 s. 17 m. u znak Vage i počinje jesen. Dan se smanji za 1 s. 40 m.

	Izlazi:	Zalazi:
4.	5 s. 23 m.	18 s. 35 m.
11.	5 s. 31 m.	18 s. 21 m.
18.	5 s. 40 m.	18 s. 8 m.
25.	5 s. 49 m.	17 s. 54 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak dne 4. u 11. s. 45 m.
Uštap dne 11. u 13 s. 54 m.
☾ Trećak dne 18. u 4 s. 30 m.
Mlađ dne 25. u 23 s. 11 m.

VRIJEME

Rujanski hlad —
Gotov jad.

Večernji žar, duga.

Slično kao zora oglašuje i večernji žar — ako je silno rumen, osobito ako se širi prema jugu — lijepo vrijeme.

Večer rudi:
Radost budi;
Večer žari:
Dan nam kvari.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

LISTOPAD — OKTOBAR

J. V. MEISNER

Dani		Rimski kalendar		Grčki kalendar
1	S	Remigij b.	18	Eumenij
40. tjed. Koja je najveća zapovijed. Mt. 22, 34.				
2	N	17 po Duh. Anđ. čuvar	19	16. N. Trofim
3	P	Kandid m.	20	Eustatij
4	U	Franjo Asis. prizn. ☽	21	Kodrat
5	S	Placid m.	22	Foka
6	Č	Bruno isp.	23	Zač. sv. Iv.
7	P	*M. B. svete Krunice*	24	Tekla
8	S	Brigita ud.	25	Evrosinija
41. tjed. Isus ozdravi uzetoga. Mt. 9, 1.				
9	N	18. po Duh. Dionizij b.	26	17. N. Smrt I.
10	P	Franjo Borgia prizn. 🌕	27	Kalistrat
11	U	Nikasij bm.	28	Hariton
12	S	Maksimiljan b.	29	Kirijak
13	Č	Eduard kr.	30	Grigorij
14	P	Kalisto b.	1	Pokr. Bogor.
15	S	Terezija dj.	2	Kiprijan
42. tjed. Priča o kraljevskoj svadbi. Mt. 22, 1.				
16	N	19. po Duh. Hedviga u.	3	18. N. Dion.
17	P	Margareta Alakok dj. ☾	4	Jerotej
18	U	*Luka evanđelista*	5	Haritima
19	S	Petar Alk. isp.	6	Toma ap.
20	Č	Ivan Kentski isp.	7	Sergij
21	P	Ursula dj. m.	8	Pelagij
22	S	Kordula dj. m.	9	Jakov ap.
43. tjed. Isus ozdravi sina kraljeva čovjeka. Iv. 4.				
23	N	20. po Duh. Ignac. b.	10	19. N. Eul.
24	P	Rafael Ark.	11	Filip
25	U	Hrizanto i Darija m. 🌑	12	Proh. i Tarah
26	S	Demetrije m.	13	Karpo
27	Č	Sabina m.	14	Nazarij
28	P	*Šimun i Juda apostoli*	15	Lukijan
29	S	Narcis b.	16	Longin
44. tjed. Priča o opraštanju duga. Mt. 18, 23.				
30	N	21. po Duh. Isus Kralj	17	20. N. Ozeja
31	P	Vuk b. †	18	Luka ev.

SUNCE

ulazi dne 24. u 11 s. 7 m. u znak Škorpiona. Dan se smanji za 1 s. 43 m.

Izlazi:	Zalazi:
2. 5 s. 58 m.	17 s. 41 m.
9. 6 s. 6 m.	17 s. 28 m.
16. 6 s. 16 m.	17 s. 15 m.
23. 6 s. 25 m.	17 s. 3 m.
30. 6 s. 35 m.	16 s. 51 m.

MJESEČEVE MIJENE

☽ Prvak dne 4. u 3 s. 2 m.

🌕 Uštap dne 10. u 22 s. 15 m.

☾ Trećak dne 17. u 15 s. 32 m.

🌑 Mlađ dne 25. u 16 s. 37 m.

VRIJEME

Kad oktobrom mnoga magla pane,
Bit će zimi snijega na sve strane.

Magla.

Kod magle pazi najprije, gdje se pojavljuje; na bregovima ili u nizini.

Ako se na bližnjim brdima vidi posve laka, tanka magla, poput bijela dima ili vodene pare, pa se ta magla diže, dijeli i napokon ishlapi, znak je za suho vrijeme.

Gore se puše,
Polja se suše.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak D.	Primitak p.	Izdatak D.	Izdatak p.

STUDENI — NOVEMBAR

Dani		Rimski kalendar	Grčki kalendar	
1	U	Svi Sveti	19	Joel
2	S	**Dušni dan**	20	Artemije
3	Č	Hubert b.	21	Ilarion
4	P	Karlo b.	22	Averkij
5	S	Mirko isp.	23	Jakov ap.
45. tjed. Je li slobodno porez dati cesaru. Mt. 22.				
6	N	22. po Duh. Leon isp.	24	21. N. Areta
7	P	Engelbert b.	25	Markijan
8	U	Bogdan isp.	26	Dimitrij
9	S	Teodor m.	27	Nestor
10	Č	Andrija isp.	28	Petka
11	P	Martin b.	29	Anastazije
12	S	Martin p.	30	Zinovij
46. tjed. Isus uskrisi kćer Jairovu. Mt. 9, 18.				
13	N	23. po Duh. Stanisl. K.	31	22. N. Stahij
14	P	Jozafat b. m.	1	Kuzma
15	U	Leopold isp.	2	Akindin
16	S	Ivan Trogirski b.	3	Akepsinij
17	Č	Grgur čud. b.	4	Joanikij
18	P	Odo isp.	5	Galaktion
19	S	Elizabeta ud.	6	Pavao
47. tjed. Isus naviješta propast Jerusalima. Mt. 24.				
20	N	24. po Duh. Feliks V.	7	23. N. Lazar
21	P	*Prikazanje Bl. Dj. M.*	8	Zbor Mihajla
22	U	Cecilija dj. m.	9	Onisifor
23	S	Klement p.	10	Erasto
24	Č	Ivan od Križa isp.	11	Mino
25	P	Katarina dj. m.	12	Jozafat
26	S	Ivan Berhmans isp.	13	Ivan Zlatousti
48. tjed. Isus proriče sudnji dan. Lk. 21, 25.				
27	N	1. Adventa Virginije b.	14	23. N. Filip
28	P	Sosten isp.	15	Gurij †
29	U	Saturnin m.	16	Matej ev. †
30	S	*Andrija apostol*	17	Gregorij †

SUNCE

ulazi dne 23. u 8 s. 14 m. u znak Strijelca. Dan se smanji za 1 s. 17 m.

Izlazi:	Zalazi:
6. 6 s. 45 m.	16 s. 41 m.
13. 6 s. 54 m.	16 s. 32 m.
20. 7 s. 5 m.	16 s. 26 m.
27. 7 s. 15 m.	16 s. 19 m.

MJESEČEVE MIJENE

Prvak dne 2. u 16 s. 16 m.
Uštap dne 9. u 7 s. 36 m.
Trećak dne 16. u 6 s. 28 m.
Mlađ dne 24. u 11 s. 9 m.

VRIJEME

Što prije zima pobijesni, To prije izbijesni.

Mjesec i zvijezde.

Kada je mjesec blijed, osobito kad ima ogradu (gumno, kolo), i kad se ta ograda prelijeva u razne boje, onda znaj, da će biti kiše (snijega).

Crvena ograda u zimi naviješta vjetar.

Obratno: čisto jasan mjesec obećaje nam lijepo vrijeme.

Mjesec blijed, tužan: Dan ružan.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

PROSINAC DECEMBAR

Dani		Rimski kalendar		Grčki kalendar
1	Č	Eligij b.	18	Platon †
2	P	Bibijana dj. m.	19	Abdija †
3	S	Franjo Ksaverski isp.	20	Gregorij
49. tjed. Ivan šalje učenike k Isusu. Mt. 11, 2.				
4	N	2. Adventa Barbara dj.	21	25. N. Uv. B.
5	P	Saba op.	22	Filim †
6	U	Nikola b.	23	Amfilohij †
7	S	Ambrozije b.	24	Katarina †
8	Č	Bezgr. Zač. B. D .M.	25	Kliment †
9	P	Leokadija dj. m.	26	Alipij †
10	S	Prenos kuće Loret.	27	Jakov
50. tjed. Židovi šalju svećenike k Ivanu. Iv. 1, 19.				
11	N	3. Adventa Damas p.	28	26. N. Ilinarh
12	P	Maksencij m.	29	Param †
13	U	Lucija dj. m.	30	Andrija †
14	S	Spiridion b. Kvatve †	1	Naum †
15	Č	Irenej m.	2	Avakum †
16	P	Adelhajda ud. Kvatre †	3	Sofronij †
17	S	Lazar b. Kvatre †	4	Barbara
51. tjed. Ivan propovijeda u pustinji. Lk. 3, 1.				
18	N	4. Adventa Oč. p. B. D. M.	5	17. N. Sava
19	P	Vladimir isp.	6	Nikola
20	U	Amon m.	7	Ambrozij †
21	S	*Toma apostol*	8	Patapij †
22	Č	Zenon m.	9	Bezg. Z. Bog.
23	P	Viktorija dj.	10	Mino †
24	S	Adam i Eva. Badnj. †	11	Danilo
52. tjed. Isus se rodi u Betlehemu. Lk. 2, 1.				
25	N	BOŽIĆ Rođenej Krist.	12	N. Praotaca
26	P	**Stjepan m.**	13	Eustratij †
27	U	*Ivan apostol*	14	Leukij †
28	S	Mladenci mm.	15	Eleuterij †
29	Č	Toma b.	16	Agej †
30	P	David kr.	17	Danijel †
31	S	Silvestar p.	18	Sevastijan

SUNCE

ulazi dne 22. u 21 s. 18 m. u znak Kozoroga i počinje zima. Dan se smanji za 20 m.

	Izlazi:	Zalazi:
4.	7 s. 24 m.	16 s. 17 m.
11.	7 s. 31 m.	16 s. 15 m.
18.	7 s. 36 m.	16 s. 17 m.
25.	7 s. 40 m.	16 s. 20 m.

MJESEČEVE MIJENE

Prvak dne 2. u 3 s. 15 m.
Uštap dne 8. u 18 s. 32 m.
Trećak dne 16. u 1 s. 4 m.
Mlađ dne 24. u 5 s. 13 m.
Prvak dne 31. u 12 s. 22 m.

VRIJEME

Bolje decembar ružan
Nego južan.

Zakovi za vrijeme.
Pasunca (slijepa sunca) u zimi naviještaju snijeg i studen (jer nastaju otuda, što se u višim slojevima zraka tvore ledene igle).

Dim. Ako se dim spušta (obara) — kazuje na kišu (snijeg; ako li se okomito tiže — na lijepo vrijeme.

Dim se vije:
Sunce sije;
Dim se obara:
Kiša ne vara.

Dne	BILJEŠKE:	Primitak		Izdatak	
		D.	p.	D.	p.

becedni popis imena Svetih.

Kratice: ap. znači apostol; b. biskup; crkv. uč. crkveni učitelj; dj. djevica; đak. đakon; kr. (kralj(ica); matr. matrona; mon. monah; m. mučenik (mučenica); nadb. nadbiskup; op. opat(ica); p. papa; patr. patrijar; pr. priznavalac; pror. prorok; pust. pustinjak; redovn. redovnik (redovnica); sveć. svećenik; ud. udovica; vojv. vojvoda.

Abel, sin Adamov, 2 sij.
Aćim, v. Joakim, 16 kol.
Adalbert m. b. 24 trav.
Adam, praotac, 24. pros.
Adela (Adula) ud. 24 pr.
Adelgunda dj. 20 lip.
Adelhajda dj. op. 5 velj.
Adolf b. 17 lipnja.
Adolf b. osnabr. 11 velj.
Adrijan m. 8 rujna.
Agapit m. rim. 6 kolov.
Agapit m. palest. 18. kol.
Agata dj. m. 5 veljače.
Agato papa 10 siječnja.
Agneza dj. m. 21 i 28 sij.
Agrikola m. 4 studenog.
Agripina dj. m. 23. lipnja
Alban m. 22 lipnja.
Albert b. lodski, 4 srp.
Albin b. 1 ožujka.
Albina dj. m. 16 pros.
Albreht v. Albert, 4 srp.
Aleksandar p. m. 3 svib.
Aleksandar b. m. 26 velj.
Aleksandra dj. m. 18. sv.
Aleksij pr. 17 srpnja.
Alfreda dj. pust. 2. kol.
Alipij b. 15 kolovoza.
Alfonzo Liguori b. 2. kol.
Alfonzo Rodrig. 30 listop
Alojzij Gonzaga 21 lip.
Amadej vojv. 30 ožujka.
Amalija dj. 10 srpnja.
Amando b. 6 velj. i 18 l.
Amato b. 31 kol. i 13 ruj.
Ambrozij b. c. uč. 7 pr.
Amon m. 20 pros.
Amos pror. 31 ožujka.
Ana ili Anka majka B.D. Marije 26. srpnja.
Anaklet p. m. 13. srpnja.
Ananija m. dam. 25 sij.
Anastazij p. 27 travnja.
Anastazija 15 sij. i 15.tr.
Andrija apost. 30 studen.
Andrija Avelin, pr. 10 st.
Andrija Korsini 4 velj.
Andrija Bobola m. 21 sv.
Anđela od Foligna ud. 4 sij. ili 30 ožujka.
Anđela Merici, 30 svib.
Anđel (Angelus) m. afr. 13 listopada.

Anđelko, Engelbert 7 st.
Anđelina, 15 srpnja.
Anica, Anka, Ana 26 sr.
Anselmo ud. cr. uč. 21 tr.
Ansgar ndb. 3 ili 4 velj.
Antim b. m. 27 travnja.
Antun pust. 17 siječnja.
Antun Padov. 13 lipnja.
Antonija dj. i m. 29 trav.
Antonin nadb. 10 svib.
Apolinarij b. m. 23 srp.
Apolonija dj. m. 9 velj.
Arkadij m. 12 siječnja.
Arsenij pust. 19 srpnja.
Atanazij b. cr. uč. 2 sv.
Atanazija ud. 14 kolov.
Audomar b. 9 srpnja.
August 7 sv. i 7 list.
Augusta m. Sarr. 27 ož.
Augustin b. hip. 28 kol.
Augustin Kazotić 3 kol.
Aurea dj. Par. 4 listop.
Aurea m Kordov. 19.srp.
Aurea (Hrize) m. 24. kol.
Aurej b. m. 16 lip.
Aurelij m. Kord. 27 kol.
Aurelija m. rim. 2 pros.
Aurora, 19 srpnja.
Bajo v. Bartol, 14 kol.
Balbina dj. 31 ožujka.
Baltazar kr. 6 siječnja.
Bara, Barbara dj. 4 pr.
Bartol ap., Bariša 24 kol.
Batilda kralj. 26 velj.
Beatriks dj. 18 sij., 10 sv.
Beda, 27 svibnja.
Benedikt opat, 21 ož.
Benedikt papa, 7 svib.
Benedikta rim. 4 siječnja
Benigno b. m. 28 lipnja.
Benjamin đak. m. 31 ož.
Benko v. Benedikt.
Berko, Ferdinand 30 sv.
Bernardin pr. 20 svibnja.
Bernardo cr. uč. 20 kol.
Berta ud. 1 svib., 4 srp.
Bertila redov. 5 stud.
Beta, Betika v. Barbara.
Bibijana dj. m. 2 pros.
Bijela dj. v. Albina 16 l.
Brigita ud. rim. 8 list.
Blagoslav, Eudoksij 5 r.
Blanda m. 10 svibnja.

Blandita m. 2. lipnja.
Blaž, b. m. 3 veljače.
Blaženka, Makarija, 8 tr.
Blaženko, Makarije 2 sij.
Bogdan, Deodat, 19 lip.
Bogislav, Teobald, 1 sv.
Bogoljub, Teofil, 27 trav.
Bogomil, Amadej, 30 ož.
Bogomir, Gotfrid, 8 stud.
Bogoslav m. 15 svibnja.
Bogumil b. gnezd. 10 lip.
Boljeslav, 17 kolovoza.
Bonaventura c. uč. 14 sr.
Bono m. 1 kolovoza.
Božena, Natalija 27 pros.
Božidarka, Teodora 1 tr.
Božo, 25 prosinca.
Branislav, Branko, Aleks.
Bratoljub, Adolf, 27 ruj.
Brcko b., 9 srp., 13 stud.
Brigita dj. škot. 1 velj.
Bruno Kartuz., 6 listop.
Budislav, Grgur, 12 ož.
Cecilija dj. m. 22 stud.
Celestin I. p. 6 travnja.
Ciprijan m. 26 rujna.
Cirijak, đak. m. 8 kolov.
Cirijaka dj. 21 kolovoza.
Ciril, Ćiril ap. slov. 5 sr.
Ciril b. jeruz. 18 ožujka.
Cvetoje ili Cvjetko vidi Florijan, 4 svibnja.
Čedomila, v. Adelhajda.
Damas papa 11. prosinca
Damjan m. 27 rujna.
Danijel pror. 21 srpnja.
Danijel stupnik, 11 pros.
Danko vidi Danijel.
Darija dj. m. 25 listopada
Daroslava, Donata, 17 sr.
David kralj, 30 pros.
Davorin, Martin, 11 stud.
Demetrija dj. m. 21 lip.
Demetrije m. 26 listop.
Deodat b. 19 lipnja.
Deogracijas Kart. 22 ož.
Desiderij b. m. 11 veljače
Didak pr. 13 studena.
Digna dj. 11 kolovoza.
Dinko, Dominik, 4 kolov.
Dionizije Areop. 9 list.
Dionizije vel. Aleks.17st.
Dobroslava Agata 5 velj.

Domina m. 12 listopada.
Dominik pr. 4 kolovoza.
Dominika dj. m. 6 srpnja
Donat m. 4 veljače.
Donat b. m. 7 kolovoza.
Donata m. afr. 17 srpnja
Dora, Doroteja dj. 6 velj.
Drago (utin), Karlo 4 tr.
Dujam b. solinski 7 svib.
Dušan, Spiridion, 14 pr.
Edgar kralj, 8 srpnja.
Edmundo b. 6 studena.
Eduardo kr. 13 listopada
Edvin kr. m. 4 listopada.
Egidije opat, 1 rujna.
Eleuterij b. m. 18 travnja
Eligije b. 1 prosinca.
Elizabeta kr. port. 8 srp.
Elizej pror. 14 lipnja.
Ema ud. 19 travnja.
Emerik, 5. studena.
Emanuel m. 16 ožujka.
Emil, Emilij, 22., 28. svib.
Emilij od Kapue, 6. list.
Emilija m. lionska, 2 lip.
Emilijan 11 tr. i 8 kol.
Emilijana m. rim. 30 lip.
Engelberto b. m. 7 stud.
Epifanij b salam. 12 svib.
Erazmo b. m. 2 lip.
Erik kr. m. 18 svib.
Ernesto op. 12. siječ.
Eudoksija, 5 ruj., 2 stud.
Eufemija dj. m. 15 rujna.
Eufrozina dj. 11 ili 13 ož.
Eugen b. m. 13 srp.
Eugen đakon, 18 stud.
Eugenija dj. m. 25 pros.
Euherij b. 20 20 velj.
Eulalija dj. m. 12 veljače
Eustahij m. 20 rujna.
Euzebij b. bolonjski 26 r.
Euzebij b. vercel. 16 pr.
Eva, praroditeljka 24 pr.
Evaristo p. m. 26 listop.
Ezekijel pror. 10 travnja
Fabijan p. m. 30 sij.
Fakundo m. 27 stud.
Fausta dj. 20 ruj., 19 pr.
Faustin m. 15 veljače.
Felicijan m. 9 lip, 21 srp.
Felicitas m. 7 ožujka.
Feliks sveć. Nol. 14 sij.
Feliks Valois pr. 20 stud.
Ferdinand kralj, 30 svib.
Ferdinand b. 19 listop.
Fidelis m. 24 travnja.
Fides dj. m. rim. 1 kol.
Filip ap. 1 svibnja.
Filip Benicije pr. 23. kol.
Filip Nerij pr. 26 svibnja.
Filipa m. 20 rujna.

Filipina dj. Riet. 16 velj.
Filomena dj. m. 11 kol.
Flora dj. m. 25 st. 25 srp.
Florijan m. 4 svibnja.
Franjo Borgija pr. 10 list.
Franjo de Hier. 11 svib.
Franjo Ksaverski 3 pros.
Franjo Paulski 2 travnja.
Franjo Regis 16 lipnja.
Franjo Saleski 29 siječ.
Franjo Seraf. 4 listop.
Franciska ud. 9 ožujka.
Franjica, Franjka, Franc.
Fridrik bisk. 18 travnja.
Fulgencije bisk. 1 siječ.
Fuska dj. m. 13 veljače.
Gabin sveć. m. 10 velj.
Gabrijel arkanđ. 25 ožuj.
Gaje, Gajo, Kaj, 22 trav.
Gašpar kralj, 6 siječnja.
Gaudencij b. 1 lipnja.
Gelazij papa, 2 studena.
Genezij m. 25 kolov.
Genovefa dj. 3 siječnja.
Georgija, Georgina 15 v.
Gerardo b. m. 24 rujna.
Gertruda dj. 15 ili 17 st.
Gizela kraljica, 7 svib.
Godfrid b. 8 studena.
Gracijan b. 18 pros.
Grgur Veliki p. 12 ož.
Grgur VII. p. 25 svibnja.
Grgur iluminator 30 ruj.
Grgur Nazian. b. 9 svib.
Grgur čudotv. b. 17 stud.
Grgur sveć. m. 7 lipnja.
Guido pr. 31 ož. i 12 ruj.
Hadrijan v. Adrijan.
Hartman b. 23 prosinca.
Hedviga 15 ili 17 list.
Helena dj. 22 svibnja.
Helena carica, 18 kol.
Henrik kralj, 15 srpnja.
Hermina m. 4 rujna.
Hermogenes m. 21 kolov.
Hiacint pr. 16 kolovoza.
Hieronim Aem. pr. 21 sr.
Hieronim cr. nauč. 30 r.
Higin papa m. 11 siječ.
Hilarija m. 9 i 12 kolov.
Hilarij b. 12 ožujka.
Hildegarda dj. 17 rujna.
Hinko v. Henrik, 15 srp.
Hrysant, 25 listopada.
Hubert b. 3 studena.
Hugo b 1 travnja.
Ida, 3 stud. i 4 ruj.
Ifigenija dj. 21 rujna.
Ignacij Lojol. pr. 31 srp.
Ignacij b. m. 1 velj.
Ignacij patr. car. 23 list.
Ildenfons b. 23 sij. 15. v

Ilija pror. 20 srp.
Inocencije I. p. 28 srpnja
Irenej b. m. 28 lipnja.
Irenej b. srijem. m. 25 ož.
Irene dj. m. 5 trav. 20 lis.
Ivan ap. 27 pros.
Ivan Krst. 24 lip.
Ivan, glavosjek, 29 kol.
Ivan Berhmans, pr. 27 st.
Ivan Kap. 28 ož. 23 list.
Ivan od Boga pr. 8 ož.
Ivan od Križa pr. 24 st.
Ivan Nepomuk m. 16 sv.
Ivan b. trogirski 15 stud.
Ivka kr. 4 i 11 veljače.
Izabela, Elizabeta, 19 st.
Izaija pror. 6 srpnja.
Izidor ratar, 15 svibnja.
Izidor bisk. 4 trav.
Izidor Peluz. 4 veljače
Jačint, Hiacint, 16 kol.
Jagoda, Agata, 5 veljače
Jakob (star.) ap. 25 srp.
Jakob (ml.) ap. 1 svib.
Jakob Ilirski pr. 20 trav.
Jakša, Jašo, v. Jakob.
Jana v. Agneza, 21 sij.
Januarij b. 19 rujna.
Januarij b. m. 19 rujna.
Jela, Jelica, Helena 22sv.
Jelisava, 19 stud.
Jenio, Eugen, 13 srpnja.
Jenko, Januarij 19 ruj.
Jeremija m. 16 veljače.
Jeremija pr. 1 svib.
Jerko, Hieronim, 30 ruj.
Jermogen v. Hermogenes.
Jerolim, Jeronim, Hier.
Joakim, 16 kolov.
Josip od Arimat. 17 ož.
Josip zar. BDM. 19 ož.
Josip Kalasancije 27 kol.
Josip Kupertin. pr. 18 r.
Jovita m. 15 veljače.
Jukunda m. 25 stud.
Jukundo b. 14 stud.
Juda Tadej ap. 28 listop.
Judita ud. 5 svib. 21 srp.
Julijan 16 ož. i 31 sij.
Julijana dj 16 vel. 17 kol.
Julije m. engl. 1 srp.
Juraj m. 23 travnja.
Justa dj. m. 23 travnja.
Justina dj. 16 lip. 26 ruj.
Justinijan Laur. b. 5 ruj.
Justin m. 17 ruj. 14 trav.
Kaj papa m. 22 travnja.
Kajetan pt. 7 kolovoza.
Kamil adj. 3 ožujka.
Kamilo pr. 18 srpnja.
Kandida m. 6 lipnja.
Karlo Bor. b. 4 studena.

Karolina vidi Karlo.
Kata (-rina) Bolonj. 9 ož.
Katarina dj. m. 25 stud.
Katarina Riči, dj. 13 velj.
Katarina Švedska u ož.
Kazimir kr. pr. 4 ožujka.
Klara dj. 12 kolovoza.
Klement I. p. m. 23 stud.
Kleto p. m. 26 trav.
Klotilda kraljica, 3. lip.
Koloman m. 13 listop.
Kolumba dj 17 ruj. 31 pr.
Konstantin opat, 21 srp.
Kordula dj. 22 list.
Kornelij papa m. 16 ruj.
Kornelija dj. m. 31 ož.
Krescencij m 28 sv. 27 l.
Kreševan, Krizogon 24st.
Krešimir, Petar, 29 lip.
Krispin b. 25 listopada.
Krispina m. 25 prosinca.
Kristijan, Krsto, b. 3 st.
Kristina dj. m. 24 pros.
Kristof, 25 srp.
Krizogon, 24 stud.
Kunigunda 3. ožujka.
Kuzman m. u rujnu.
Kvirin b m. 4 lipnja.

Ladislav kr. 27 lipnja.
Lambert b. m. 17 rujna.
Lambert ratar m. 16 trav.
Laura 17 lipnja.
Laurencij m. 10 kolov.
Laurencij Justinijan 5 r.
Laurencija dj. m. 8 list.
Lav vidi Leon.
Lavoslav, Leopold, 15 st.
Lazar od Benatije 17 pr.
Lea ud. 22 ožujka.
Leander ndb. sev. 27 v.
Leon papa, 11 travnja.
Leon pr. 15 veljače.
Leonardo a PortoM. 26st
Leoncija m 6 prosinca.
Leonidas m. Aleks. 22 tr.
Leonides dj. m. 28 sij.
Leonila m. 17 siječnja.
Leopold markgrof, 15 st.
Levin 14 studena.
Levina, 24 lipnja.
Libija dj. m. 25 lipnja.
Liborij, 18 svibnja.
Lino p. m. 23 rujna.
Longin m. 15 ožujka.
Lovro, Laurencij.
Lucija dj. m 13. prosinca.
Lucijan m. 7 sij. 26 list.
Lucila dj. m 29 sr. 31 lis.
Lucina 30 lipnja.
Ludmila ud. m. 16 rujna.
Ludolf pr. 13 kolovoza.
Ludovika ud. 31 siječnja.

Luka ev. 18 listopada.
Luitgarda dj. 16 lipnja.
Lupus b. 29 srp. 1 rujna.
Ljubica v. Amalija.
Ljubiša, Ljubo, Amando.
Ljudevit b. 19 kolovoza.
Ljudevit IX. kr. 25 kol.
Ljudevita v. Ludovika.

Magda, Marija Magdal.
Magnus b. 6 list. 5 stud.
Makarija m. 8 travnja.
Makarije 15 sij. 10 ož.
Makarije ml. 2 siječnja.
Makarije b. Jeruz. 10 ož.
Makrima dj. 19 srpnja.
Maksim b. Aleks. 27 srp.
Maksima dj. 16 svibnja.
Maksimilijan b. 9 lipnja.
Maksimilijan b. m. 12 lis.
Malahija b. 3 stud.
Mamerto b. 11 svib.
Manda, Marija Magdal.
Manojlo v. Emanuel.
Marcela m. 31 sij. 8 lip.
Marcijan b. m. 14 lipnja.
Marcijan m. 26 listop.
Marcijana dj. m. 9 sij.
Margarita Kortonska, 22. i 26. veljače.
Margarita Antioh. 20 sr.
Margarita dj. Skot. 10 l.
Margarita M. Alakok, 17 ili 25 listopada.
Marija B. D. bezgr. Zač. 8 pr. Dan rođ. 8 rujna Imendan 12 rujna. Navještenje 25 ožujka. Pohod 2 srpnja. Iščekivanje poroda 18 pr.
Marija Egipatska, 2 trav.
Marija Magdalena 22 srp
Marijan 1 pros. 19 kol.
Marijana, 9 siječnja.
Marin pr. 28 sij. 4 ruj.
Marina dj. 7 apr. 17 lip.
Marko ev. 25 travnja.
Marko papa 7 listopada.
Marko b. jeruz. 22 listop.
Marko Krizin m. 7 r.
Marta dj. 29 srpnja.
Martin b. 11 studena.
Martin p. m. 12 stud.
Martina dj. m. 30 siječ.
Matej apostol, 21 rujna.
Matija apostol, 24. velj. (u prest. god. 25.).
Matilda kralj. 14 ožujka.
Mauricij m. 22 rujna.
Mauro savez. m. 21 stud.
Mehtilda dj. 10 tr. 25 v.
Medardo b. 8 lip.
Medo v. Ursus 30 ruj.

Melanija matr. 31 pros.
Melhior 6 siječnja.
Melit ndb. 24. travnja.
Metod b. 5 srpnja.
Mihael Ark., 8 sv. 29 ruj.
Mihovil, Mijo, Miško.
Mila, Milica, Emilija 2 l.
Milan, Emil (-ijan), 8 kol.
Milivoj, Klement, 23 st.
Mina, Minka v. Marija.
Mira, Miron m. 17 kol.
Mirko, Emerik, 5 stud.
Miroljub, Trankvilin 6.sr
Miroslav, Friderik 18 sr.
Modesta dj. 4 studena.
Modesto 25 velj. 15 srp.
Monika ud. 4 svibnja.
Napoleon Aleks. 15 kol.
Nada, Spes, 1 kolovoza.
Natalija m. 27 srpnja.
Natalija matr. 1 pros.
Nazarije m. 12 lip. 28 sr.
Neda, Dominika, 6 srp.
Nedjeljko Dominik 4 kol.
Nikanor đak. m. 10 sij.
Niketa u. 7 sij. 20 ožuj.
Nikifor patr. car. 13 ož.
Nikodem 1 lip. 3 kol.
Nikola papa 13 studena.
Nikola Tavile, m. 7 ruj.
Nikola Tolent. 10 rujna.
Nikomed m. 15 rujna.
Nilo pr. 26 rujna.
Norbert ndb. 6 lipnja.
Notburga dj. 14 rujna.

Oda ud. 27 studenoga.
Odilo op. 2 siječnja.
Odo op. 18 stud.
Ognjoslav v. Ignacij.
Oktavijan m. 22 ožujka.
Olga 21 srpnja.
Oliva dj. 15 srpnja.
Olimpija ud. 17 prosinca.
Omar, Omer, v. Audomat
Onezim b. m. 16 veljače.
Onufrij pust. 12 lipnja.
Oskar, Ansgar, 3 velj.
Otilija, dj. m. 13 kolov.
Otmar op. 16 studena
Oto b. 23 ož. 18 stud.
Otokar, Oskar mon. 4 st.

Pahomij op. 14 svibnja.
Pacifik pr. 25 rujna.
Pankracij m. 12 svibnja.
Paškal papa, 14. svibnja.
Paškal Bailon pr. 17 sv.
Patricij d. 28 travnja.
Patrik ap. Iraca 17 ožuj.
Paula dj. m. 3 lipnja.
Paula ud. rim. 26 sij.
Paulin b. m. 12 srpnja.
Paulin b. od Nole, 22 lip.

Paulina dj. m. 6 lipnja.
Pavao ap. 29 lipnja.
Pavla spomen, 30 lipnja.
Pavao od križa, 28 trav.
Pavao pust. 10 i 15 sij.
Pavao i Ivan mm. 26 lip.
Pelagij m. 26 lipnja.
Pelagija dj. m. 4 sv. 9 l.
Perpetua i Felicitas 7 ož.
Petar ap. 29 lipnja.
Petar Alkant. pr. 19 list.
Petar Kanizij pr. 27 trav.
Petar Klaver pr. 9 rujna.
Petar Damjan b. 23 velj.
Petar Nolasko pr. 31 sij.
Petra, Petronila dj. 31 sv.
Pijo I. papa, 11 srpnja.
Pijo V. papa, 5 svibnja.
Pirminij op. 3 studena.
Placid op. 5 listopada.
Probo m. 11 listopada.
Prokopij op. 3 srpnja.
Prokopij m. 8 srpnja.
Prosper b. 25 lipnja.
Pudencijana dj. 19 svib.
Pulherija carica 15 rujna.
Radegunda dj. 13 kolov.
Radojica, Rudolf 17 trav.
Radovan, Hilarij, 12 ož.
Rafael ark. 24 list. 16 tr.
Rajmundo Nonat. 31 kol.
Rajmundo de Penafort 31 siječ. ili 16 veljače.
Rajnerij m. 17 lipnja.
Rajnerij ndb. split. 4 kol.
Ratislav v. Krescencij.
Regina dj. m. 7 rujna.
Rikardo b. 3. travnja.
Roberto op. 6 lipnja.
Rok pr. 16 kolovoza.
Rolando pust. 15 rujna.
Roman op. 28 velj.
Roman m. 9 kolovoza.
Romana dj. 23 veljače.
Roza Limanska dj. 30 k.
Roza Viterb. dj. 4 rujna.
Rozalija Palerm. 4 rujna.
Rozina v. Eufrozina.
Rudolf m. 17 travnja.
Ruperto b. 27 ožujka.
Ružica v. Roza.
Sabina m. 27 list. 29 kol.
Saloma 22 listopada.
Samson patr. car. 27 list.
Samuel pror. 26 kolov.
Sava opat, 5 prosinca.
Savina matr. 30. siječnja.
Sebastijan m. 20. siječ.
Serafin kapuc. 12 listop.
Serafina ud. 9 rujna.
Sergij p. 9 rujna.
Servacij b. 13 svibnja.

Sidonij b. 23 kolovoza.
Sidonija dj. 23 lip 29 ruj.
Sigfrid 15 velj. i 22 kol.
Sigismundo kr. m. 1 sv.
Silvan m. 10 srp.
Silverij papa 20 lipnja.
Silvij m. 21 prosinca.
Silvija matr. 3 studena.
Simeon b. Jeruz. 18 velj.
Simeon pror. 8 listop.
Simeon Stilit. 8 siječnja.
Simon ap. 28. listopada.
Siricij p. 26 studena.
Siren m. srijem. 23 velj.
Siksto 9 tr. 6 kol. 28 ož.
Skender,Aleksander 3 sv.
Skolastika dj. 10 velj.
Slava, slavka, Alojzija.
Slavoljub, Eduard 13 list.
Sofija dj. m. 30 tr. 15 sv.
Sofronij b. Jeruz. 11 ož.
Spes dj. m. 1 kolovoza.
Spiridion b. 14 prosinca.
Srećko v. Feliks.
Stanislav b. m. 7 svibnja.
Stanislav Kostka, 13 st.
Stanko v. Stanislav.
Staža v. Atanazija.
Stjepan kralj ug. 20 kol.
Stjepan 1 muč. 26 pros.
Stjepan papa m. 2. kol.
Stošija v. Anastazija.
Suzana dj. 19 velj. 11 k.
Svetoslav pr. 15 travnja.
Šandor, Aleksander 3 sv.
Šar, 5 srpnja.
Šimun, Simon, 28. listop.
Šišman v. Sigismund.
Skender v. Aleks. 3 sv.
Špiro, Spiridion, 14 pros.
Tadija ap. 28. listopada.
Tekla uč. sv. Pavla 23 r.
Tekla dj. m. 19 kol. 3 r.
Teobald pr. 1 svib.
Teodor m. 23 ož. 9 stud.
Teodora dj. m. 1 i 28 tr.
Teodot m. 18 svib.
Teodota m. 29 rujna.
Teofil b. 27 travnja.
Teofila 28 prosinca.
Teotim b. 20 travnja.
Terezija dj. 15 listopada.
Tiberij m. 10 studena.
Tiburcij m. 14 tr. 11 kol.
Timotej b. efeški 24 sij.
Timotej m. rim. 21 kol.
Tito b. 4 sij. ili 6 velj.
Tobija m. 2 studena.
Tomo ap. 22 pros.
Tomo Akv. 7 ožujka.
Tomo Beket b. m. 29 pr.
Tomo Vilanova ndb 22tr.

Trankvilin 6 srpnja.
Trifonija ud. m. 18 list.
Trifun m. 10 st. i 2 sij.
Tripo v. Trifun, 2 ožuj.
Ubaldo b. 16 svibnja.
Ulrik, Udalrik, b. 4 svib.
Udalrik bened. 10. ?
Ulrika 6 kolovoza.
Upravda Justinijan 5 r.
Urban papa, 25 svibnja.
Ursin papa, 29 prosinca.
Ursula dj. m. 21 listop.
Urzus b. 13 trav. 30 srp.
Valburga dj. 25 veljače.
Valentin m. 14 veljače.
Valentina dj. m. 25 srp.
Valerija dj. 28 tr. 9 pr.
Valfrid b. 12 listop.
Vatroslav, Ignacij 31 sr.
Velimir, Magnus, 5 list.
Veljko, Maksim, 27 pros.
Venancij m. 18 svib.
Venceslav kr. m. 28 ruj.
Vendelin op. 20 listop.
Venefrida dj. m. 3 stud.
Venerand m. 14 studena
Vicko v. Vincencij.
Vid m. 15 lipnja.
Vigilij b. m. 26 lip.
Viktor p. 26 v. 28 srp.
Viktorija dj. m. 23 pros.
Viktorin m. 23 ožujka.
Vilfrid ndb. 29 travnja.
Vilhelmo pust. 10 velj.
Vilhelmo vojv. 28. svibnj.
Vilhelmo op. 25 lipnja.
Vilibald 7 srpnja.
Vilim v. Vilhelmo.
Vinko, Vincencij, 19 srp.
Virgil b. 27 studena.
Vitalis m u Raveni 28 tr.
Vitalis m u Bologni 4 st.
Vitomir, Sigfrid, 15 velj.
Višeslav, Venceslav 28 r.
Vjekoslav, Alojzij 21 lip.
Vjenceslav v. Venceslav.
Vladimir vojv. 15 srpnja.
Vladoje, Viktor, 26 velj.
Vlah, Blaž, 3 veljače.
Vojtjeh, Adalbert, 24 tr.
Volfgang b. 31 listopada.
Zakej b. Jeruz. 23 kol.
Zakarija pror. 6 rujna.
Zdenka, Sidonija, 23 lip.
Zdenko, Sidonij, 23. kol.
Zdravko, Valentin, 7 sij.
Zefirin p. m. 26 kolov.
Zeno b. od Verone, 11 tr.
Zita dj. 27 travnja.
Zosim b. 15 srpnja.
Željko, Deziderij, 11 velj.
Živan, Živko, Vitalis,4st.

Neka grmi pako hudi;
Neka bijesni cijeli svijet;
Neka borba lomi grudi;
Čvrsto stoji zavjet svet:

Isukrste, Srcu Tvom
S nama naš se kune dom:
Dušom tijelom vjek sam Tvoj,
Za krst časni bijuć boj!

Bijela legitimacija.

Slavonka.

»Eto tako ćemo, strina Kato«, reče gospodin predstojnik željezničke stanice n a p u t n o obučenoj seljakinji. »S ovom ćete legitimacijom otputovati u Z., da dobijete još potvrdu od konzula. Predvest će vas moj željezničar Pero, spretan, a poštenjačina — znate jedan od onih naših dobrih željezničara, što sviraju na svečanim procesijama. Onda možete ravno putovati k svome mužu, pa gledajte da zdrava dovedete čiča Andriju iz bijela svijeta«. »Samo da bude u poštenju«, uzdahne žena, »jer bijeli svijet sad za rata zacrnio«, a zatim se okrene njegovoj supruzi: »E gospoja, što je taj vaš gospodin Božji čovjek i što vrijedi! Žali naš svijet, što je otišao«.

Toga dana bilo je kod večere u obitelji predstojnikovoj vrlo živahno. Sva se djeca okupila oko negdašnje susjede, a najviše vrtjela se »mala susjeda« Slavica ogledavajući legitimaciju i ispitujući neprestano, zna li i mala Marica toliko katekizma, koliko ona, i zašto je nije povela sa sobom.

Još je u krevetiću razmišljala mala Slavica, kako će susjeda Kata moći daleko, daleko putovati, jer ima nekakvu knjižicu, legitimaciju. Tamo je slika susjede Kate, tamo piše, da je ona dobra i da je svatko mora pustiti na miru i da joj nitko ne smije ništa. »Da — ni ciganka ni dimnjačar ni žandar onaj s velikim brkovima ni krampus«, izbrajala je Slavica. Tu će knjižicu potpisati još nekaki gospodin, a susjeda je metnula unutra i svetu sliku — Srce Isusovo.

— Pa i ona ima knjižicu od gospodina katehete, da, da — baš će sutra pitati tatu - - - -

Kad je u proljetno doba zadnji danji vlak šumno odhrlio i kad ga je nestalo za prostranom šumom, onda je g. predstojnik stanice obično zaokrenuo u svoj veliki uređeni vrt, što je bio ograđen visokom živicom. To su mu bili od najmilijih časova. Ne samo zato, što je na kratko vrijeme mogao da ostavi zadušljive prostorije svojega ureda, gdje je bio svima sve, nego jer je želio da bude i svojima brižni i dragi otac. »Moram ja da prigledam, da zalijem i svoje cvijeće, da prirežem grančicu svojim malim voćkama«, znao bi kazati, kad je došao u vrt pa ondje zatekao u igri svoju djecu. Ali poslovi navalili, pa ga ne bješe već tjedan dana. I danas je mala Slavica već nekoliko puta uzalud pozirnula na vrata od žice. »Nema ga, pa nema« šapne ona kimajući glavicom. »No možda je ušao, pa ga nijesam vidjela! Tata, di si , di si, tata« odzvanjalo je baščom.

Kad ga je ipak opazila, uhvati ga za ruku i zažareno sjajnim očima na dušak reče: »hajde brzo tamo — ti to još nijesi vidio!« »No gdje

ste to danas?« »U bijelom hodniku tamo na kraju vrta«. »U bijelom hodniku?« prihvati on nasmješljivo, »opet nešto novo«. »Znaš«, užurbano nadoda, tako je kao kućica od cvijeća, kao da je u zimi, pa da je napadao snijeg, još ljepše«. I zaplešta ručicama i zamakne.

Razdragan zaostao je otac na zaokretu na novu stazu. Grane rascvjetaloga drveća tamo savile u čarobne bijele svodove, s jedne strane proplela se između stabala lijepa živica. On se zagledao u taj bijeli okvir i u njem u živu sliku drage svoje djece, crte mu se lica sve više ublaživale, i službena se uniforma nije više nikako slagala sa spokojnim blaženstvom, kojim je on stupao kroz bijeli hodnik. U očima mu je sjalo nešto svijetlo, on je bio svijestan, da ovaj bijeli okvir zbiljski pripada njegovoj djeci, jer sav kal, što ga je promatrao za rata, a i sada na željeznici, nije ih se takao. Na Stanka mora malo više da pazi, jer dječak je živ i neprestano traži društvo. No i on je kao i ostala djeca iskren ocu i majci, pa ga mogu rukovoditi, a one najtajnije nutarnje pokrete, onima upravlja euharistički Isus, taj jedini i najsigurniji jamac, koji čuva, da ni ne znamo od čega, kako i kada.

»Je li, tata, kako je lijepo bijelo! Zar ne, da ćeš sada svaki dan doći, jer« — zavrti mala glavom i zamišljeno daleko pogleda — »to će brzo proći«. »Samo da cvijeće ovih čistih dječjih srdaca nikada ne ocvate« dometne otac i na lak korak osvrne se. Dolazio je dječak, njegov Stanko s velikom nogometnom loptom, »naš mali gimnazijalac«, kako ga je znala nazivati Slavica. »No što, je junače — onda, tko je pobijedio na nogometu? Nekako se kiselo držiš«. »Nijesmo pravo ni igrali, odvrati nekako ogorčeno dječak«. »Kako?« »Došlo malo drugova, šegrti su igrali tamo malo dalje pa su nas pozvali, da ih bude na broj. Kad su počeli svašta ružno govoriti, mi smo ih opomenuli, a oni su nas otjerali: »Nije to za vas gospodsku djecu!«

— Pa pravo su kazali, nije za vas, ali nije ni za njih, nije to za djecu Gospodina Boga, jer to su gospodska djeca. Hvala Bogu, da su te otjerali, više vrijedi čista duša, je li?

»Nemoj se, braco, žalostiti, hajde k nama u bijeli hodnik, ja ću se uvijek s tobom loptati, kadgod hoćeš«, tješila ga Slavica. Da si ostao sa zločestim dječacima, onda ti ne bi mogao metnuti ove godine bijeli cvjetić u knjižicu. — Ali da, ti i ne znaš«. I dalje je žuborila djevojčica: »Kad je naš gospodin kateheta bio premješten, Anica je donijela lijep spomenar, da joj se on upiše. Mi druge nijesmo imale, pa nam je bilo žao. No brzo smo se dosjetile: načinile smo si od papira bijele male knjižice, a on je onda svakoj nešto lijepo napisao i rekao je, neka nijedna djevojčica nikad ništa ružno ne misli, ne govori, ne gleda, ne čita, neka nikad, ni kad bude velika, ne nosi nepristojno odijelo, prekratke oprave i rukave, prozirne čarape, pa koja bude uvijek tako dobra, neka na sv. Alojzija metne bijeli cvjetić u knjižicu — i tako svake godine. Kazao je, tko ima takovu knjižicu, da ga jako, jako voli dragi Bog i da se ne mora nikoga, nikoga bojati, ni kad bude daleko od mame i tate, jer će ga sv. Alojzije svagdje čuvati. I sjetivši se sinoćnjega svoga razmišljanja reče ocu: »Tata, zar ne, da ja imam isto takovu knjižicu kao susjeda Kata?«

»Imaš, da — imaš, samo je tvoja još mnogo ljepša«, završi otac.

Lak lahorić zastrujio, a u sumraku se nekoliko latica nečujno spustilo na nevine dječje glavice.

Prošlo je godinâ. Slavica je već velika i živi u velikom gradu daleko od mame i tate. Činovnica je u ravnateljstvu bogate banke. Kreće se neprestano među ljudima u finim odijelima s finim kretnjama, profinjenim zategnutim smiješkom na usnama.

Ne boji se dakako više ni cigana ni dimnjačara ni žandara, ali vidi, da su ljudi u finim kaputima često puta mnogo prevejaniji od cigana, crnji od dimnjačara i sa pristriženim brkovima mnogo strašniji od onoga žandara s dugim brkovima. No ne mislite, oni je svi prijazno susreću, oni joj govore i da je vrlo dobra, lijepa, da i mila i prijazna. Ipak ne mogu nikako da joj se onako približe, kako bi oni htjeli. Ona misli svojom glavom i ne će da čini ono, što bi oni htjeli. Nikada im nije učinila krivice, vrlo je točna i uslužna, a ipak im nije nikada htjela da dade ono, što oni najviše žele — sebe.

Isuse! Ti nas vodi u životu! Hoću, ali treba da me često primate u Pričesti.

Zato katkada zataji njihova vanjska etiketa, ne mogu, da je ne podraže, ne ubodu bar radi njezina elegantna ali strogo pristojna odijevanja. Nju njezina uljudnost nikada ne izdaje, ona odbije njihov žalac s osmjehom blaženstva. Tako i poglede ostalih činovnica, koje joj ne zavide ono, što ima, nego ono, što bi mogla imati. Svi moraju da je štuju, a ona ne mora da se njih boji. Mislit ćete: velika je. Da — velika je, jer ima dosta bijelih cvjetića u svojoj knjižici — koliko godina, toliko cvjetića. U toj je knjižici sav čar, sadržaj, smisao i sva tajna njezina života, koja bi njima ostala zagonetkom, kad bi im je i otkrila, a koju su oni svi počevši od ravnatelja življe osjećali, nego što su sami htjeli: ima vrednota, što je zamamljivija od njihova zlata i dragulja, ima ljubav, što je dragocjenija, privlačivija od njihove.

Doista ta ljubav ju je vukla. Osobito kad je vidjela Hostiju okruženu nježnom bjelinom cvijeća. Uvijek se onda slatko podsjetila Alojzijeva. Tako i danas na Veliki petak, pa zato u crkvi skoro nije ni opazila, kako kod oltara Žalosne Gospe neka gospojica plače i upire u bolnu Gospu pogled, kao da joj je raspeta razboljena sva duša.

»Ti me ne poznaš?« U nju su gledale velike plave oči pune boli i težnje, da se povjeri.

»Da, da, ti si bila na onoj predstavi Majka Božja, sad se sjećam«, odgovori Slavica.

»Poslije nijesam bila dobra, Slavice«, nadoda gospojica pretrgano, prigušeno, bolno i duboko pokajno, a u glasu joj je drhtala sva duša, »zato nijesam bila ni sretna«....

Još dugo lebdjele su u Slavičinoj duši velike plave oči, što su govorile: »Nijesam bila dobra, zato nijesam bila ni sretna«, pa kad je na Alojzijevo u rano jutro uzela stručak bijela đurđica, pogledala je milije nego ikada i prikopčala na bijelo ruho na samo srce. Pod ga je milije nego ikada i prikopčala na bijelo ruho na samo srce. Pod lakim ga ogrtačem nitko nije vidio, kad je išla u crkvu. Susretala je djecu s bijelim ljiljanima — mali prvopričesnici. U crkvi sve bilo zadahnuto čistoćom: snježna mala dječica, ljiljani i bijela Hostija.

I kao čisto mlijeko tekla je riječ s ustiju Božjega službenika: »Dječice, ako sačuvate Bogu srce čisto, kao što je danas, bit ćete uvijek sretni«. Njezino je srce potvrđivalo te riječi pjevajući u bijelom hodniku duše pjesmu tihu neizkazane sreće.

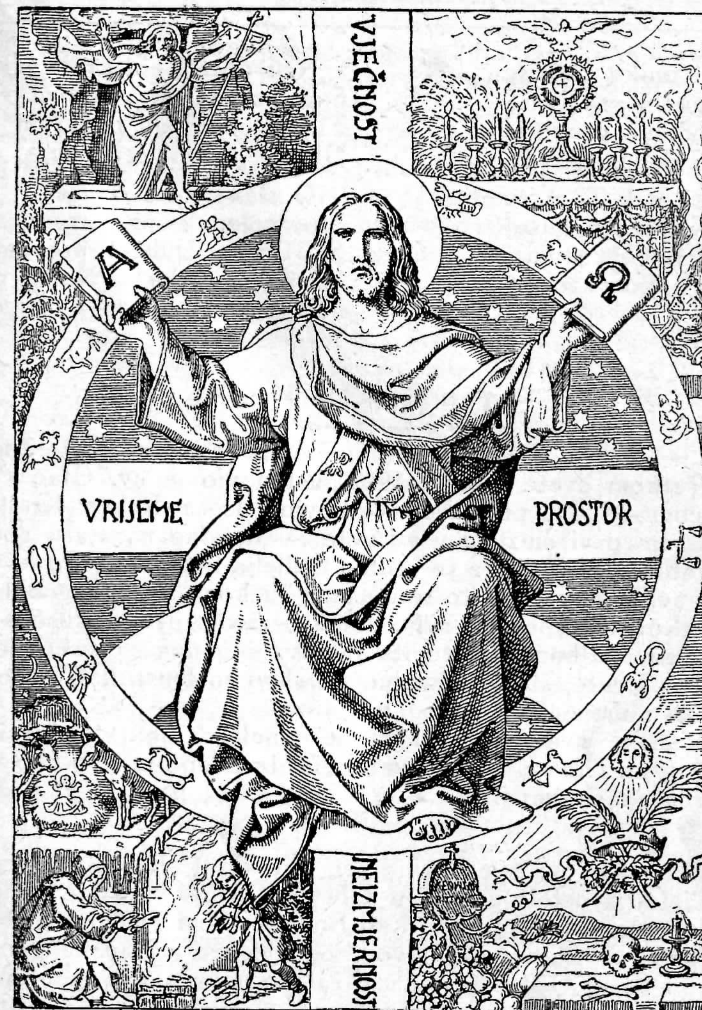
Kod kuće je skinula cvjetić i metnula u knjižicu. Sjetila se susjeda-Katine legitimacije i kako je željela takovu knjižicu, da joj ne može nitko nauditi, sjetila se i one sirote poznate od Velikoga petka. Ove joj godine bilo još očitije, kako je tata imao pravo i da je njezina knjižica doista ljepša i vrednija. Zagledala se u ono, što je napisao g. kateheta: »Blaženi neporočni, koji hode pute Gospodnje« i ispod toga:

Žića knjiga još t' je bijela sva,
Zlatan rub tek mladosti je kruni,
Gledaj jednoć, kada se napuni,
Da za naslov ne bude te strah. Preradović.

Bilo joj je tada jasno, kakav naslov da dade svojoj knjižici. Bijela legitimacija. To će dati Spasitelju na sudnjem danu. I njezina će legitimacija imati potpis konzula — konzula sv. čistoće sv. Alojzija. On ga rado daje, kad mu se donese bijelo cvijeće čistoga srca svaki dan, svake godine.

*

Znam, da će dječica sebi rado načiniti bijelu legitimaciju čistoga srca. No kad bi je i naši sredno̊školci uložili u svoju đačku knjižicu, višoškolci u svoju univerzitetsku legitimaciju, kad bi je pružili zaručnici na dan vjenčanja, kad bi je javnost utisnula mjesto zlokobne knjige onima, najbjednijima, kad bi je duše zaručene Kristu vječnom ljubavi uvijek na srcu nosile, sv. bi Alojzije veselo postavljao žig bijeloga ljiljana i lako bi se putovalo k bijelom Jaganjcu, jer to je legitimacija onih, koji putuju u daleku vječnu domovinu.

Führich: **Isus Krist — vječni Kralj.**

Kristu — Kralju.

Himna iz službe Božje na svetkovinu Krista Kralja.

Preveo **T. Jagrić D. I.** Zagreb.

O Kriste, Kneže vječnosti,
Ti Kralj si sviju naroda;
I sudac dušâ, srdaca
Rad Tvoga vječnog poroda.

Gle! grešna rulja cikoće:
»Sa Kristom dolje!« u sav glas,
A mi mu gromko kličemo:
»Vrhovni Kralj si sviju nas!«

O Kriste, Kneže mirovni,
Rasprši kobne bune mrak,
I ovce štono lutaju
U jedan skupi ovčinjak.

Na krvnom drvu visiš stog
Raskriliv Tijelo ranjeno
I oštrim kopljem probito
Svim nuđaš Srce ognjeno.

Na žrtveniku zato se
U tajni gozbe sakrivaš;
Iz pròbodenih grudiju
Spasénje djeci izljevaš.

Vladara nek Te narodnih
Svud javna počast uzdiže,
Nek sud i škola štuju Te,
Umjeća, zakon sadrže.

Nek nose Tebi kraljevi
Svê posvećene znakove,
Ti blagom žezlu podvrgni
Obitelj, dom i gradove.

O slava Tebi, Isuse,
Što žezlom svijeta upravljaš,
Sa Ocem, Duhom preblagim
U vijeke vijeka — Kralju naš! —
Amen.

Srcu Krista Kralja.

J. Vrbanek D. I Zagreb.

Svršetkom svete godine 1925. ustanovio je sv. Otac Pijo XI. okružnicom od 11. prosinca svetkovinu Isusa Krista Kralja. Sv. Otac je sam prvi služio sv. misu te svetkovine na staru godinu, a sama svetkovina slavit će se zadnje nedjelje listopada. To je vrijeme odabrao sv. Otac stoga, što se do tada tijekom crkvene godine obredaju svetkovine i spomeni sviju otajstva života i rada Isusova, pa da ova svetkovina bude jezgrovita obnova i kruna. I prije no ćemo slaviti Sve Svete, što su u nebu, da slavimo Isusa kao početnika i dovršitelja njihove slave.

Kršćanske svetkovine sadržaju uvijek dvoje: vjersku istinu i ćudoredno pravilo. U novoj svetkovini izvađeno je ovo oboje duboko iz Srca Spasiteljeva.

I.

Istina što je ova svetkovina uči, jest: **Ovaj živi i slavni Isus, koji je na očigled apostola uzašao u nebo, jest pravi vladalac sviju ljudi i Gospodar svemira.** On je to kao Bog po svom vječnom rođenju od Oca, jer je po njemu sve stvoreno. Njegova božanska osoba kao Mudrost i Riječ Očeva jest i sadržaje osnovu svega stvorenja. Što više! Svi stvorovi daleko su savršenije u njemu, nego što opstoje u sebi. I u koliko su dobri i što vrijedni, vrijedni su i dobri po onom, što imadu od njega i približuju se njemu. Ova potpuna ovisnost stvorova o Bogu-čovjeku najdublji je temelj njegove kraljevske vlasti. Što je zrakama sunčanim sunce, to je Bog-čovjek stvorovima.

Drugi njegov pravni naslov na nas jest otkupnina, što ju dao za nas. »Niste otkupljeni raspadljivim blagom i srebrom, već predragocjenom krvi neokaljanoga Jaganjca Krista«, veli sv. Petar I. 1, 18. Nijesmo dakle više svoji nego Kristovi, koji je nas pozvao u kraljevstvo svoje i još više: on nas je učlanio u tijelo svoje, uči nas sv. Pavao I. Kor. 6, 15.

Kad ga dakle proroci naviještaju kao Kralja, kad arkanđeo Gabriel veli Majci njegovoj, da »kraljevstvu njegovu ne će biti kraja«, onda to nije samo slikovit govor, nego prava istina. Tu je istinu i on sam u svečanom času muke svoje potvrdio veleći Pilatu: »Jest, ja jesam Kralj!« Ivan 18, 37.

Taj naslov i to pravo Krista Gospodina vjerno **navješta Crkva kroz vijekove.** Pratite samo njezino **bogoslužje.** Prve riječi, što ih u Adventu izgovara, jesu: K r a l j u, k o j i ć e d o ć i, dođite poklonimo se!« Predzadnji dan pred Božić vapi: »O K r a l j u n a r o d a i željo njihova... dođi, spasi čovjeka!« Na sam Božić pozdravlja ga kao »K r a l j a m i r a« te izričito govori u 2. i 3. misi o njegovoj kraljevskoj vlasti. Pristup mise na Bogojavljenje počimlje riječima: »E v o d o đ e v l a d a l a c G o s p o d!« Jednake mise se ređaju i slijedećih nedjelja na Svijećnicu.

Na Cvjetnicu pjeva se uz divan napjev pri svršetku procesije:

»Slava, čast i hvala Ti, Spasitelju k r a l j u K r i s t e,
Kom hosana klicahu nježna usta djece čiste«.
»Milo si ih primao i naš poklon primi tako,
K r a l j u d o b a r, milostiv, koji ljubiš dobro svako!«

Gledajući Isusa na veliki petak u najvećem poniženju ne zaboravlja Crkva njegovog kraljevskog dostojanstva. Milo, ko zaručnica, pozivlje Križ:

»Savij grane, stablo silno,
I opùsti svaki ud
Sva tvrdoća prirođena
Biću tvome, meka bud,
I n e b e s k o g K r a l j a t i j e l o
Privijaj na nježnu grud!«

S ponosom uzimlje Križ, zastavu Krista Kralja, i nosi ga u procesiji pjevajući:

»B a r j a c i k r e ć u k r a l j e v i,
Otajstvo Križa bljeska se,
Na kojem život umrije
I smrću ljude oživi«.

U prve radosne uskrsne glase na veliku subotu unosi opet kraljevsko dostojanstvo Kristovo: »Neka već klikne anđeosko mnoštvo nebesko, neka uskliknu božanstvene tajne, i z a t o l i k o g a K r a l j a p o b j e d u neka jekne trublja spasenja...«

U prvom jeku uskrsne radosti ponovno pjeva u misi:

»Znamo da si doistine, P o b j e d n i č e, K r a l j u divan,
Uskrsnuo, Božji Sine; Budi nama mlostivan!«

U časoslovu opet prva himna uskrsnog vremena započinje:

»K r a l j u vječni nebesa Jednak Ocu od vijeka
Stvoritelju sviju stvari, Sin mu ravan, pravi Bog«.

Prateći Spasitelja na Uzašašće u nebo čeznutljivo mu opet pjeva:

»Vječni K r a l j u najviši, Koj podnije smrt dragovoljno
Otkupitelju vjernika, Zadobi slavlje najveće...«

Isti Isus Kralj, koji je na nebu u slavi, boravi skromno pod prilikama kruha na oltaru. Kako veliku plemenštinu i polet duha odaje ideja, da ga Crkva baš tako sakrivenoga pozdravlja kao Kralja.

»N o v o g K r a l j a stô je ovo,
Na njem evo Janje novo,
Starom vazmu dođe kraj!«

»K r i s t u K r a l j u k l a n j a j m o s e, koji vlada narodima i daje se za hranu dušama« — tako pozivlje na početku službe tijelovske.

Nova dakle svetkovina ne iznosi novu nauku, nego staru i vječnu istinu jasnije izlaže i posebice naglašuje, jer »zakon molenja je u Crkvi i zakon vjerovanja«. Molenje Kristu Kralju je staro kako je i Crkva stara, pa je vjera u Krista Kralja stara kako je i kršćanstvo staro.

U magluštinu krivih nauka i sumnja o duši, o Bogu, o Kristu i nebu zalazi Crkva ovom svetkovinom kao sjajnim suncem. »Ne samo da jest duša — hoće da reče — nego opstoji čitavo kraljevstvo duha. Ne samo da jest Krist — nego on je i vladalac naš«.

II.

Svetkovina Krista Kralja i njezina nauka znači mnogo i **za ćudoredni život.** Mi katolici računamo s Isusom živim, blizim, radinim, moćnim, milim, samilosnim, blagim... Riječi njegove u evanđelju nama nijesu mrtvo slovo nego život za život.

Priznajući Krista Kraljem, priznajemo ga svojim **zakonodavcem.** »O Emanuel, K r a l j u i z a k o n o d a v č e n a š — dođi i spasi nas!« molimo mu se svake godine 23. prosinca. Njegovo evanđelje naš je zakon; jaram njegova zakona naša je čast i sloboda. »Krist v l a d a u d u š a m a ljudskim — veli sv. Otac Pijo XI. —time, što je sama Istina, pa smrtnici treba da istinu od njega crpaju i poslušno primaju. Krist vlada i u slobodnoj v o l j i time, da je krepko potiče i nuka te se lako oduševimo za sve plemenito. Krista priznajemo K r a l j e m s r d a c a poradi njegove uzvišene i mudre ljubavi, koja srca naša potiče na blagost i dobrostivost. Nikoga naime nije savkoliki rod ljudski toliko ljubio niti će ikoga u buduće toliko ljubiti kao Isusa Krista«.

Kao Kralj Isus je nama i **sudac,** kako sam reče: »Otac ne sudi nikoga, nego je sav sud predao Sinu«. Sudac nam je ne samo na pragu vječnosti nego već i za ovog života dijeleći duhovne i tjelesne nagrade i kazne.

Kraljevstvo je njegovo u prvom redu duhovno. »No ružno bi pogriješio, tko bi mu zanijekao gospodstvo nad bilo kojom građanskom stvari« — veli sv. Otac Pijo XI. »jer je Isus od Oca tako primio potpuno pravo na sve stvorove, da je njegovoj volji sve podloženo«. U njega je dakle i vrhovna **upravna vlast,** samo što je pustio za života, a i sada pušta, da ljudi udioništvuju na njoj; pa će mu i o tom to stroži račun davati, što su više te vlasti primili.

Tim eto načinom postaju posve konkretna i lako shvatljiva dva važna pravila u javnom životu. Prvo je: da je svaka zakonita vlast od Boga, pa je treba poštivati radi Boga. Drugo je: da nas ni jedan ljudski zakon ne može u savjesti vezati, ako se protivi Kristovoj nauci, kako je uči rimokatolička Crkva. Njoj je sam Krist rekao: »Tko vas sluša, mene sluša; tko vas prezire, mene prezire; tko pak mene prezire, prezire Onoga, koji je mene poslao« Lk. 10, 16.

Kolike bi se želje Bož. Srca ispunile, kad bi se ljudi držali ovih pravila! Nestalo bi nemira i ratova, smanjilo bi se n a o r u ž a v a n j e na potrebnu granicu s l a b o s t i l j u d s k e, dočim ga sada zloba i sve strasti ljudske sve više uvećavaju. Kršćanskom obukom i stegom u školi primila bi djeca kraljevstvo Kristovo u srca svoja; svetost bi se obiteljskog života nerazrešivošću ženidbe učvršćivala; socijalnom bi se pravdom i ljubavi kršćanskom uklanjala bijeda iz ljudskoga društva.

Kakogod su to velike želje, one ipak nijesu predaleke. Kako duh krive slobode i nevjere zadire i stvara si krugove, da preko njih izluči Krista iz javnoga života naroda, tako si duh Kristov eto i pomoću ove nove svetkovine i njezine stare nauke stvara svoje krugove, koji spremaju Kristu prestolje najprije u svom srcu i u svojoj obitelji, a po tom prestolje Kralja svih naroda. Ideja Krista Kralja oduševljava tisuće prinosnika za baziliku Bož. Srca — Kralja mira u Rimu; ideja Krista Kralja gradi mu drugu baziliku na Maslinskoj gori kao zavjet naroda. Ta ideja okuplja najnaobraženije i najplemenitije ljude svijeta u Katoličko mirovno društvo, koje utire put međunarodnom izmirenju.

Ta ideja budi i najplemenitije osjećaje u srcima vjernih katolika, da neupoznanome još i nepriznanome Kralju daju zadovoljštinu svojom većom ljubavi, većim žrtvama, većom naknadom. Što većma hule jadnici: »Ne ćemo da taj vlada nad nama!« — to oduševljenije kliču oni: »Zdravo Kralju naš Kriste!« Ti osjećaji dolikuju osobito muževima, koji se stoga i okupljaju sve većma oko barjaka Srca Isusova u Apostolatu muževa.

Čudo Presv. Euharistije.

Saopćuje o. Bernardin Polonijo, franj. konv., prema izvještaju o. A. Bettingera, kongr. pr. Sakramenta, na euharistijskom svjetskom kongresu u Lurdu. 1914.

Iako je štovanje euharističnog Isusa od postanka Crkve sačinjavalo središte svega njena bogoslužja, to se ipak ovaj naš XX. vijek s toga gledišta punim pravom naziva »vijek Euharistije«. U njemu je kult presv. olt. Sakramenta najnježniji i sveopći. Svagdanje pričešćivanje zahvatilo sve slojeve, dobu i krajeve. Učesnici za stolom Gospodnjim postadoše i sitna djeca. Zaredaše euharistički kongresi pokrajinski, narodni i međunarodni. Ovakav jedan kongres slavio se u gradu Bezgriješne Djevice, u Lourdesu god. 1914. Sa tog se velebnog sastanka katoličkih naroda pronijela svijetom vijest o još jednom čudu presv. Euharistije, koje je do tada za pune 184 godine bilo poznato samo talijanskoj pokrajini Toscani i gdjekojem inostrancu koji je tamo slučajno zabasao. Danas, dok ovo pišemo, to je čudo već 195 ljeta staro; ali i sveđer svježe; jer ono još uvijek traje, potom i raste. Rado ga saopćujemo hrvatskoj katoličkoj javnosti na utjehu i pobudu i da braći svećenicima pružimo još jednu vjerodostojnu zgodu kojom će pričesnim katehumenima učvrstiti vjeru u realnu nazočnost Boga-čovjeka Isusa Hrista u Euharistiji.

Božanska nas vjera uči, da na posvetne riječi svećenikove izušćene nad kruhom »Ovo je tijelo moje«, prestaje bit kruha, i na njegovo mjesto dolazi čitavo tijelo Hristovo pravo i živo, kakvo je sada na nebesima, a da od kruha ostaju još jedino izvanjske prilike i miris, boja i oblik. No ako se usljed kakva vanjskog djelovanja te krušne prilike posve izgube, onda tu prestaje i sakramentalna nazočnost Isusa, koji odredi da bude stvarno među nama samo pod prilikama pravog kruha. Kad dakle ovih nestane, nestane i njegova Tijela. Prema tome iza kako smo se pričestili Isus ostaje tjelesno u nama, doklegod razni sokovi ne rastvore u nama krušne prilike. To se kod zdravijeg čovjeka redovito zbiva za par minuta po pričešćenju. I to je jedan od razloga s kojih se vjernicima preporučuje, da poslije pričesti ostanu u srdačnoj molitvi. One pak posvećene hostije ili partikule, koje se čuvaju u tabernakulu, mogu da daleko više vremena čuvaju u sebi krušne prilike potom i samo Tijelo Isusovo. Jedan član komisije, koja je 1914. pregledala partikule, o kojima smo nakanili govoriti, izjavio je, da se one ipak ni u najboljim zračnim prilikama ne mogu prirodno uščuvati više od četiri godine, jer samo brašno, iz kojeg su pravljene pod utjecajem običnog ognja, zadržava klicu raspadljivosti, koja bi krušne prilike provrtila, ulišavila, smrvila i upljesnila. Mogle bi se iste i za 500 godina sačuvati zdrave, kad bi se kruh za Euharistiju određen pekao na ognju sa 200 stupanja vrućine, kad bi se sterilizovalo (posvema raskužilo) u času pohranjenja i kruh i posudu u kojoj će ostati, te da i posuda u kojoj se čuvaju, bude ermetično zatvorena, t. j. tako da zrak ne bude imao nikada nit najmanje pristupa k sakramentalnim prilikama. Gdje tih sigurnosnih mjera nema, a da prilike kruha u Euharistiji ipak traju i traju u svojem prirodnom stanju, makar i uz koju samo akcidentalnu — neznatnu promjenu, moramo reći da je tu prst Božji. Tako uprav stvar stoji i sa česticama koje prozvasmo čudom presv. Euharistije.

One se čuvaju u talijanskom gradu Sieni, rodnome mjestu sv. Bernardina, prvog i najvećeg štovatelja imena Isusova, u crkvi sv. Franje, pripadnosti otaca frinjev. konventualaca. Izrađene su i posvećene godine 1730. U predvečerje velike Gospe te godine, kad je sve svećenstvo i građanstvo prema svojem prastarom običaju vozilo na kolima u procesiji k stolnoj crkvi galeum, majstorski izrađenu svijeću nebeskoj Majci na dar, zlikovci uđoše u franjevačku crkvu, rastrgaše vratašca tabernakula i odniješe skupocijeni ciborij pun svetih čestica, do 350 na broju.

Kad se slijedećeg jutra saznalo za taj svetogrdni čin, dan najveće svetkovine Sienacâ pretvori se u dan općeg žalovanja. Svi se po nadbiskupovu savjetu dali na post i molitvu u zadovoljštinu tako grdno povrijeđenog Veličanstva Božjega i da od sveznajućeg isprose milost, da pronađu svete hostije. Ta se njihova vruća želja doskora i ispuni. Dneva 17 kolovoza iste godine je neki crkveni đačić za vrijeme sv. mise lutao po crkvi sv. Marije »in Proveurano«, koja je bila samo nekoliko koraka udaljena od okrađene crkve sv. Franje. Na znak podizanja kleče to dobro dijete na klupu, pred kojom se tog časa »slučajno« desio, i prigne glavu svetotajstvenom Bogu na poklon.

Pred njegovim je poluzatvorenim očima stajala u klupi urezana pukotina, kroz koju su vjernici spuštali novčane prinose u škrinjicu pod naslonom pričvršćenu. U ovoj on opazi nešto bijela. Radoznao što bi to moglo biti, svrati na isto pozornost sakristanovu, koji se s mjesta uvjeri, da tu ima nekoliko partikula. Obaviješten o stvari sienski nadbiskup i čuvar (inkvizitor) kat. pravovjerja, pokriše tu klupu skupocijenim suknom i ogradiše s nekoliko nažganih svijeća, a narod je hrlio tamo na poklon; jer je svakom bilo vjerojatno, da su baš tamo dospjele svete čestice pred 3 dana odnesene. Kad su zatim u nazočnosti nadbiskupovoj, generalnog njegova vikara otvorili škrabicu,

Kaulbach: Stari zavjet prestao je,
Novo Janje blagujmo!

Dne 10. kolovoza g. 70. izgorio je za uvijek hram Star. Zavjeta u Jerusolimu i prestale su žrtve. Tito tada reče: »Sam Bog se borio proti Židovima, jer ljudska sila ne bi ovih utvrda mogla oboriti!« Desno kreće svježi zbor — mlada Crkva Kristova — s novom Žrtvom — Euharistijom, da preporađa svijet.

našli su u njoj među zamazanim novcima, u prašini i paučini uprav onoliko partikula, koliko ih po svjedočanstvu sakristana sv. Franje moralo biti u odnešenom ciboriju. Te su i svojom veličinom, debljinom, bojom i oblikom bile posve jednake onima koje su se izrađivale i posvećivale u okrađenoj crkvi. Stoga ih narednoga dana izložiše na svečano štovanje u crkvi gdje se našle. Pod večer ih pak sjajnom procesijom ispratiše u crkvu sv. Franje. Tu su one još i danas nakon

skoro puna dva stoljeća u posve zdravom stanju, sačuvavši vrlo dobro svoj prvobitni krušni okus, miris, boju i oblik. Svjedoče nam to pet službenih pregledbi. Prvu je ovršio vrhovni starešina (General) reda franjevaca-konventualaca, Fr. Ivan Karlo Vipera, god. 1799. Drugu ljeta 1789. sijenski nadbiskup Tiberije Borghese. Treću 1799. sijenski nadbiskup i kardinal Antun Feliks Zandadari, koji je kod tog posla upotrebio nekoje profesore sijenskog bogoslovskog fakulteta i znamenitije fizičare. Četvrti su put svete partikule bile pregledane g. 1854., od sijenskog nadbiskupa Josipa Mancinija uz asistenciju nekolicine crkvenih dostojanstvenikâ. Zadnja pak, peta revizija bila g. 1914. uoči Lurdskog euharistijskog svjetskog kongresa, na kojem se sve to htjelo iznijeti pred najširu katoličku javnost. Stoga je ova pregledba bila i najstroža pod nadzorom sienskog nadbiskupa Prospera Skače (Scaccia), izvedena po svim zakonima daleko uznapredovale fizike, kemije, medicine i farmaceutike. Svaka je ta znanstvena struka bila zastupana po njenom stručnjaku iz sijenske i pizanske državne univerze. Jednoglasni njihov sud bio je, da istražene svete čestice još uvijek imaju svu priliku prijesnoga kruha, sa očitim znakovima amida; da su u dobrom stanju. Koji se od tih učenjaka s njima pričestili ustvrdiše, da im ukus odgovara posve pšeničnom kruhu srednje vrste, i da između njih i svježih hostija nalaze samo tu razliku, što su one prve nešto tvrde i da mirišu kao zastarjeli, ali još uvijek zdravi kruh. Svi se pak nazočni na svoje oči uvjeriše, da na njima nema nikakova traga pljesnivosti ili ubišavljelosti. Rubovi su im posve zaobljeni kao da su čas prije rezane.

Mišljenje, da su svaki put pred pregledbu dolazile svježije partikule, a da se one prve zlobno uništavale ili skrivale, ovdje nema nipošto mjesta. Za ovih 50 godina bdila je nad njihovom istovetnosti predaja mnogih, koji doživješe svetogrdnu otimačinu i koji su htjeli biti u stanovitim zgodama pričešćeni jednom baš od tih čudesnih čestica. To i je razlog da ih danas od 350 ostalo 228, kako to izjaviše oci konventualci crkve sv. Franje u Sieni nadbiskupu Borghesu kod pregledbe 1789. Već iza godine 1780. takova šta onemogući pismena naredba o. generala Vipere, usljed koje se čudotvorne partikule morale čuvati u škrinjici zatvorenoj sa tri brave od kojih su ključevi imali biti podijeljeni među tri oca, a nadzor za vršenje tog propisa imao je o. provincijal. Nadbiskup pak Borghese postupao još strože. On naime spremi partikule u srebrni ciborij, kojemu na čaši i na poklopcu bile provrćene po dvije luknje na dvije oprečne strane. Kroz te luknje bile su u njegovoj nazočnosti provučene vrpce, zauzlane i zapečaćene nadbiskupskim pečatom. Tako se radilo i poslije svake suslijedne pregledbe; dok bi se svakog puta prije iste ustanovilo da su stari pečati čitavi.

Ali možda je taj ciborij bio tako dobro zatvoren, da su se svete čestice u njemu mogle same, bez osobitog Božjeg utjecaja tako dugo uščuvati? Ni to ne stoji, jer je na poklopcu bilo iznutra pričvršćeno oblo stakalce na otvoru ciborija, što ga nadb. Borghese dade napraviti; e da se u svako vrijeme i bez otvaranja može promatrati to vječno čudo. Pukotima pak između tog stakalca i otvornog ruba nije bila ni-

kada ničim zalijepljena, tako da je tuda mogao prodirati i zrak i razni rastvorni elementi, a prije toga bile su svete čestice za 3 dana u čisto okuženoj skrabici, pa za 30 godina ovite u jednostavni korporal, potom u običnoj drvenoj škrinjici. Tek nakon 59 godina uđoše u ciborij.

Da bude čudo svakome još očevidnije, po pregledbi 1789. i 1799. bilo je postavljeno nekoliko neposvećenih svježih partikula u posebnu limenu kutiju, dobro zatvorenu i zapečaćenu te pohranjenu u isti tabernakul, u kojem se čuvale i one čudotvorne čestice. Pa se kod narednog pregledavanja ustanovilo, da su one nađene u puno lošijem prirodnom stanju, nego li ove posvećene. Od onih pohranjenih 1799. nije se g. 1854. našlo nego samo nešto sitnih tamnožutih mrvica, u stanju trulosti, dok se posvećene našle uvijek čitave, svakog puta u istom stanju kako i kod predprošlih pregledbi.

Stoga i mi, uz dužnu rezervu prema sv. Stolici, koja o tome još nije izrekla svoj sud, smijemo uskliknuti sa članovima pregledno povjerenstva iz g. 1799.: »To je čudo!« Ili sa p. Betlingerom: »Tu je prst Božji!«

Službeno glasilo Reda franjevačko-konventualskog god. 1925. br. 4. donosi slijedeći dopis iz Siene:

»Već od pred šest mjeseca me bolio jezik, koji postavši ranjav ne znam od čega, grozno izgledaše. Uzaludno sam pokušala otjerati tu bolest pomoću mnogih liječnikâ i svih mogućih lijekova. Molila se zaufano Bl. Djevici Pompejskoj i sv. Antunu Pad. ali i to bilo bez uspjeha. Napokon sam, skršena duha i zdvojna pošla do svojeg redovitog liječnika, da si potražim bar nešto utjehe, jer ne mogoh više podnašati teške boli. Promotrivši taj gospodin moj jezik reče mi: Posavjetuje se o svojoj bolesti sa doktorom X! To mi je bilo isto što i reći: Dajte si otkinuti jezik! Zaprepašćena tom izjavom utekoh se Srcu Isusovu. I slatki i dobri Isus mi posla svojeg dobrog anđela uzbudivši mi ufanje u Svete Partikule, čudesno uščuvane u crkvi sv. Franje, te da se njima utečem. Netom sam iza toga prispjela kući, predadoh svojoj služavci deset lira s nalogom da ih ponese Ocima Minoritima u bacilici sv. Franje za sv. Misu, koja neka se odsluži za isprošnju milosti od Boga u čast čudesnih sv. Čestica. I gle čuda! Bol mi smjesta prestala i jezik mi se povratio u negdašnje zdravo stanje. — Hvala ti, dobri Isuse! Želim svakako, da se ova milost udijeljena mi od Gospodina štovanjem sv. Čestica svud razglasi na veću slavu Božju i na sve veće štovanje sijenskog Euharistijskog čuda. — A. Benucci«.

Nastavi dakle i ti, hrvatski narode, štovati presv. olt. sakramenat sve stalnije i nježnije. U njem je doista presveto Tijelo Isusovo, On sâm, živi. Tu je ono Božansko Srce koje još uvijek toplo bije i osjeća s tobom i za tebe kano kad je u dnevima svojega vidljivog života uz »veliki vapaj i suze prikazivao molbe i prošnje k Onome, koji ga mogao spasti od smrti, i bio uslišan radi svojeg osobitog ugleda i ispunivši posve žrtvu samoga sebe, postade svima, koji uza nj pristaju, izvorom vječnog spasenja, prozvan od Boga Velikim Svećenikom po redu Melhisedekovu«.

Dva mučenika Euharistije.

Po H. Perroy-u J. V.

Nije ih bilo baš mnogo mučenih za samu ovu istinu. Sv. Tarcizije, koji je volio biti kamenovan nego da pusti pogrditi presveti Sakramenat. I još nekolicina u Engleskoj. Ova dvojica: blaženi Jakov Sales i Vilim Soltmuš — umriješe baš da potvrde stvarnu prisutnost živoga Isusa u Euharistiji. Vrijedno je za njih znati i njih prizvati danas, kad osjećamo toliku potrebu »svrhunaravnoga kruha«, kad gledamo kako milijuni pružaju za njim ruke, kad ga drugi mlijuni pogrđuju.

Jakov Sales rodio se 21. ožujka 1556. u Lezoux (čit. Lezú) kao sin biskupova podvornika u Klermonu. Majka mu rano umrije, no svu ljubav i dobar odgoj nadomjestio mu brižni otac. Volio je služiti kod sv. mise i još kao dječak poučavati svoje drugove. Nije mu bilo teško i o praznicima ustati u 4 sata, da izmoli Malu službu Majke Božje. Darežljivošću biskupovom pošao je na više nauke i u dobi od 17 godina stupi k Isusovcima. Kao revan novak položi 1. studenoga 1575. zavjete i nastavi filozofske i bogoslovske nauke u Parizu. Tude ga obuze živa želja za mučeništvom i od sada je to neprestano sebi prosio od Gospodina. Teško mu bilo prekinuti nauke, da nadomjesti bolesnog profesora u Pont-a-Mousson-u; doprinese ipak žrtvu i tako mu se oteglo ređenje za svećenika za tri godine.

G. 1585. prikaza prvu sv. Misu i od sada se sav posveti Euharistiji. Jedva je prošao koji sat u danu, da se ne bi poklonio Isusu u svetohraništu. Na Isusa u hostiji sjećao gà svaki cvijet, k njemu ga dizala teška želučana i prsna bol, Isus mu pomogao svladati oporu ćud, Isus ga tješio za besanih noći, Isus ga jačio ponižena, kad su ga drugi krivo sudili. Prem tako slab molio je ipak Generala Družbe, neka bi ga poslao kao misijonara u Indiju, nadajući se da će mu se tamo ispuniti želja za mučeništvom. »Što tražite, odgovori mu General, naći ćete i u Francuskoj«. Otac Sales uze taj odgovor kao sigurno jamstvo i stade se još žarče pripravljati na mučeništvo. Tom mišlju bio je tako zanesen, da je tumačeći jednom krst krvi zadivio sve učenike.

Gospod mu je lijepo utirao put, da mu ispuni želju. Baš kad je Otac Sales bio imenovan profesorom na sveučilištu u Turnonu, zatraži guverner od Aubenas (čitaj: Obna) jednog Isusovca, koji bi ondje propovijedao u adventu i uspješno se prepirao s ondješnjim kalvinima (hugenotima). Lionski provincijal držao je za to najpodesnijim oca Salesa. Pošalje ga dakle onamo s pratiocem, bratom laikom, **Vilimom Saultemouche** (čitaj: Soltmuš-om).

I ovaj je bio niska roda, sin raznošača iz Sv. Germana na Hermi, i kao sluga radio je u isusovačkom kolegiju u Billom-u. Kad mu bilo 20 godina zamoli Isusovce, da ga primu za pomoćnog brata. Želja mu se ispuni, jer ga preporučivala uz druge vještine njegova otvorena ćud i poniznost. I njemu se bilo mnogo boriti za duševno savršenstvo, jer ga češće čuli, kako sam sebe bodri: »Izdrži, tijelo, izdrži! . . . «.

Svršivši adventske propovijedi u Aubenas-u htjede se otac Sales povratiti u Turnon. Guverner ipak isprosi u oca provincijala, da ostane i dalje. Revni propovjednik dao se na katekizaciju i poučavao svaki večer one zalutale, koji su željeli upoznati istinu.

Kalvini se pobojali njegova rada i odluče da ga se silom riješe. Najmiše nekoga Sarjasa, čovjeka na sve zlo spremna, koji s nekoliko sebi sličnih jedne noći načini strku u gradu vičući: »Na smrt!« Građani, držeći da su neprjatelji već brojno provalili u grad, polete kroz vrata, no baš tada dođu hugenotske čete i zavladaju gradom. Prvi im bio posao potražiti Isusovce.

Njih dvojica poletiše odmah na prvi znak uzbune u crkvu, da spasu Presveto od obeščašćenja. Otac Sales pričesti brata Soltmuša i preostalim česticama se sam pričesti. Potom pođu u svoj stan i stanu se žarko moliti. Nije potrajalo dugo, kad eto rulje vojnika, kojima je neki izdajica pokazao njihov stan.

Tko ste vi? doviknuše vojnici.

Mi smo Isusovci! odgovore obojica.

Novac amo! ponove vojnici.

Mi nemamo novaca, reče brat Soltmuš.

A, eto imamo, ispravi otac Sales i pruži im u rupčiću zamotanih 30 groša, što ih bio dobio iz Turnona za povratak. Bijesni, što ne nađoše više, pograbe sve što nađu, a Isusovce stanu pljuskati i tući vodeći ih pred svoga vođu.

Bl. Jakov Sales D. I. mučenik za presv. oltar. Sakramenat.

Sarjas znao je dobro čitavu osnovu, pa ih dade odmah odvesti kalvinskim propovjednicima, ne bi li ih oni nagovorom i prijetnjama priveli da otpadnu od vjere.

Znajući dobro, što ih čeka, prikažu se obojica Gospodu za žrtvu. Otac Sales uputi se u dugu raspravu s krivovjercima o slobodnoj volji, a po tom o Euharistiji. No tko ne će vjerovati ne koriste mu nikakvi razlozi. Tako ni ovim kalvinima. »Donesite mi evanđelje, dovikne otac Sales vojnicima, da vam pokažem, kako vas vaši pastiri varaju!«

Nastade vika i urlanje: »Idolopoklonik, krivi prorok, antikrist... Udri ga, ubij ga! U tom samom Isusovcu ima toliko papističkog kvasca, da bi njime pokvario svu zemlju«.

Mirno će im otac Sales: »Kad se s vama ne može raspravljati, dopustite da vam poklonim knjigu, koju sam svojom rukom napisao; u njoj je prava nauka katoličke Crkve o sakramentima. To ja vjerujem!« Kalvini uzmu knjigu, a Isusovce odvedu u neku vlažnu i ledenu sobu. Putem im se približi neki dječarac i pruži im iznemoglima zalogaj kruha.

U nedjelju dne 7. veljače izvedu ih rano iz zatvora i stanu ih

izazivati i hvatati kojekakvim pitanjima. Otac Sales pozove ih odlučno, neka onda protumače riječi Isusove: »Ovo je tijelo moje — ovo je krv moja«, kad neće da priznadu njegovu stvarnu prisutnost u Euharistiji.

Sav bijesan poleti Labat, prvak među kalvinskim pastorima, k narodu i poviče: »Prorok Ilija osudio je na smrt službenike Baalove. I ovi moraju iščeznuti!«

Narod se ipak ne makne. Sarjas je vidio, da ne ide bez vojničke sile. Pograbi oca Salesa za ruku i reče mu: Hajd samnom na ulicu!« -- A kuda ćete sa mnom?« upita ga otac Sales. »Hajdę, ti moraš umrijeti« — odgovori Sarjas. »U ime Božje! Ja sam pripravan«.

Okrenuvši se k bratu Soltmušu reče mu otac Sales: »A vi, moj brate? Budite junak! O kako ćemo biti veliki u nebu, ako što ovdje pretrpimo za Boga«.

»Ja vas ne puštam, oče! poviče brat. I ja ću umrijeti za istinu, koju ste vi branili. Ja neću da ostavim ni u grobu onoga, koga po poslušnosti treba da pratim«...

»Pa hajde onda i ti! poviče jedan vojnik. Kad hoćeš umrijeti, umri!« Ipak se ne usudiše ni vojnici da opale na njih.

Na ponovnu viku pastorovu, odluči se ipak jedan vojnik, da ih smakne. »Makni se!« poviče on ocu Salesu.

Mučeništvo Bl. J. Salesa i V. Soltmuša.

»Molim te, prijatelju, odgovori ovaj, pusti me časak, da se pomolim Bogu za sebe i za tebe!« A bratu će: »Brate, izručimo se Bogu!« Nato pođe pet koraka od kućnih vrata na ulicu i kleknuvši podignu oči k nebu. Dok je zazivao: »Isuse Marijo!« opali vojnik pušku.

Ugledavši drugi vojnici krv nasrnu na mučenika blatom i tokovima mačeva svojih, a jedan mu zabode nož u grkljan. »Isuse, Marijo!« čulo se još jednom i blaženik je odletio po palmu pobjede.

Dobri brat Soltmuš baci se na nj i zagrli ga veleći, da ga ne će ostaviti mrtva, kako ga nije ostavio ni živa. Dva vojnika udare ga bodežima, a za njima drugi i primivši 18 uboda izdahnu i on zazivajući slatko ime Isusovo, pod čijim se barjakom vinuo do tolike ljubavi.

Čudesa, što se dogodila po njihovu zagovoru, dala su povoda te se povela istraga o njihovu mučeništvu. I kad se sve ovo utvrdilo proglasi ih dne 20. lipnja 1926. sv. Otac Pijo XI. blaženima kao mučenike Euharistije, jer se žrtvovali za Žrtvu.

Kako ti ura pokazuje?

L. Rusan, župnik, Remete.

— Daj, da si naravnam uru! — vele ljudi u udaljenim mjestima onomu, koji je došao iz grada i donio točno vrijeme. — Eto tako je po željeznici, odgovara on. A kako to da je baš željezničko vrijeme pravo? Jer moraju točno znati satove i časove vlakova, pa svi ravnaju svoje ure po istom vremenu: u srednjoj Evropi po podnevu 15. meridijana istočne dužine od Grenwicha, što je od prilike pravo podne naših Delnica. Svi pak treba da se ravnaju po suncu.

Tko dakle ovako ne ravna svoje ure, badava je ima, jer nikad ne zna pravog vremena. Što više. Takova nenaravnana ura može mu biti vrlo pogibeljna. Zakasni na sud, izgubi parnicu; zakasni na vlak — ne zateče više oca živa; ne dođe na ugovoreni sastanak — propade mu prijateljstvo, možda i kakova čast, služba, baština... Jednom riječi: čovjek može biti vrlo nesretan, ako se ravna po krivoj uri. Isto tako bi bilo strašnih nesreća i nastao bi užasan nered, kad se ne bi pazilo na uru u uredima, u školi, u crkvi, u tvornici...

A sad pogledaj sliku. Eto jedne velike ure na nebu, eto mnogo malih ura na zemlji. Ta velika ura i te male ure — su ujedno srca. Veliko srce poznaš po znakovima, da je Srce Isusovo; mala srca — srca su ljudska, jedno od njih je i tvoje. Velika ura pokazuje: prošlo je 12 i počinje opet brojenje, a to znači: izvršilo je to Srce volju Božju i opet je nastavlja vršiti. »Ja ne činim volju svoju, nego volju Oca, koji me poslao«. Broj 1 ove Ure pokazuje: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim«. Broj 2: »Ljubi bližnjega svoga kao sama sebe«. Broj 3: »Tko hoće za mnom da ide, neka se odreče sebe i uzme križ svoj i neka me slijedi« svetkom i djelatkom i to do smrti! Broj 4: »Zaista vam kažem ako se ne popravite i ne budete kao djeca, ne ćete ući u kraljestvo nebesko«. Broj 5: »Što nećeš da drugi tebi čini, ne čini ni ti drugomu«. Broj 6: »Blaženi čista srca, jer će oni Boga gledati«. Broj 7: »Što koristi čovjeku da sav svijet dobije, a duši svojoj naudi?«... Broj 8: »I o svakoj praznoj riječi davat će čovjek račun«... Broj 9: »Uvijek treba moliti i nikad ne prestati«. Broj 10: »Učite se od mene, jer sam krotak i ponižan Srcem!..« Broj 11: »Dođite k meni svi umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti«... Broj 12: »Oče! Ne moja, nego Tvoja volja neka bude!«...

Ovu Uru je Bog Gospodin postavio, da se po njoj ravnaju sve ure na zemlji. A kakove su te? Neke nemaju ni jednoga kazala, druge samo jedno, treće su zaostale, četvrte pošle krivo napred.

Srca bez kazala to su srca bezbožnika, otpadnika od svete rimokatoličke vjere. Takvo jedno srce bilo u nekog moga invalida, bivšeg konjaničkog časnika A. P. Sva mu je hvala bila, da je bezbožac, a jedina molitva — kletva. Pozlilo mu. O ispovijedi ni čuti. Stislo ga jače. Ipak zajauče: »Isuse... Majko Božja — pomoć!« Dakle mu ura počela ići. Ali kazala nije imala, nije znao ni htio učiniti što treba. I što se dogodilo? Drugi dan ga stislo još teže. On uze čašu vina, opsuje sam sebi Boga — čast mu i dika budi! Taj čas klone i — ispusti dušu. To je bilo 3. veljače 1926.

Kako bi bio morao taj nesretnik svoju uru popraviti? Pogledaj sliku. Veliku uru Srca Isusova pokazuje i tumači kroz sve vijekove, svim pokoljenjima i narodima — sv. Otac papa. On je svoju uru u džepu možda i zaboravio kojiput poravnati, ali onu na nebu nije nikad ni mogao pokvariti ni krivo tumačiti. Kako on veli da je Božja volja, tako biskupi i svećenici govore narodu, govore pojedincima. I oni mogu svoju uru kojiput zanemariti, ali ure vjernika uvijek dobro naravnaju, kad dobro paze, što sv. Otac papa veli. Ravnaju ih na krstu, ispovijedi, u školi, s propovijedaonice...

Srca s jednim samo kazalom — oni su ljudi, koji znadu, što im je činiti, ali neće da čine od slabe volje ili od nepouzdanja u Boga.

Srca sa zaostalim kazalima, to su lijenčine za molitvu, sv. Misu, ispovijed i pričest. Srca s pretjeranim kazalima, to su pretjerani kritičari i prigovarači...

Engleski kralj Lear imao je sestre, koje su mu se laskale, a najmlađu tako ogovarale, da ju je kralj od jada jednoga dana probo ravno u srce. Kratko vrijeme iza toga upozna kralj svoje sestre i sve njihove nakane, ali prekasno zlatno blago u srcu svoje pokojne sestre Kornelije. To ga tako uznemiri, da je od nemira savjesti poludio.

Ovakovih sesrica ima naše srce mnogo, s njima smo se rodili, nekoje s nama rastu, nekoje su mlađe od naših godina, pa su i neke velike, a druge male. Sve te sestrice i sestre hoće da poremete stroj srca našega, da ne stizavaju kazaljke našega srca kazaljki Presv. Srca. Te sestrice jesu naše zle sklonosti, jest naš niži čovjek. Te sestre se poznaju već i po tom, što nose ružna imena i ružno lice, ali se ipak neki u njih zaljubljuju. Zovu se: besramnost, bludnost, nečistoća, raskalašenost, pokvarenost. Ružna imena, ali, ne zaboravi, ružniji su njihovi zaljubljenici.

Te sestre su nadalje: pijanstvo, neumjerenost, lakomost hoće da stanuju u samom grlu, da su što bliže srca, jer su prve zapremile čitavo tijelo, pa i samo srce.

Te sestre jesu nadalje: srdžba, osveta, jad, zavist, oholost itd. Ne mogu stanovati na cestama, drveću, životinjama, kamenu, pa si traže stan , ali znaj stan u tebi. Ne primi ih pod svoj krov, jer ćeš nastradati. Ako je koja od njih kod tebe na stanu odkaži, ali te upozorujem, da nijedna ne će otkaza bez suda. Taj sud je sv. ispovijed, a suci su ti Sv. Otac Papa, biskupi i svećenici. Oni primaju otkaze, oni sude, oni će istjerati te tvoje laskave sestre. Oni imadu za tvoje srce stanara, a taj je Isus u Presv. Pričesti. Oni će poslati stražu, koja će čuvati ovog stanara, a to su anđeli i sveci, koji će tjerati strasti.

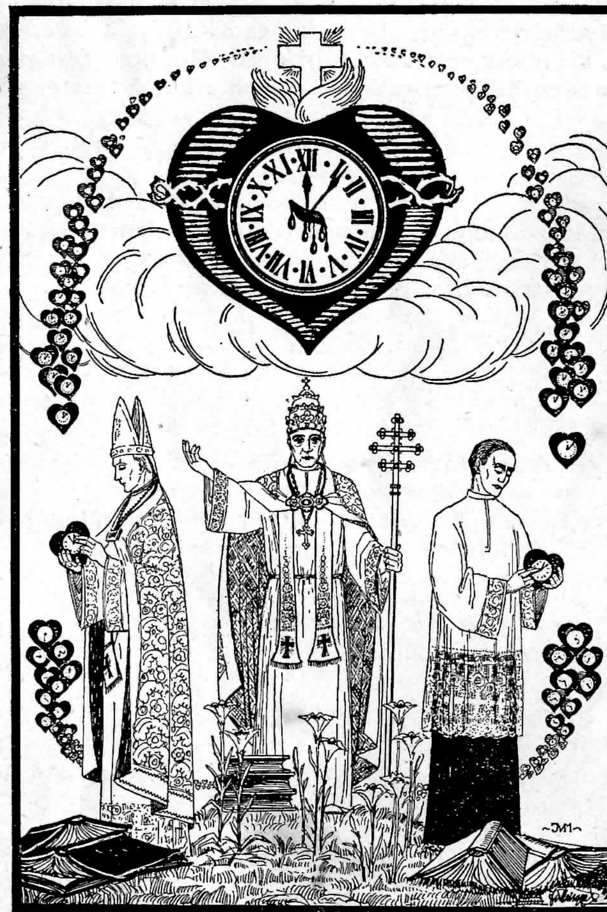
Sv. Otac Papa daje svaki dan znakove po kojima biskupi i svećenici popravljaju ure srdaca ljudskih. Idi, pa se i ti pokaži.

A kud će svećenici s popravlenim urama? Gle kako lete k Srcu Isusovu! Uz to Srce su sigurne i sretne, da će dalje dobro ići. To Srce je živo na oltaru. Ta srca idu dalje — tik-tak — sa Srcem Isusovim.

Neka reče tko što hoće, ali postolar ne će ure dobro naravnati a ne će ni zubar. Tomu treba izučenoga urara.

Ure srca ljudskoga ne će potpuno naravnati ni jedan liječnik,

pa bio on i psihiatar; nijedan profesor, pa bio on i psiholog; nijedan umjetnik, nijedan bankir. Svi oni gledaju i prevrću kotače i poluge i šarafe, a ne dopiru do sakrivenoga pera, koje sve stavlja u gibanje. To pero je težnja za Bogom. U njemu se jedinomu može smiriti srce ljudsko. On je jedini potpuno zadovoljuje, jer je neizmjerno lijep, neizmjerno mio, neizmjerno dobar, neizmjerno jak i mudar.

Tko pak hoće da dođe to te Ljepote, Miline, Dobrote... treba da ide po uri Srca Isusova. Nju pokazuje, prema njoj ravna srce ljudsko Crkva, svećenik.

Sav duševni život ljudi bit će sređen samo onda, ako sva srca pojedinaca skladno idu, točno pokazuju. K tomu ih može naravnati, samo onaj, koji gleda i razumije vječnu Uru Srca Isusova. To je i opet Crkva, svećenik.

Zato će i gospoda, koja stvaraju zakone i izdavaju odredbe, a ne gledaju na Uru Srca Isusova, ne slušaju Crkve ni sv. Oca pape, oni

će imati mjesto sređenih srdaca — škrebetaljke, mjesto sređenog društvenog života — darmar i ropotarnicu.

Vi pak, koji takovu gospodu podupirete i izabirete, sukrivci ste nesreće svoje i sviju. U općinskom odboru imadu biti ljudi, koji štuju i vrše vjeru, inače propade općina. U saboru imadu biti ljudi, koji štuju i vrše vjeru, inače propade narod, jer će takovi ljudi odglasovati zakone proti kršćanskoj školi, proti kršćanskoj ženidbi, proti kršćanskoj prosvjeti. Pokvarit će vam gradske ure, pa će i vaše krivo pokazivati. Po njima ćete zakasniti pred nebeska vrata. Naći ćete ih već zatvorena, pa ćete morati u vječni darmar i vječnu ropotarnicu.

SVIBANJSKA RUŽA.

Tomislav D. Posavac.

Kraj cvjetnog puteljka okružena divnim
Raznobojnim cvijećem zelenoga gaja;
U mirisu slatkom proljetnoga jutra
Slavuj milo poje krasnoj Djevi maja.

U dolini, što se ispod brda stere
Prikrivenoj velom svibanjskoga čara
Razliježe se akord bistrog potočića,
Što s lahorom nekim himnu Gospi stvara.

A tu pokraj grma, ovita u dahu
Krasnih potočnica i jutarnjeg zraka;
Prikrivena svijetlim, skupocjenim plaštem
Satkanim od sitnih, sjajnog sunca traka,

Stoji »Rajska Djeva« s nasmijanim licem
I sa svijetlom krunom oko vedrog čela,
Ukrašenom zlatnim vijencem biser-zvijezda,
Što joj tajna ruka anđeoska splela.

A oko nje rosa kupajuć se nježno
U zlatnim zrakama sunčanoga sjaja,
Sa leptirom šarnim, što po cvijeću lijeće,
Pjeva: »Magnificat« u sred divnog maja.

I ona u sjeni nebeskoga mira
Izvezenoj cvijećem ljubavnoga žara,
Gleda srce mlado u plamenu sreće,
Gleda ga u vatri kraj svoga oltara.

Došao sam tiho . . . i donio cvijetak
Odjeven u grimiz opojnoga daha;
Pa ga stavih pred Nju i rekoh joj nježno,
Ko što znade duša govoriti plaha:

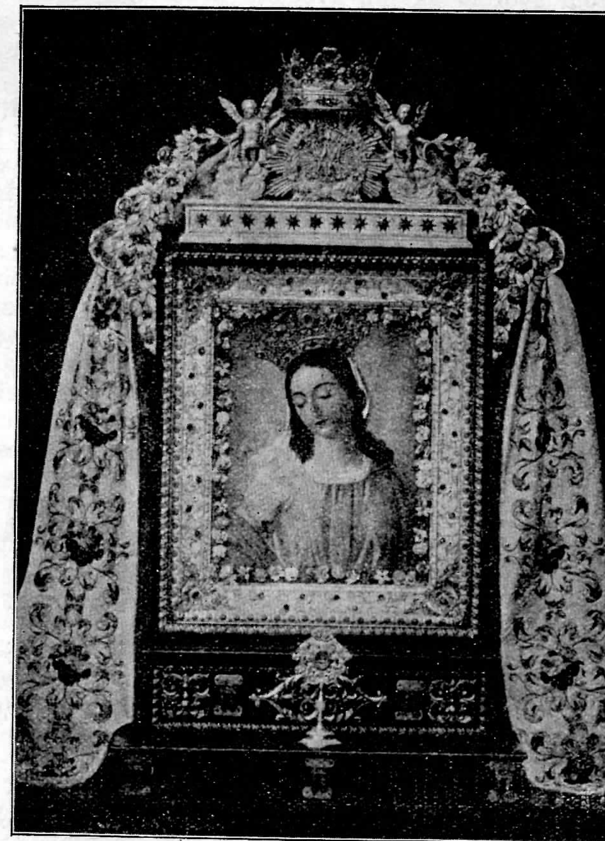
— Primi Majko mila, ovu grimiz-ružu,
Da mirisom Tebe, časti usred raja;
Primi srce moje, puno žarkog plama,
Primi, jer je ono prva ruža maja! —

MAJKA BOŽJA LJUBEZNA.

S. Dragičević D. I. Split.

Bl. Antun Baldinucci († 1717.) misijonar Družbe Isusove, nosio je u svojim misijama sliku Majke Božje, koju nazva »Utočište grešnika«.

Po primjeru tog svetog misijonara poznati naši misijonari, Isusovci: o. Vinko Basile i o. Antun Ajala nosili su u misijama sliku Majke Božje pod naslovom »Majke ljubezne — Mater Amabilis«, koju odabraše za zaštitnicu misija. Njihovu je sliku Bl. Djevice naslikao o. Ciccolini D. I., a o. Ajala dade je u srebro uokviriti i ukusno uresiti. Slika se sada nalazi u kapeli Isusovaca u Splitu. O. Basile, starješina misije, dobio je posebni oprost za tu sliku. Pismena dozvola glasi: »Oprost od 7 god. onomu, koji bude pobožno molio pred tom slikom. 20. 9. 1854. Pijo IX.«.

»Majka ljubezna«,
što se štuje kod Isusovaca u Splitu.

Za vrijeme misija izlagali bi svetu sliku u crkvi. Pred njom se molili vjernici, obilazili, palili mnogobrojne svijeće, kitili je raznim cvijećem. Misijonari vele u svojim izvještajima: »Opći je glas, a to svaki dan čujemo, gdje često govore: ta slika Majke Božje ljubezne osvaja srca. Nema grešnika, pa bio on otvrdnut u grijehu, koji se ne gane na pobožnost i ne obrati se, čim stupi pred ovu sliku«. Pred tom ljubeznivom Majkom pomirili se mnogi, neki ozdravili ne samo u duši, već i u tijelu. Zadnjeg dana misija nosili je u svečanoj procesiji. Natjecali se tko će je nositi, a da se udovolji većini, izmjenjivali se. Misijonaru preporučali se i oni iz boljih kuća, ne bi li i njih dopala ta čast. I tako pređoše s ovom slikom veći dio Hrvatske.

U **Novoj Baški,** u krčkoj biskupiji, želo je narod, premda je lijevala kiša, da procesijom proslavi nebesku Kraljicu. U **Samoboru g. 1858.** pratio je oduševljeni narod u svečanoj procesiji sliku misijonske Gospe. Neki čovjek, koji nije mario za ispovijed, dok je samo promatrao s daljega iskaz vjere i ljubavi spram ljubezne Majke Božje za vrijeme procesije, gane se. Iza procesije sam je tražio misijonara za ispovijed, dok ga je prije izbjegavao. — Iste godine u **Kruševu,** u zadarskoj biskupiji, dugo trajala suša, vjernici se uzdano molili pred slikom Majke Božje. Zamolili misijonare, da obave u tu svrhu njezinom svetom slikom svečanu procesiju. Iza svršene procesije pade obilna kiša, vjernici tvrdili, da je to milost misijonske Gospe.

Spomenut ću među mnogima samo još neke milosti, koje je Majka Božja ljubezna udijelila.

Vicearcidjakon u **Jastrebarskom** g. 1858. teško oboli na početku misije. Liječnici izjavili, da ne će ozdraviti, za to je primio sv. sakramente i pripravljao se na smrt. Počeše mu govoriti o misijonskoj Gospi. Nešto ga potakne u duši, da se uzda, da će sigurno ozdraviti, ako se njoj pomoli. Na tu nakanu počeše trodnevnicu. Nakon prvog dana bilo mu bolje. Trećeg dana donijeli mu na krevet sliku i on sasvim ozdravi. Svi su zahvaljivali Gospi, osobito oni, koji su umirućeg dvorili. To se brzo razglasi i zadnjeg dana misije sakupi se 14.000 vjernika, da u procesiji iskažu osobitu čast ljubeznoj Majci Božjoj.

God. 1858. u **Varaždinu** oboli od teške upale neka gospođa; pravom se bojali, da će sigurno podleći. Za vrijeme misija obavljala se javna molitva pred misijonskom Gospom za tu bolesnicu. Iza tri dana potpuno ozdravi. Svi su zahvaljivali Gospi i priznavali pomoć ljubeznive Majke Božje.

*

Mnogi se **pomirili** pred slikom misijonske Gospe.

U **Slivnici,** u Zadarskoj biskupiji g. 1864. bio nemilo progonjen neki ubojica: palili mu sijeno, sjekli stabla i loze, pucali iz puške u njegovu kuću, ne bi li ga time naveli, da nadoknadi štetu unesrećenoj obitelji. Ubojica, koji je trpio tu štetu, želio se pomiriti, za to iskreno sve ispripovijedi misijonaru i zamoli ga, da posreduje. Neprijatelj iz unesrećene obitelji tražio osvetu i otštetu, i nije htio doći u crkvu. Misijonar jednog dana pred večer sakupi oko 40 ljudi i uputi se noseći u procesiji sliku Majke Božje do kuće nepomirljivog neprijatelja. Žene, jedine u kući, provirile kroz okno i čudile se. Misijonar obavi molitvu, protumači čemu je došao, pozva ukućane, da se izmire s neprijateljem, koji se tu nalazio. Međutim vraćao se s polja domaćin. Misijonar ga nagovori pobudnim riječima. Na to ubojica zamoli da se pomire, opraštajući on štetu, koju su mu nanijeli. Među pukom nalazio se starac Ante, komu su iste godine sina ubili i progovori: »I ja sam oprostio ubojici mog sina. Sad uživam mir i zadovoljstvo kao nikad prije«. »Oprostite!« povika sakupljeni narod. Pokleknuše, upirući pogled u svetu sliku, nasta borba u njihovom srcu... Iza duže stanke nadvlada milost. Pred slikom ljubeznive Majke Božje pomiriše se.

Liljan u trnju.

O 200-godišnjici proglašenja sv. Alojzija i Stanislava svecima 31. XII. 1762.

M. Pavelić D. I. Zagreb.

— Čemu ta zbilja staračka na licu
U cvijetu ljetâ, svijetli kneže mladi?
Alojzije, o dokle ćeš se mučit
Moreći sebe i žeđom i gladi?

»Sudovi Božji bezdani su tajni,
Ne progleda ih nikad ljudska zjena.
Zar stalan ja sam i zar mogu reći,
Zločinstva moja da su oproštena?«

— Zločinstva tvoja golube bezàzlen,
Mnogo su bjelja od naših vrlina:
O reci, čemu ljuta bičevanja,
Čemu te rijeke čemernih gorčina?

»Trenutak jedan stupove nebeske
Obori s visa, cio čar im strati:
Kad isti eto anđeli su pali,
Tko meni jamči, da ću ustrajati?«

— Onaj te čuva, koji miljem vječnim
Tebe začara, koji preziranje
Uli ti prema prolaznoj ljepoti —
Pa čemu ovo strašno raspinjanje?

»Ishlapi miris mnogih Božjih slugu,
Višnjega narod vrijeđa sve to jače:
Tko će se naći pokoru da čini
I s Bogom našim raspetim da plače?«

— O to je izvor sviju tvojih muka,
Alojzije, o òd toga oštràca
Uzdasi lete, mlada lica blijede,
O kam se srce nemilice baca!

Rad popljuvane Ljubavi na križu
Ranjena žarka tvoja duša rida,
Krvare leđa, vatru liju oči,
Ruši se građa tjelesnoga zida.

Volujskim okom svijet u tebe gleda,
Smije se, zgraža: ludost njemu to je...
Ljiljane, koga ljubav ovi trnjem,
Izmoli nama te ludosti svoje!

PAPIN DAN.

Dan krunisanja sv. Oca pape slavi se kao **papin dan.** Pijo XI. krunisan je dne 12. veljače 1922. Stoga se dne 12. veljače služi sv. misa u zahvalu Gospodinu Bogu za dobročinstva, što nam ih daje u papi i po papi. U papi imamo velik dar Božji, jer je osobno mudar, dobar i ugledan, da ulijeva svakom počitanje, tko ga vidi i čuje. Po papi, u koliko vrši službu namjesnika Kristova na zemlji, nasljednika sv. Petra i vidljivoga glavara Crkve, imamo još veći dar Božji.

Po papi imamo pravu vjeru Isusovu, jer on vrši nama, što je Isus naložio Petru: »Pasi ovce moje!« Ne daje nam otrovne hrane, krive nauke, već zdravu i krepku, istu koju je Isus ostavio. Već sv. Petar Hrizolog († 450.) piše Eutihu: »Opominjem te, časni brate, da poslušno pripaziš na sve, što ti je pisao rimski papa, jer po njemu sam sv. Petar, koji na svojoj stolici još živi i predstoji, daje istinu vjere onima, koji je traže«.

Po papi imamo prave zakone za kršćanski život, jer on jednakom vlašću »veže i razrješava«, kako je po zapovijedi Isusovoj činio sv. Petar. Već g. 464. izjavljuju biskupi na tarakonskom saboru papi Hilariju: »U tebi i tvojoj vlasti mi samog Boga poštujemo, komu bez prigovora služiš; utječemo se vjeri, koju apostolska usta naviještaju; odanle tražimo odredbe, gdje se bez zablude, bez preuzetnosti, a samo s veliko-svećeničkom mudrošću zapovijeda«.

Po papi imamo pravu Crkvu, koju je Isus na pećini, svetom Petru sazidao i na njegovim nasljednicima uzdržava. »S rimskom Crkvom — opominje sv. Irenej (g. 140-202.) — treba da se slaže cijela Crkva radi njezinog prvenstva«. Sv. Ciprijan pita: »Kako se možemo pouzdavati, da je u pravoj Crkvi, koji ostavlja stolicu Petrovu, na kojoj je utemeljena Crkva?«

Po papi imamo prave Crkvene poglavare, jer prema riječima Isusovim sv. Petru: »Ti učvrsti braću svoju!« papa postavlja i nadzire sve biskupe svijeta. Svjestan te dužnosti veli papa Gelazije (492.-496.) biskupima današnje južne Srbije: »Po svoj Crkvi je poznato, da Petrova stolica imade pravo rješavati presude bilo kojega biskupa, budući da joj pripada sudačka vlast u cijeloj Crkvi; njezinu pak presudu ne može više nitko da sudi«.

Po papi imamo prave pobožnosti, jer kako je nekoć sv. Petar okupljao kršćane, predvodio njihovu molitvu i sastanke, tako danas papa odobrava, što će se moliti, da Bogu milo bude; papa odobrava

dobra društva i oprostima obdaruje. Gledajte samo one, koji nisu uz papu, kako su u svom bogoštovlju ili hladni ili smiješni, na primjer adventisti.

Po papi imamo slobodu vjere i Crkve, jer kako je nekoć sv. Petar doviknuo židovskim poglavicama: »Više treba da se pokoravamo Bogu nego ljudima!« tako smjelo dovikuju pape onim vladama, koje bi htjele skučiti pravu Isusovu Crkvu, da im služi, kako im služe druge. Biskupi kod pape ne bi sami nikad postigli kod svojih vlada ono, što postigne papa kao vladar od 300 milijuna srdaca.

Zato, jer mi rimokatolici ovo i još mnogo drugo imamo po papi, zato baš neprijatelji Isusovi na nj navaljuju lažima i silom. Stoga i jest proti Isusu, koji je proti papi. A tko je proti Isusu, taj se sam osuđuje.

Slavno vladajući sv. Otac papa Pijo XI.

Naveli smo gore, što su držali o papi najstariji sveti oci, koji su bili pravi stari katolici, da se vidi, kako tobožnji »starokatolici«, što se u nas pojavili, izvraćaju i krivo govore, kad ustaju proti našemu sv. Ocu papi. Naš biskup Strossmayer ovako je ponavljajući znamenitog Fenelona i Lakordera, mislio i pisao o papi: »O ljubljena domovino svih kršćana, rimska Crkvo! . . . Svi smo mi u tvom krilu jedan narod, svi smo jednoga svijeta građani, svi katolici rimski. O Crkvo, po kojoj Petar bez prestanka utvrđuje svoju braću! Neka mi prione uz grlo i neka se ne makne više jezik moj, ako mi ne budeš sve do zadnjega mi daha glavnim predmetom moje utjehe i moga ponosa«.

Euharistijski kongres u Čikagu.

PRVI prosvijetljen čovjek, koji je stupio na tlo donašnjeg Čikaga, bio je misijonar Isusovac Market prije 250 godina. Izišavši na kopno podiže oltar, prikaza Bogu sv. misu i pričesti svoje suputnike. »Grad, čiji su temelji tako posvećeni — reče čikaški nadbiskup kardinal Mundelein — zavrijedio je, da se u njemu održi ovaj euharistijski kongres«.

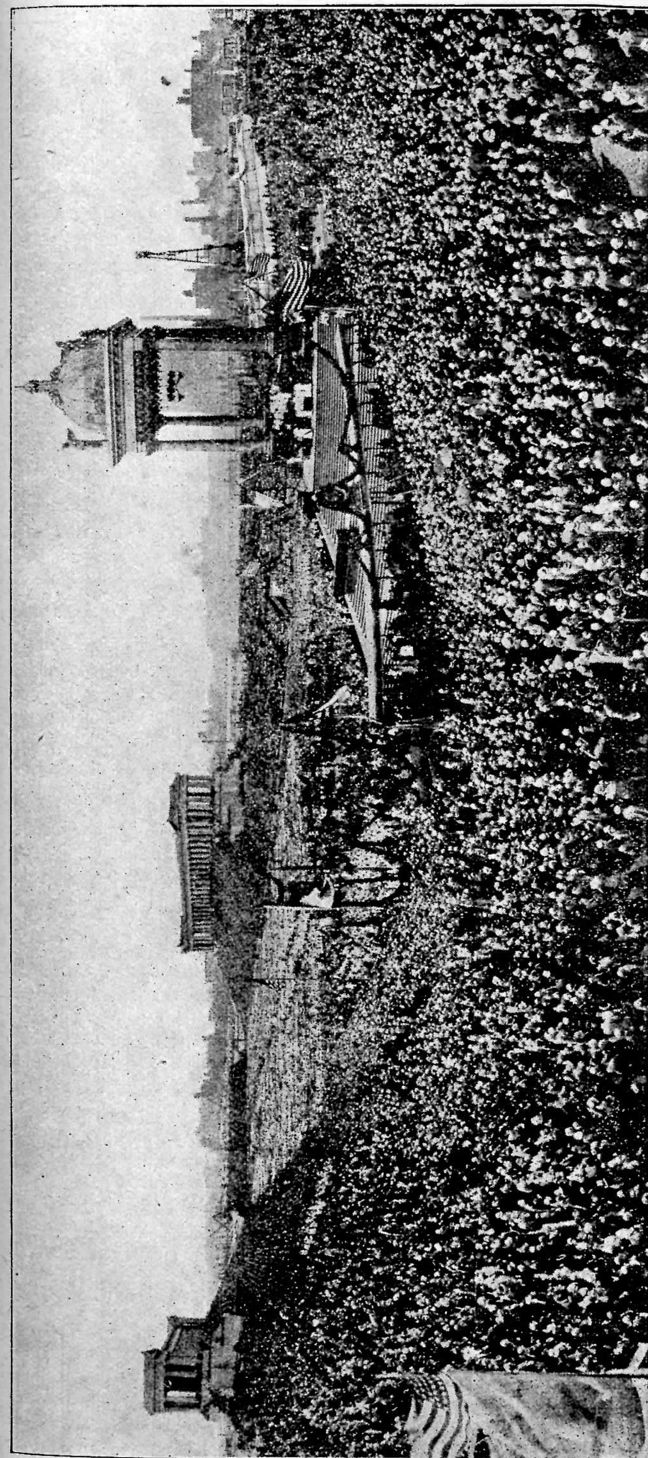
Nakon kongresa možemo jamačno reći: »Grad, koji se znao ovako ponijeti, zavrijedio je, da Euharistija slavi u njemu svoje najveće slavlje«. Divno se ponio veličajnim zamislima, požrtvovnim radom i široko grudnim osjećajima.

Pripravni odbor kongresa imao je 23 odjeljenja sa 400 osoba. Uz njegov vanjski rad, koji se vidio na svakom koraku kongresa, treba naglasiti, da je razaslao na milijune sličica **s molitvom za uspjeh** kongresa.

Već doček papinskog poslanika kardinala Bonzana u New-Yorku pokazao je, kako je za euharistijsko slavlje **pridobiven i puk i grad i država.** Takav doček imale su do sada samo njihove čete, kad se vratile iza evropskog rata. »Grimizni vlak« dovezao je dne 17. lipnja kardinale u Čikago, gdje je opet more svijeta s najvećim počitanjem primilo zastupnika sv. Oca.

Pozdrav u koloseumu i otvorenje kongresa dne 20. u katedrali Presv. Imena bili su divni i vanjskim sjajem i srdačnošću oduševljenja. Pozdrav predsjednika Sj. država Kulidža izručio je državni tajnik Davis naglašujući riječi predsjednikove, kako se **vremenito blagostanje može osigurati samo duhovnih vrednotama.** Sam Davis istaknuo je vrijednost katolicizma za Sjedinjene države, gdje ima 19 milijuna katolika. I doista je to i ondje **najjača organizacija,** jer ako i imadu druge vjere više pristaša, one su pocijepane i bez nutarnje snage. **Katolici isto vjeruju, istoga se drže, i zato su jaki.**

Najveličanstveniji prizori odigrali se na Stadionu. Kako i nebi, kad je tude četvrtina naučavajuće Crkve okružena milijunom vjernika: 12 kardinala, 250 biskupa, 500 drugih crkvenih dostojanstvenika i do 10.000 svećenika. Kardinal Bonzano prikazuje dne 21. na 30 metara visokom oltaru božansku Žrtvu, a prati ga pjevajući zbor djece od 62.000; među njima 500 crnčića. Pomoću 45 radiostanica slušalo je to ogromno mnoštvo govore o euharističkom Isusu, što se držali poslije sv. mise. — Slijedeći dan kod svečanosti katoličkih žena pjevalo je 6000 redovnica i 6000 gospojica, a prostor jednako pun kao i prvi dan. — U večer pak napunili ga **muškarci** iz društva Presv. Imena Isusova, i pružili nebu i zemlji bajni prizor: njih 200.000, a svaki u ruci drži goruću svijeću, ispovijeda vjeru u Isusa sakrivena u Hostiji i moli i prima blagoslov od njega. — U srijedu dne 23. sabra-

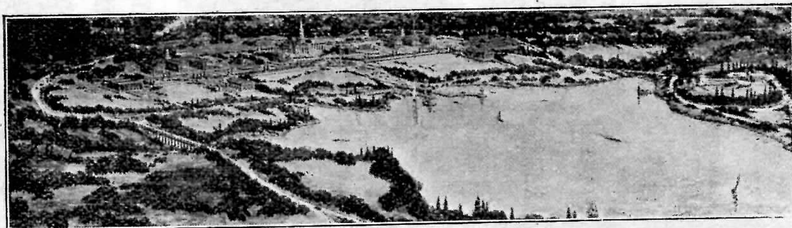

»Soldiers Field« — Vojničko vježbalište — u Čikagu, gdje se držale velike svečanosti kongresa.
»Veliko je ime moje među narodima!« opetuje Gospod dvaput obećavajući euharistijsku Žrtvu po proroku Malahiji 1, 11. Doista je veliko ime Gospodnje po Euharistiji, veliko po Crkvi, velika je i Crkva po Euharistiji. Kao šum apokaliptičkih voda dizao se glas naroda Gospodu prinoseći mu čast i hvalu s veličanstvenoga ovoga kongresa. Jeka tome šumu, jača od niagarskoga pada, bit će čast i hvala vjerom i ljubavi oživjelih katoličkih srdaca naokrug kruglje zemaljske.

lo se tude 60.000 sveučilištaraca i drugih viškolaca i njih 30.000 pjevalo kod sv. mise.

Poslije ovih zajedničkih svečanosti raspravljali su narodi svaki u svojoj **sekciji,** a bilo je i skupnih, u svemu 60 sekcija. Sastalo se dosta i naših **Hrvata** američkih i iz domovine, pa održali vijećanje u dvorani sv. Ane. Bili su tamo nadbiskupi: Dr. Šarić, Dobrečić i Rodić te biskupi Dr. Njaradi i Garić.

Kruna svega slavlja bila je procesija sa Presvetim kod biskupskog sjemeništa na obali Mičigenskog jezera. Prem je taj gradić Mundelein kojih 50 kilometara od Čikaga udaljen, sabralo se onamo ipak oko 750.000 duša. Nije bilo lako snaći se u tome mnoštvu, da dođe svoj **k svome i na svoje mjesto.** Ipak je oko 3 s. bila procesija potpuno razvijena na svome putu od 5 kilometara. S obje strane bili poređani automobili puni cvijeća; na jezeru plovilo 400 lađa prikazujući razne simbole Euharistije. U samoj procesiji mnogo kola s grupama, koje su predočivale raširenje vjere u Americi. Pod konac procesije udario **bio silan pljusak, tako da su svi prisutni promokli.** Red se u glavnom ipak nije poremetio, nego se sve opet pri sunčanom sjaju završilo svečanim blagoslovom.

Mjesto Mundelein gdje se držala veličajna procesija.

To je ukratko vanjski tijek kongresa, koji pokazuje kako se najveće umijeće natjecalo s prirodom, da podade čast svome Stvoritelju sakrivenom u Hostiji. Kud i kamo je važnije, što se odigralo **na duhovnom polju.**

Zamislite si više stotina naobraženih gospojica, gdje nekoliko mjeseci uče i pišu o Presv. Sakramentu, da im **radnja** dođe pred vašingtonske sveučilišne profesore, pa da oni prosude čija je radnja najbolja i da dobije raspisanu nagradu. Dobila ju je gospojica K. Glover rodom protestantkinja. — Ili pomislite opet na 3000 onih, koji se natjecali, čija će biti **pjesma i skladba** u čast Kristu Kralju naroda najljepša. Bila je ona Milosrdnice Sestre Marije od Anđela, i ta se pjevala kao himna kongresa. — Uživimo se ma časak u osjećaje onih tisuća **zaposlenih oko kićenja** katedrale, 250 drugih crkvi i kapela i priredbe još 600 drugih oltara, od kojih se miris ljubavi dizao s miomirisom tisuća sv. misa tude prikazanih. Gospojica Jans kitila je 26 sati neprestance oltar, s kojega će se dati blagoslov pri zaključku procesije; stavila je na nj 5000 ruža i kad je svršila morala je u bolnicu da joj povežu sve izranjene ruke. — Koje li žrtve nije tražila **duhovna kita od milijun sv. Pričesti,** što su ih vjernici u Čikagu primili na nakanu sv. Oca, kako je bio kardinal Mundelein obećao!.. Kako

sveti zanos napunio je one stotine tisuća, što se tijekom **4 dana** izredale **u neprestanom klanjanju** izloženom Svetotajstvu u katedrali.

Cijena duhovnih vrednota i ugled prave Isusove rimokatoličke Crkve je ovim kongresom veoma porasao. Predsjednik saveza protestanskih crkvi u Čikagu Cl. W. Barnes piše: »Katolička crkva neka bude sigurna, da je prate najbolje želje naroda bez razlika vjeroispovijesti u njezinom nastojanju, da pomoću ovoga kongresa utvrdi kraljevska prava Kristova na socijalnom, gospodarskom i političkom polju... Mi se svi nadamo, da će euharistijski kongres probuditi duhovni život našega naroda i mnogo pridonijeti, da se narodna duša trgne i sačuva od ubojnoga materijalizma«. — Dapače rabin L. M. Mann, jedan od najuglednijih vođa američkih Židova pozdravio je već unapred kongres i pisao javno: »... I kao Židov radujem se dobru, što će ga katolicizam po svemu svijetu postići ovim kongresom. Ja zazivljem Božji blagoslov na trud i nastojanje naše katoličke braće!«

Kardinal Bonzano i načelnik Čikaga.

Milo će se dojmiti napose Hrvata rimokatolika glas i priznanje pravoslavnog »Vesnika« br. 29. g. 1926. kad piše: »Rimokatolička je Crkva uistinu u Čikagu pokazala, koliko mogu da učine disciplinovani vjerni, nad kojima stoji čvrsta ruka, koja zna što hoće, i to, što hoće umije u djelo da privede. Jedinstvo naše sestre rimokatoličke Crkve i njeno granitno uređenje zaista se i ovom prilikom na tako vidan način očitovalo. Ona je sila prvoga reda«.

Koje čudo, da ovakovi dojmovi pokažu onda i put k potpunoj istini. Već za samih priprava kongresa dogodila se **brojna obraćenja,** tako su u prva 4 mjeseca g. 1926. prešle u Sjedinjenim državama 224.694 osobe u krilo rimokatoličke Crkve. —

Kao uspomenu toga »veličajnoga triumfa katoličke Crkve« — kako reče sam sv. Otac papa — vrijedno je spomenuti ovo troje. Američki redovnici Redemptoristi razdijelili su badava 150.000 primjeraka i u nas poznate knjižice sv. Alfonza »**Pohodi Isusu**« — Katolici grada Čikaga podižu kao spomen kongresa jedno **sirotište,** za koje su odmah dali 100.000 dolara. — Grad New-York izabrao je kardinala Bonzana svojim **počasnim građaninom** i na povratku mu je gradonačelnik, katolik, izručio umjetnu diplomu... Sve troje upravo značajno za djelovanje euharistijskog kongresa: Ljubav Isusu, bližnjemu, i Crkvi.

Dr. Franjo Barun Salis-Seewis,

novi pomoćni biskup zagrebački.

Dva nova biskupa, što ih je Crkva u Hrvatskoj dobila, ponovno su svjedočanstvo, kako je to velika sreća, kad sv. Otac papa može slobodno postaviti biskupom koga hoće. Tada dolaze do te časti samo muževi rada i molitve, muževi puni duha Kristova, koji daju dušu svoju za ovce.

Dr. Fr. barun Salis - Seewis pomoćni biskup zagrebački.

Presvijetli zagrebački pomoćni biskup Dr. Franjo Salis - Seewis rođen je 15. siječnja 1872. u Karlovcu od grofa Gaudenca i majke Vilme barunice Vranyczany. Otac mu se istakao vojničkim vrlinama u ratu s Italijom; majka uzornom pobožnošću, dobrim uzgojem obitelji i velikodušnom dobrotvornošću. Kao predsjednica društva sv. Alojzija za potporu mladeži pošla je jednom na društvenu priredbu, prehladila se tom prilikom i pošla prerano u grob. Nižu i srednju školu svršio je novi biskup u rodnom gradu, filozofiju na Gregorijanskom sveučilištuu Rimu, a bogosloviju u Innsbrucku. U svećenika zaredio ga biskup Dr. Maurović u Zagrebu dne 1. kolovoza 1897. Od tada je vršio razne službe u nadbiskupiji: 6 godina bio je nadstojnikom u orfanatrofiji, a punih 25 godina radio je u kancelariji, najviše kod ženidbenog suda. Neko vrijeme predavao je bogoslovske predmete na sveučilištu i bio dugo ispovjednikom klerika. Dne 4. srpnja 1926. posvećen je u Zagrebu od Preuzv. nadbiskupa Dr. Bauera za biskupa u prisutnosti Presv. đakovačkog biskupa Akšamovića i pomoćnog biskupa Dr. Premuša.

Vazda i svugdje odlikovao se Presvijetli skrajnom savjesnošću u službi, iskrenom pobožnošću u Crkvi, velikom susretljivošću u društvenom saobraćaju, dubokim razumijevanjem savremenih potreba svećenstva i puka te revnim podupiranjem katoličkog rada.

Kreposti će njegove zasjati na visokom položaju to ljepše, što ih je većom skromnošću sakrivao u srcu. Ogrijalo to veliko-svećeničko srce tisuće hrvatskih srdaca i oduševilo ih za ljubav Bož. Srca!

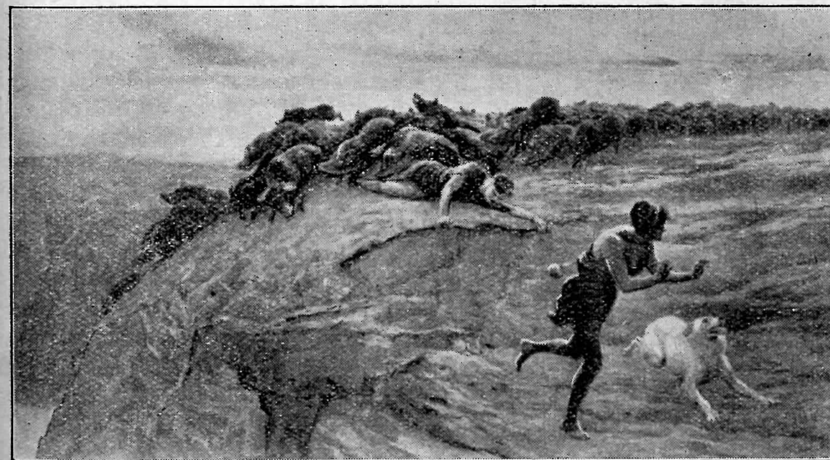
Hoćemo li u pakao?

M. Kulunčić D. I. Split.

EKOĆ, kako nam pripovijedaju stare priče, vladaše raskošan život u staroj Troji. Kasandra, proročica zabrinuta za spas svojih sugrađana i rodnoga si grada, započe ih ozbiljno opominjati na propast, što im prijeti, ne late li se svojih građanskih dužnosti i trijezna života. Ali uzalud. Sugrađani je držahu za sanjarku, te nastaviše svoj raskošan život. Kad eto silne vojske Grkâ; opkoliše Troju i zauzeše. Kad se građani iz mamurluka probudiše, opaziše, da nijesu više slobodni građani nego sužnji Grkâ.

Današnje je društvo slično stanovnicima stare Troje. Zaronili su posve u prolazne stvari; jagme se za uživanjem; preziru svaki auktoritet. Sjeti li ih Crkva po svojoj dužnosti na kršćanske dužnosti, ili

Kako su zlobni i ružni đavli. Kad ih je Isus izagnao iz opsjednutih u gadarenskom kraju, (Matej 8, 31.) nasrnu oni u svinje i strovale se u jezero. Kolíki ljudi srtaju u svoju propast, koja je ipak strašna te se ni đavlima nije dalo u nju.

je preziru, ili je drže, u najboljem slučaju, za neku neugodnu proročicu, što ih sjeća na stvari, koje nijesu za napredni dvadeseti vijek. Dogme su bile za mračni srednji vijek. Sada su ljudi odveć napredni, da bi dopustili te im tko suzuje slobodu kojekakovim strašilima budućega života. A kad tamo probude se iz opojnosti, u kojoj sprovedoše svoj život, u strašnoj tamnici.

Kasandra ne bi bila mirna, da nije ispunila svoje dužnosti prema svojim sugrađanima. Veća je dužnost, što je Bog naloži po Crkvi svojoj službenicima svojim prema ljudskom društvu sviju vjekova.

Prije nekoliko godina je jedan glasoviti propovjednik u nekom gradu započeo niz govora. Sakupi se mnoštvo građana iz svakog staleža. Svi ga slušahu velikim uživanjem dok ne započne govoriti o paklu. Čim je započeo o paklu, mnogi ga ostaviše primjedbom, da to nije tema prema duhu vremena.

Istina je, da dužniku nije nikada ugodan rok, kad mu treba platiti dug, niti je krvnik mio onomu, koji je osuđen na smrt; tako ni modernom čovjeku, nije ugodno čuti o paklu. Ali hoće li dužnika oprostiti modernost, ili osuđenika zaborav na osudu?

ILI IMA ILI NEMA PAKLA.

Ako nema, zašto da ga se bojimo. Ako ima, onda je i po duhu vremena da se osiguramo protiv njega; a to vrijedi u prvom redu za one, koji ne će ništa da čuju o paklu.

Svaki dan umire oko 80.000 ljudi i odlazi s ovoga svijeta na drugi. Da postoji drugi svijet onkraj groba, to vjeruju svi narodi i najsuroviji. Nije li prijeka nužda znati, nije li i pakao na drugom svijetu, što svi narodi tvrde, pa bilo i pod raznim nazivima. To većma, jer ako jest, može i mene zapasti nesreća, da padnem u nj.

Tko je prijatelj onomu čovjeku, koji poslije teškoga rada duboki san sniva: da li onaj, koji ne će da ga buni u snu, kad je kuća u plamenu, ili onaj, koji ga bez oklijevanja probudi i izbavi od očite smrti?!

Što bi nam koristilo iz nekog prezira šutiti o stvari, što je od najveće zamašnosti za sve nas. Kad je Ljudevit XI., francuski kralj teško obolio, spopade ga prava strava od smrti. On kralj — pa da umre! Sa tako prljavom savjesti! To ja ne mogu, to ne smije biti! Obeća liječniku, koji ga izliječi, veliku svotu godišnje plaće. Papi je dotle dosađivao, da mu pošalje tadašnjeg sveca i čudotvorca, sv. Franju Paulskoga, dok mu doista nije zapovijedio, da posjeti kralja. Kralj klekne pred svecem zaklinje ga, da izrine smrt iz kraljevske palače. U svojoj spavaonici je dao svud naokolo moći svetaca postaviti, da zapriječe pristup smrti. U kraljevskoj je palači bilo strogo zabranjeno izustiti riječ: smrt. Kad bi jedan podvornik iz neopreznosti izustio smrt, kralj se drhćući zavuče pod svoj pokrivač.

A napokon je ipak morao umrijeti. Bez sumnje bi mu bila smrt utješljiva i korisnija, da je svaki dan na nju mislio i kršćanski se na nju pripravio.

Tako je to i s paklom. Tko na nj ne će da misli, ili u nj ne vjeruje, taj će u nj upasti, veli sv. Ivan Zlatousti. A tko često i ozbiljno misli na pakao, taj ne će pasti u nj, govori isti svetac.

Kažu, da noj zagnjuri glavu u pijesak, da ne vidi lovca, što mu ide u susret. Tako zatvaraju mnogi oči pred paklom, da što sigurnije padnu u nj.

»Pakao je strašilo svećenika; to je mudro izmišljena bajka, kojom se na uzdi drži prosta svjetina!«

Tako govore, ne doduše najozbiljniji učenjaci, koji su većinom vjerovali u pakao, ali govore oni, koji raskalašeno živu. Njima smeta pakao; zato valja i misao na pakao ukloniti. A kad za to nikakvih razloga nemaju, služe se podrugivanjem i lažima.

Pravo veli jedan moderni spisatelj, da je nijekanje pakla: »Otkriće kavanskih mudraca«. Ipak se to govori ne samo na visokim školama i učenim zavodima, nego i u običnim radionicama, tvornicama, u socijalističkim skupštinam. To je poglavita dogma komunista i boljševika. To im danomice propovijedaju sve liberalne novine, i njihova stručna glasila.

Ovima se ne da ništa dokazati. Oni se davno odrekoše ne samo svake vjere, nego i većim dijelom i dokazne sile zdravoga razuma. Zato ćemo se osvrnuti na treznije neprijatelje i riješiti ćemo redom njihove prigovore.

Oni vele da pakla nema, jer **prvo:**

IZ PAKLA SE NIJE NITKO POVRATIO,

koji bi nam posvjedočio, da ima pakao.

Kad bi to i bila istina, da se nije nitko iz pakla povratio, još to ne bi značilo da nije u nj nitko ni ušao, a još manje da ga uopće nema.

Je li to istina, da nije nitko došao s onoga svijeta, da nas osvjedoči o bivovanju pakla? Svi kršćani, pa i nekatolici vele, da to nije istina. Jer svi vjeruju, da je jedinorođeni Sin Božji došao iz krila Očeva, uprav zato, da nam otkrije velike tajne onoga svijeta. Uprav zato je neizrecivo mnogo trpio i napokon umro, da ne propadnemo u pakao. Zato je osnovao Crkvu; zato joj poslao Duha Svetoga; zato joj je dao neprevarljivog učitelja; zato joj je naložio strogu dužnost, da uči sve narode, kako da se očuvaju od vječne propasti.

I poganski učitelj Buda učio je da ima pakao. Slika iz prastarog njegovog hrama prikajuje, kako gospodar pakla osuđuje razbojnika, da se smelje, jer je oteo 13 taela (kineski novac) siromaku, koji je tim želio otkupiti zarobljenu svoju ženu. Orobljeni tužitelj sjedi na nozi sučevoj.

Smiješno bi bilo, a i nerazborito više vjerovati jednom čovjeku, koji bi došao iz pakla, nego Spasitelju svijeta i cijeloj Crkvi, koju je on sam osnovao. Punim pravom veli zato sv. Evanđelje: »Ne slušaju li Mojsija i Proroke, ne će ni onome vjerovati, koji bi se od mrtvih povratio«. (Luk. 16, 31.)

Koji samo onima hoće da vjeruju, koji se povrate iz pakla, zapravo ništa ne vjeruju. Oni hoće, da samo prikriju svoje bezvjerstvo.

Bezbožni je Rousseau očito priznao, da ne vjeruje. »Ako bi vlastitim očima vidio uskrisenje kojeg mrtvaca, veli on, ja neznam šta bi radio; mislim, da bi prije poludio nego vjerovao«. (Lettres écrites de la montagne.) Tako govori i Diderot: »Ako bi se sav Paris sletio i uvjeravao me, da je jedan mrtvac opet oživio, ja bih prije vjerovao, da je sav Paris poludio nego bih mogućnost čuda dopustio«.

Začepi oči i reci nema sunca. A zašto? Jer ga ne vidiš. A zašto ga ne vidiš? Jer nećeš. Zapreka je dakle zla volja, a ne razum.

NEKI SE IPAK VRATILI.

dozvolom Božjom, da ni takovi nemaju isprike.

Bezvjerac filozof Schoppenhauer govori: »Već unaprijed zabaciti mogućnost istinitog povratka mrtvih ljudi, temelji se jedino na osvjedočenju, da se duša ljudska posve uništuje. Jer dakle ovo ne dopustimo, ne možemo uvidjeti, zašto se ne bi moglo jedno biće, što na neki način opstoji, nekim načinom i očitovati, i djelovati na drugo biće, koje se u drugim prilikama nalazi«. Ovo je svjedočanstvo to znamenitije, što potiče od filozofa, čiji je čitav sistem klima, ako dopusti, da se duh preminulih može pojaviti.

Katolicima, naročito bogoslovima nijednom nije ni na kraj pameti, da bi htio skovati kakav dokaz za bivovanje pakla iz prikaza mrtvih. To je široko polje za razna priviđanja i varke. No ne ćemo zato nijekati svaku vjerojatnost svim pojavama. Ima ih i takovih, kojih je vjerojatnost sudbeno zajamčena. Jednu od takovih pripovijeda glasoviti francuski spisatelj Segur, što je doživio djed njegov. Čujmo ga.

»Grof Rostopčin, moj djed, upravitelj Moskve bijaše veoma dobar prijatelj s generalom grofom Orlovom, koji je svima bio poznat tako s hrabrosti kako i s bezvjerstva svoga. Nekoga dana poslije lukulske večere, gdje se i čaše junački praznile, započe grof Orlov s jednim drugim generalom, svojim prijateljem — Segur nije htio da ga imenuje, označuje ga samo sa F. — da se podrugiva vjeri, a osobito paklu. — »Ali ipak bi što moglo biti«, veli Orlov, »za zastorom ovoga svijeta«.

»No«, reče mu prijatelj, »tko od nas dvojice prije otputuje, neka izvijesti drugoga kako je iza zastora. Što mislite?«

»Izvrstan predlog!« reče Orlov i zadadoše si obojica poštenu riječ, da će ispuniti obećanje.

Poslije nekoliko sedmica započe veliki rat s Napoleonom. Generala F. postave na bojištu na veoma izloženo mjesto. Iza dva ili tri tjedna nekog jutra otvore se naglo vrata spavaće sobe moga djeda. Baš se oblačio kadli uniđe grof. Orlov samo u košulji, zaplašen, blijed, smeten, riječju kao mrtav.

»Što, Orlov! Vi ste to? Tako rano, u takvom odijelu! Što ćete? Što se dogodi?« zapita ga moj djed.

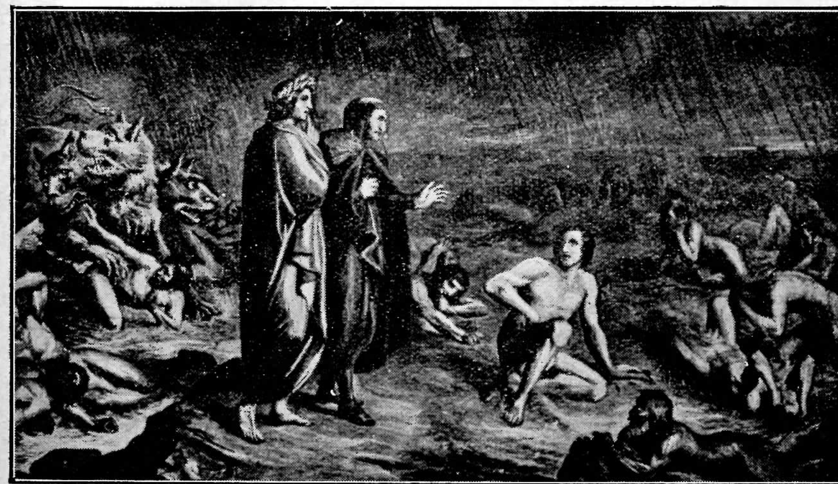
»Prijatelju«, započe na glas Orlov, »čini mi se, da ću poluditi. Vidio sam generala F.«.

»Generala F.?« opetova moj djed, »zar se već povratio iz rata?«

»Ne, ne!« odvrati Orlov i baci se u naslonjač, a glavu podupre obim rukama. »Nije se povratio, i to je baš što me straši«.

Djed mi nije razumio Orlova, i htio je, da ga umiri. »Recite mi, što vam se dogodi, i zašto ste tako uplašen?«

Na to se grof Orlov ohrabri i započe: »Dragi Rostopčine, prije malo vremena general F. i ja zadadosmo si poštenu riječ, da će onaj, koji od nas dvojice prije umre, izvjestiti drugoga, da li je zbilja što za zastorom ovoga svijeta. Jutros, jedva prije pol sata, kad sam mirno počivao na svom krevetu, a bijah već dulje vremena budan, i ni mislio nisam na prijatelja svoga, kad li se odjednom silom rastvore oba zastora moga kreveta, i ja u daljini od dva koraka ugledam pred sobom generala F. Bijaše blijed, desnicu držao na prsima i reče mi: »**Ima pakao i ja sam u njemu!**« i nestade ga. Ja ustadoh i pobjegoh evo do Vas. Meni je da poludim!«

Dante: Pakao VI. Predočuje proždrljivce i pijanice (među njima Ćako fiorentinac, skojim Dante govori), kako se muče zaglibljeni u najsmradnije blato, a bijeni groznom oborinom tuče, snijega i kaljuže.

Moj djed ga je tješio, što je bolje mogao. Govorio mu o halucinacijama, o snivanju, o prividnim prikazama, o nervoznosti i svemu, što bi grofa moglo utješiti. Napokon dade grofa odvesti u hotel, gdje sam u njemu«.

mu se general F. ukazao.

Poslije desetak dana donese kurir iz vojske mome djedu vijest o smrti generala F. Isti dan, i u isti sat ga je pogodilo smrtonosno tane, kad ga je grof Orlov vidio i čuo od njega riječi: »Ima pakao i ja

Ne ćemo da pripisujemo ovom događaju, — za koji Segur tvrdi, da se je zaista zbio, — kakovu dokaznu silu, nego ga navedosmo za utjehu onima, koji bi rad čuli upravo od onih, koji su u paklu kakvu-takvu vijest.

Posvema siguran je pak događaj, što se spominje u žiću sv. Franje Jeronimskoga, koji je živio u osamnaestom vijeku, i 40 godina bio misijonarom u Napuljskom kraljevstvu.

Višeputa bi ovog Sveca toliko mnoštvo slušalo, da nije moglo stati u crkvu. Svetac je bio prisiljen da vani propovijeda. Kad je tako jednom propovijedao na trgu, gdje bijaše i javna kuća, započeše ga bludnice buniti u propovijedanju. Među njima se isticala neka Katarina. Svetac kao da ništa nije čuo, propovijedo je mirno dalje. U javnoj kući Katarininoj započeše još većma vikati, galamiti i pjevati, da otjeraju neugodnog propovjednika. Ali svetac se nije dao smesti već je propovijed mirno svršio.

Poslije nekog vremena dođe opet sv. Franjo na isti taj trg da propovijeda. No ovaj put u kući Katarininoj grobna tišina. Svetac zapita, što se dogodilo s Katarinom? »Velečasni oče, odgovoriše mu, nesretnica je jučer na večer umrla, a da nije mogla ni riječi izustiti«. — »Katarina je umrla? Ah nesretnica!« reče svetac »Otvorite vrata, da je sad vidimo«.

Otvore vrata. Svetac praćem velikim mnoštvom uspne se preko stepenica u sobu, gde joj bijaše položeno tijelo na podu, a oko njega po običaju mnogo gorućih svijeća. Svetac je gledaše neko vrijeme sa strahom. Za tim u prisutnosti sviju, koji ga dopratiše, svečanim i jakim glasom zavapi: »Katarino, gdje si sada?« Mrtvo se tijelo ne miče, ne odgovara ništa. Svetac zavapi još jednoć: »Katarino, zapovijedam ti, reci mi, gdje si ti sada?«

Na to se na stravu svih prisutnika otvore oči mrtvaca, usnice se započnu grčevito micati i dubokim strašnim glasom odgovori: »U paklu, u paklu sam!« Kad to čuše svi prisutnici, prestrašeni pohitiše van. Svetac ih je slijedio, i međutim opetovo riječi: »U paklu, o strašni Bože, u paklu! Jeste li čuli? Na vijeke u paklu!«

Utisak, što ovaj događaj učini na narod, bijaše vanredan. Mnogi se nijesu smjeli da povrate kući, dok se nijesu ispovijedili.

Ima i više sličnih događaja, zajamčenih kao i druge povjesničke činjenice. Ali navedena dva neka budu dosta. Naveli smo ih ne kao dokaze za bivovanje pakla, nego da zadovoljimo onima, koji vele, da se nije nitko povratio iz pakla, te zato da ne vjeruju. Bog je u svojoj dobroti i na ovaj način potvrdio objavljenu istinu.

Druga poteškoća, što je protivnici navode, jest:

KAO DA SE PAKAO PROTIVI RAZUMU.

Jer kako bi mogao Bog — vele oni — kazniti j e d a n težak grijeh, koji za čas traje, v j e č n i m paklom!?

Ova prividna poteškoća zavađa osobito polunaobražene lakoumne ljude, da niječu pakao i da se dadu na raspušteni život.

Pogledamo li ozbiljno u lice ove prividne poteškoće, raspršit će se kao noćne tmine, kad ograne sunce.

Zar se protivi pravdi, kad sudac osudi na vješala ubojicu, koji je revolverom za čas ubio čovjeka? Protivilo bi se pravdi, kad bi ga osudio na kaznu, koja za čas traje, kako je trajao njegov zločin. Kazna sa mjeri i kod ljudi ne po trajanju vremena, za koje je zločin izveden, nego po znamenitosti povrijeđenoga prava i dostojanstva onoga, koga je zločinac uvrijedio. — Nepravedno bi bilo, kad bi sudac osudio

onoga na smrt, koji je ustrijelio zeca. A zašto? Jer životinje nemaju nikakva prava. Pravo mogu imati samo razumni stvorovi. Nerazumne je stvorove predao Bog ljudima, da se njima služe prema svojoj potrebi.

Bitno je ljudsko pravo u sviju ljudi jednako, ali dostojanstvo nije jednako. Uvreda je to veća, što je uvrijeđeni veći dostojanstvom. Nije toliki zločin, kad ćušneš dijete, kao kad bi ćušnuo kralja. Jedan i drugi je čovjek, ali dostojanstvo je različno.

Dante: Pakao X. U gorućim grobovima okajavaju krivovjerci svoje zablude i zdvojni očekuju sudnji dan. (Farinata i Cavalcante).

Promisli sada, da je dostojanstvo i veličanstvo Božje neizmjerno. Zato je i uvreda Boga neizmjerna, a neizmjerna uvreda po strogoj pravdi zaslužuje i neizmjernu kaznu. Kako pak čovjek, jer je ograničeno biće, ne može podnijeti neizmjernu kaznu po žestini zato da bude kazna pravedna, mora biti neizmjerna po trajnosti. Zato je pakao v j e č a n.

Ne protivi se dakle razumu pakao, nego se protivi razumu kad tko hoće da kaznu mjeri prema trajanju uvrede,

I ljudsko pravo ima vječnu kaznu. Kad osudi zločinca na smrt, navijeke ga isključi iz ljudskoga društva. A ipak ne će nitko pravedan reći, da se smrtna kazna protivi razumu. Kad sve druge ne koriste, prisiljena je vlast, da osudi zločinca na smrt, jer inače propada red u ljudskom društvu.

Ne protivi se razumu, nego je upravo zahtjev zdravoga razuma, da zločinac sve dotle podnosi kaznu, dokle se ne popravi, ili barem dokle se ne kaje i ne obeća, da ne će više zla činiti. Tako i čovjek, koji umre u teškom grijehu, kojim je Boga neizmjerno uvrijedio, taj se

više ne kaje, taj se više nikada ne popravlja, taj navijeke ostaje okorjeli grješnik. On je to dobro znao i Crkva ga je na to sjećala, a Bog ga je neprestano po savjesti opominjao neka se obrati i čini pokoru, jer da poslije smrti nema više vremena za pokoru. Kad se ipak nije htio izmiriti s Bogom, sam je htio da navijeke ostane neprijatelj Božji. Zaslužio je dakle, da ga Bog navijeke od sebe odbaci. Nije dakle pakao protiv razuma nego je dapače zahtjev vjerom prosvijetljenog razuma.

SAMO JE VJEČITI PAKAO DOSTATNA SANKCIJA ZAKONA BOŽJEGA.

Zakon bez sankcije nije zakon. Tko će se držati zakona, koji ne veže ni pod kakvu kaznu?

Ni zakon, koji je učvršćen kaznom, ali nedostatnom ne vrijedi ništa. Tko ne bi ubio jelena, kad bi za nj morao platiti samo jedan dinar?

Što je zakon znamenitiji, što mu je svrha zamašnija, što mu je prekršaj sudbonosniji, to veća mora da je sankcija.

Nu nema zakona znamenitijega, a ni zakona kojemu je svrha tako sveta, a prekršaj tako sudbonosan, kao što je zakon Božji. Mora dakle da i sankcija, koja učvršćuje najsvetiji zakon, nadilazi sve druge sankcije; a to je samo v j e č n a kazna.

Mogao bi tko reći, da bi za sankciju zakona Božjega dostatna bila velika, ogromna kazna, ali koja ne će navijeke trajati.

Ima takva kazna, ali se je ljudi slabo boje, baš zato jer nije vječna. U čistilištu su strašne muke. »Nasljeduj Krista« veli : »Ondje će jedna ura groznije muke zadavati nego ovdje sto godina pokore najoštrije«. (I. 24.) A sv. Augustin tvrdi, da isti oganj čisti odabranike u čistilištu, koji pali proklete u paklu. Pa ipak si ljudi svašta priušte prem znadu, da ih za to čeka čistilište.

Zato je v j e č n a kazna, to jest pakao i prema mudrosti Božjoj, kojom je učvrstio i zaštitio najsvetiji zakon svoj, i najsilnija uzda protiv nepokornoga čovjeka, da mu utiša i uzdrži strasti u granicama zakona Božjega.

Neki opet vele, da se nauka o paklu protivi **neizmjernom milosrđu i dobroti Božjoj**

Filozof Malebranche im odgovara: »Vi ste tim zadovoljni, što v j e č n a n a g r a d a ima značajku božansku naime vječnost; nu onda priznajte u Bogu i v j e č n u p r a v e d n o s t i s t r o g o s t«. (Nicolas Apol. str. 471.)

Na drugom mjestu tvrdi isti Malebranche, da nijekanje vječnosti pakla vodi sasvim dosljedno u bezboštvo.

I zaista. Tko pravo poima Boga, lako shvaća, da baš dobrota Božja traži te bude za opake pakao. Što mi u našim mislima lučimo to je u Bogu jedno. Mi lučimo milosrđe Božje od pravednosti Božje, ali u Bogu je jedno te isto milosrđe i pravednost. Sv. Bernardo veli: »Sve što je u Bogu, Bog je«. Mi zato lučimo mnoge savršenosti u Bogu, da ih barem donekle možemo razumjeti. Boga nijedan stvoreni um pa ni anđeoski, ne može obuhvatiti.

Kako dakle slijedi iz dobrote Božje vječnost paklenih kazna?

Bog je po svojoj neizmjernoj dobroti toliko i takvih djela i otajstva učinio za nas, da ih ni izbrojiti, ni razumjeti ne možemo. Da se o tom osvjedočimo, dosta nam se sjetiti Nazareta, Betlehema, Kalvarije, Svetohraništa.

Pitamo li: zašto je to Bog učinio? objava samoga Boga odgovara nam: za to, da nas oslobodi od pakla. Posve bi nerazumlivo bilo: zašto sam Bog umire za nas, kada zlo što nam prijeti ne bi bilo vječno . . .

Dante: Pakao XXI. Đavli čuvaju jezero vrijuće smole, gdje trpe podmitljivci i trgovci s narodnim pravima, pa hoće da onamo povuku i vrijedne ljude.
Naslikao J. V. Meiszner.

Kako je to lijepo shvatio veliki Dante, kad u svojoj divnoj pjesmi stavlja u natpis pakla: »L j u b a v m e v j e č n a s t v o r i l a«.

To potvrđuje i sv. Bernardo: »Ako pakao ne bi bio vječit«, veli on, »Sin Božji ne bi čovjekom postao, da nas od njega izbavi!« A sv. Jeronim govori: »Ako paklene muke nisu vječite, koja je onda razlika između djevice i bludnice; između Gabrijela arkanđela i đavla?« jer svi bi se napokon sastali u nebu, i anđel i đavli, i sveti i prokleti.

Zapitajmo one, koji se protiv vječnosti pakla pozivaju na m i l o s r đ e Božje, otkud vi znate, da je Bog neizmjerno milosrdan? Platon toga nije znao. Ti znaš, jer vjeruješ Kristu. Vjeruj dakle Kristu i kad ti govori, da su muke paklene vječne. A Krist Gospodin je rekao, kako će glasiti njegov zadnji sud onima, koji će mu biti s lijeve strane: »I d i t e o d m e m e, p r o k l e t i, u o g a n j v j e č n i«. (Mat. 25, 41.)

DA SAMO DO BOGA STOJI, NE BI NITKO U PAKAO.

Bog je sve učinio, što je samo mogao, da svi ljudi dođu u nebo. Bog više ne može činiti, a da ne povrijedi svoju mudrost. Bog je stvorio čovjeka slobodna. Ako bi ga silom spasio, povrijedio bi dostojanstvo čovjeka, a protuslovio bi i svojoj mudrosti, kojom je odredio, da će čovjeka stvoriti slobodna. Veoma mudro govori za to sv. Bernardo: »U volji je Božjoj sva naša sreća, u volji je našoj sva naša nesreća. Na što mrzi ili kazni Bog, ako ne našu volju? Neka prestane vlastita volja i ne će biti pakla. Što će mučiti pakleni oganj, ako ne vlastitu volju«.

Ne baca dobri i milosrdni Bog čovjeka u pakao, nego sam čovjek prisili Boga, da ga osudi u pakao. Bog sve do zadnjeg časa pruža i najvećem zločincu svoju očinsku ruku, kojom hoće da ga privede k sebi u nebo, ali kad čovjek tvrdokorno sve do kraja odbija od sebe Božju neizmjernu dobrotu, sam je kriv svojoj propasti.

ALI DUSI VELE DA NEMA PAKLA!

Anatol Barthe je mnogo godina ispitivao, kakvi su to dusi, što se pojavljuju u spiritizmu, pa veli u svom glasovitom djelu: »Le livre des esprits«, (Paris 1863.) odmah na drugoj stranici: »Doživio sam više slučajeva teških bolesti, mahnitosti, nagle smrti uslijed **lažnih objava** ovih duhova«.

Glasoviti Rus, jedan od najvećih spiritista, Aleksander Aksakov, napisao je znamenito djelo: »Animizam i spiritizam«. U trećem njemačkom izdanju 1898. na strani 642. ovako piše: »Medijanimička nam saopćivanja nemogu dati nikakvih pametnih obavijesti o svijetu duhova i njegovim stanovnicima«. Dodaje još na istoj stranici Aksakov, da u spiritizmu jedva kad govore s nama oni dusi, za koje nam se predstavljaju. A na koncu svih svojih istraživanja, na stranici 738. spomenutoga mu djela, veli, da nikada ne možemo biti znanstveno sigurni, s kojim dusima imamo posla u spiritizmu. Spiritistički su dusi, veli, posve nepouzdani zbog svojih varka i obmanjivanja.

Du Prel, spiritistički auktoritet, veli za knjigu Aksakovu »Animizam i Spiritizim«, da stvara tako reći epohu u spiritizmu. Slično ocijeniše spomenuto djelo Aksakovo svi spiritistički auktoriteti.

Jedan od najglasovitijih sadašnih spiritista u Francuskoj, Paul Gibier, često spominje u svojim spisima, gdje pripovijeda kakvo saopćivanje duhova: »Možda me je taj duh hotimice htio da prevari«. (Psihičke študije str. 759.)

Veli isti spisatelj, da zbog tako brojnih varka i protuslovlja spiritističkih duhova čovjek kršćanin mora doći do zaključka, da tu djeluje onaj duh, koji nosi ime »lažni duh«. A to je đavao.

Sam Spasitelj svijeta veli o đavlu: »Kad govori laž, od svojega govori, jer je laža i otac laži«. (Iv. 8, 44.)

Je li dakle pametno vjerovati spiritističkim dusima, kad kažu, da nema pakla? Oni zavađaju lakovjerne i u manjim stvarima, a kako će istom lagati, kad se radi o paklu! Razbojnik onda može najsigurnije izvesti svoju namjeru, kad nitko ne vjeruje, da je u kući. Tako i vrag onda one upropašćuje najsigurnije u pakao, kad mu pođe za rukom, da ih osvjedoči, da nema pakla.

Pošto smo opovrgli poglavite prigovore, što bezvjerci, raskalašeni lakoumni iznose protiv pakla i vječnosti paklenih kazna, sada ćemo ukratko dokazati da pakao jest.

ČUJMO DUHA ISTINE!

Sveto Pismo govori o paklu izrično na nekih 70 mjesta u Starom Zavjetu, a u Novom do 18 puta.

Nigdje i nikada ne govori o takovu paklu, kakav su izmislili modernisti. Sv. Pismo govori samo o vječnom paklu, makar i ne spominje vječnost izrično na svakom mjestu. Sv. Pismo uopće ništa ne zna za vremeniti pakao. Zato je Crkva Kristova odmah u prvim vjekovima na temelju objave Božje osudila kao herezu apokatastazu, što su izmislili Origenisti, učeći, da će se muke đavla i osuđenika jednoć svršiti.

Dante: Pakao: XXV. Kako zmije potajice plaze i ujedaju, tako i lupeži kradu, pa su im i muke u paklu slične zmijskom društvu i ujedu. Ovaj (Vanni Fuci iz Pistoje) je još i crkvu orobio, a Gospodinu Bogu se narugao pa mu eto pojačanih zmijskih muka.

Poslušajmo iz Starog Zavjeta, što govori Izaija Prorok o paklu: »Crv njihov ne će umrijeti i oganj njihov ne će se ugasiti« (66, 24.). — Slično govori i Jeremija prorok o paklu: »Poruga vječna i sramota vječna«. (23, 40.)

Da su muke paklene **vječne,** to je Bog već mnogo prije proroka

objavio. Tako u knjizi Juditinoj 16, 21.: »Oganj i crvi... da ih pate i ćute na vijeke«. A još prije Mojsija opisuje Job strahotu pakla kad veli: »Zemlja nevolje i tame, gdje prebiva sjena smrti, gdje nema nikada reda nego vječni strah«. (10, 22.)

Tako i David kralj, već više od tisuću godina prije Krista opisuje udes neprijatelja Božjih u 20. psalmu, te veli: »Naći će ruka tvoja sve neprijatelje tvoje, naći će desnica tvoja one koji mrze na tebe. Učinit ćeš ih kao peć raženu, kad se razgnjeviš gnjev će ih Gospodnji progutati i oganj će ih proždrijeti«. (Ps. 20, 8. 9.) — Tako i u 10. psalmu, gdje hrabri pravednike, a i sebe, da ustraju u ufanju u Boga, opisuje što će biti s nepravednicima: »Pustit će na bezbožnike dažd od živoga ugljevlja, ognja i sumpora; i ognjeni vjetar bit će im dio iz čaše«. (Ps. 10. 7.).

Da to nijesu puke pjesničke fantazije, nego čvrsto vjersko osvjedočenje cijeloga židovskoga naroda, slijedi već otuda, što se vjera u pakao nalazi malne u svim Starozavjetnim knjigama, a i svi tumači Svetoga Pisma ubrajaju psalme u poučne knjige.

Vjera u pakao općenita je u svim poganskim narodima. Njemački učenjak, Lüken izdao je nedavno izvrsno oveće djelo: »Die Traditionen des Menschengeschlechtes«, u kojem tvrdi na stranici 410. da samo pojedinci niječu pakao, ili vječnost paklenih muka. Dok su svi veliki mislioci, kao i svi narodi vazda priznavali pakao iz kojega se ne izlazi. Platon je bio bez sumnje jedan od najumnijih ljudi. A šta veli. Govori po Phädonu u Gorgiasu: »Oni koji su zbog veličine grijeha svojih nepopravljivi... uroni osvećujući udes u Tartar, otkuda oni nikada ne će izići«.

Već polovicom drugoga vijeka priznaje najoštroumniji poganski apologeta Celso, da je: »Nazor kršćanâ o vječnosti paklenih muka zajednički s nazorom svega svijeta«. (Origenes contra Celsum.).

SVJEDOČANSTVO NAJČASNIJE POVELJE SVIJETA,

to jest sv. Evanđelja jest najvažnije, jer u njem govori Sin Božji, što je č o od Oca.

Sveti Marko u devetom poglavlju navodi riječi Kristove, i tri puta opetuje jedno za drugim tako jasno pakao i vječnost paklenih muka, da nitko trijezan o tom posumnjati ne može. Isus govori: redak 42. »Ako te ruka tvoja sablažnjava, odsijeci je: bolje ti je bez ruke u život ući, nego li s obje ruke ući u oganj vječni«.

Redak 43. »Gdje crv njihov ne umire, i oganj se ne gasi«.

Redak 44. »I ako te noga tvoja sablažnjava, odsijeci je: bolje ti je ući u život hromu, nego li s dvije noge da te bace **u oganj vječni«.**

Redak 45. »Gdje crv njihov ne umire, i oganj se ne gasi«.

Redak 46. »Ako te oko tvoje sablažnjava, iskopaj ga: bolje

ti je s jednim okom ući u kraljevstvo Božje, nego li s dva oka da te bace **u pakao ognjeni«.**

Redak 47. »Gdje crv njihov ne umire i oganj se ne gasi«.

Ruka, noga, oko znače obično omiljelu bližnju grešnu priliku, što je čovjeku tako teško ostaviti, kao kad bi mu odrezali ruku, nogu, ili izvadilo oko. Pomislimo na pijanca, psovača, priležnika, na nepravedno stečeno dobro, na posjećivanje nemoralnih predstava u kinima, kazalištima, plesovima. »Crv« je grižnja savjesti, što će navijeke ćutjeti prokleti. A to će biti samo oni, koji se sada ne će da odreku grijeha i grešnih prilika.

Zaključimo s neprevarljivim odlukom **Crkve Kristove o paklu.** Ona je svečano osudila na petom općenitom saboru g. 553. u Carigradu apokatastazu, to jest, kao da će paklena kazna đavola i prokletih ljudi jednoć svršiti, kao krivovjerstvo. A tim je učvrstila za uvijeke, da je Bogom objavljena nauka: Da pakao jest, i da oni, koje Bog osudi u pakao, navijeke ostaju u paklu.

Dante: Pakao XXXIII. Predočuje izdajice — hladno računajuće grešnike protiv tople bratske ljubavi — kako trpe u ledu te im se i suze smrzavaju. Izdajica domovine — Ugolino — izgriza mozak svomu izdajici Ruđeriju.

TKO ĆE U PAKAO?

U pakao će biti osuđen svaki, koji umre u nemilosti Božjoj, to jest u smrtnom grijehu. Tako uči sv. Crkva Kristova, svoju djecu u svim katekizmima.

Po nauci sv. Crkve nijesu svi grijesi jednaki. Sv. Crkva uči da ima teških i lakih grijeha. Teški se grijesi zovu smrtni grijesi, a manji se zovu laki. Smrtno sagriješi onaj, koji svojevoljno prestupi zakon Božji u velikoj stvari. A zove se smrtni grijeh, jer usmrćuje

u duši vrhunaravni život, to jest milost Božju, a zadaje joj vječnu smrt, to jest vječno prokletstvo.

Po nauci Crkve Kristove samo oni ulaze u *kraljevstvo Božje*, koji preminu u milosti posvećujućoj, a osim toga nemaju ni lakoga grijeha, i koji su za života svog zadovoljili pravdi Božjoj za sve vremenite kazne.

U *čistilište* silaze duše onih, koji su preminuli u milosti posvećujućoj, ali imaju još koji laki grijeh, ili ako ni lakoga grijeha nemaju, ili još nijesu za života svoga zadovoljili za sve vremenite kazne, što po pravdi Božjoj moraju pretrpjeti za grijehe, što su im oprošteni.

U *pakao* propadaju one duše, koje su preminule bilo ma u jednom smrtnom grijehu. Zato se i zove onaj teški grijeh smrtni, jer usmrćuje vrhunaravni život u duši, što ga daje milost posvećujuća. Oni svojom krivnjom nemaju svadbenoga odijela, kako sv. Evanđelje zove posvećujuću milost, (Mat. 22,12.) te zato se bacaju u »tamu najkranju«, što je pakao.

Sveto Pismo zove grešnike, koji su u nemilosti Božjoj, neprijateljima Božjim. Tako u 91. Psalmu 10. retku: »*Jer evo neprijatelji tvoji, Gospdine, jer evo neprijatelji tvoji ginu i rasipaju se svi, koji čine bezakonje*«. I opet u (138, Ps. 22.) »*Punom mrzošću mrzim na njih; neprijatelji su mi*«, A neprijatelj Božji ipak ne će u kraljevstvo Božje. Tko bi već na zemlji pustio u kuću svoga neprijatelja, koji bi puškom i bodežem hotio da ga ubije. Jednako hoće i Bogu, koji vele da ga nema ili hotimice ustraju u nepokori. Pa kako da ih onda Bog pusti među mirnu svoju djecu — blaženike — u nebo?

KADA ĆE GREŠNICI U PAKAO?

Odmah poslije smrti. Crkva Kristova uči prema objavi Božjoj, da će svaki odmah poslije smrti na posebni sud. »*Određeno je ljudima jednom umrijeti, a potom sud*«. (Hebr. 9, 27.) Tako uči sv. Pavao i u poslanici Korinćanima: »*Jer nam se svima valja javiti na sudu Kristovu, da primimo svaki, što je koji u tijelu činio, ili dobro ili zlo*«. (Kor. 5, 10.)

A poslije suda primit će svaki, što mu dosudi Krist Gospodin. Zato sv. Crkva odmah poslije smrti prikazuje sv. mise i molitve za duše u čistilištu. Za one, za koje bi se stalno znalo da su u paklu ne bi prikazivala žrtvi i ne moli se za njih, jer iz pakla nema izbavljenja.

Sv. Gregorije Veliki govori: »Kako odabranike blaženstvo razveseljuje, tako moramo vjerovati, da od dana smrti pali oganj proklete«.

To je neprevarljivi Učitelj Crkve Kristove, Benedikt XII. i svečanom odlukom učvrstio protiv krivovjeraca. Odluka glasi: »Odlučujemo, da po Božoj odredbi duše preminulih u osobnom teškom grijehu odmah poslije smrti svoje silaze u pakao, gdje trpe paklene muke«. (Constit. »Benedictus Deus« g. 1336.)

I o tom ispituju mnogi

GDJE JE PAKAO?

i kakav je pakleni oganj?

Sv. Augustin veli: »Kakav je oganj pakleni i gdje je pakao, mislim da nitko od ljudi ne zna, osim komu je Duh Sv. objavio«. (Civ. XX. 26.)

Veoma mudro nas opominje sv. Ivan Zlatousti: »Ne istražujmo gdje je pakao, nego kako ćemo mu izbjeći«. (In ep. ad Rom. u. 5.) Isti Svetac zove pakleni oganj »mudrim«, jer tvrdi da ne će svakoga jednako paliti, nego prema veličini i množini počinjenih teških grijeha.

To je i nauka sv. Crkve, da paklene muke nijesu u svakog prokletog jednake, kao što ni uživanje blaženih na nebu, nego prema veličini i množini počinjenih grijeha. Ali i najmanje su muke, neshvatljivo velike.

Uvažimo često opomenu Duha Sv.: »U svim djelima svojim opominji se posljednih stvari svojih, pa ne ćeš nikada sagriješiti«. (Crkv. 7, 40.) Na to nas sjeća i sv. Ivan Zlatousti: »Siđimo često u pakao dok smo živi, pa ne ćemo poslije smrti«.

Dante: Pakao XXXIV. Lucifer s tri lica (crvenim zbog srdžbe, crnim zbog gluposti, žutim zbog jalne zagrižljivosti) i s njim drugi izdajice svojih dobročinitelja trpe smrznuti na dnu pakla, i premda uživa mučeći druge ipak i sam plače što je tako duboko pao.

KAKO JE U PAKLU?

Dvostruke su muke, po nauci katoličke Crkve, što ih trpe prokleti. Prva i najstrašnija je muka: kazna na gubitak, kako je zovu bogoslovi; a druga je osjetna kazna.

Što je to **kazna na gubitak?** Tko griješi, čini dvostruko zlo, kako veli sv. Toma Akvinac S. Thom. 2. 2. gu. 104. a. 3. *Odvrati se od Boga i obrati se stvoru.* Škrtac se odvraća od

Boga i obraća se nepoštenom spolnom uživanju. Psovač se odvraća prekomjernom uživanju, što nalazi u pilu. Bludnik se odvraća od Boga i obraća se nepoštenom spolnom uživanju. Psovać se odvraća od Boga, da dade oduška svojoj srdžbi.

A Duh Sveti govori u knjizi Mudrosti: »Čim tko griješi, tim će biti i mučen«. (11, 17.) A svaki, koji teško griješi, ostavlja Boga. Zato će ga Bog time kazniti, da će navijeke izgubiti Boga. Kao što je u posjedovanju Boga najveće, neizrecivo blaženstvo, tako je u gubitku Boga najveća muka. Nije teško shvatiti zašto je **gubitak Boga** najstrašnija muka.

Naša je duša samo za Boga stvorena. Samo za to da Boga slavi, časti i njemu služi. A to je spaja već ovdje na zemlji s Bogom, koliko je to moguće usred svjetskih nevolja i rastresenosti. A odmah čim je riješi smrt od krhkoga tijela, oživjet će u njoj vanrednom silom čežnja za Bogom. Ništa drugo ne će željeti kroz cijelu vječnost osim Boga. Promisli sada kolika to mora bit muka, kad sam Bog odbija dušu od sebe? kad joj ne će navijeke ispuniti čežnju, za koju je stvorena. Absalon je tako čeznuo da ugleda lice svog oca Davida, da si je želio smrt, ako mu to otac ne dopusti: »Recite ocu mome, govori Absalon, da bi mi dopustio te mu opet ugledam lice, ili da me ubije«. (2. Kralj. 14, 32.)

Muka i žalost je veća, što je veće dobro što gubimo. A koje ćemo dobro usporediti s Bogom. Prokleti će to dobro znati, te otud neizreciva žalost i muka. — Muka i žalost je to veća, što je gubitk nenaknadljiv. A prokleti dobro znadu, da Boga nikad više ne će ugledati; otud neizreciva žalost.

Izvadi ribu iz vode i usmrtio si je; oduzmi zrak ptici i ne može nadalje živjeti. Uzmi duši Boga — ona umire — vječno umire. Tu strašnu muku će dosuditi Isus prokletima, kad bude rekao: »**Odstupite od mene, prokleti«. (Mat. 25. 44.) Odstupite** od Vrela života, od Izvora blaženstva, od Početnika i punine svetoga mira i utjehe!

Ali grešnik, kad teško griješi, ne samo prezire Boga, nego i pretpostavlja Bogu prolazne ništetne stvari.

Zato će se prokleti mučiti tim, čim su sagriješili, stvarima. Sam Isus nam kaže, da će to biti stvar, što najvećma muči čovjeka između sviju stvari, naime oganj. »Odstupite od mene, prokleti, **u oganj vječni«.** (Mat. 25. 41.) I to je druga kazna, što trpe prokleti u paklu, naime

OSJETNA KAZNA.

Sveti Oci, prvi tumači sv. Pisma, mnogo govore o paklenom ognju. Kažu da je to pravi, fizički oganj. Nabrajaju svojstva toga ognja. Sv. Bazilije kaže, da premda gori, ipak »ne svijetli«. Sv. Gregorije Nišanin veli, da se nikada ne ugasuje: »Velika je razlika, veli on,, između ognja koji ugasne, kakav je naš, i koji nikad ne ugasne«. Sv. Augustin govori o žestini paklenoga ognja, i veli, da je tolika razlika između našega i paklenskog ognja, kolika je razlika između naslikanoga ognja i našega, to jest neizrecivo velika. Naš oganj je dao Bog za našu veliku korist, da nas grije, da nam svari i ispeče jela, da nam svijetli. Pakleni je oganj stvorio Bog samo zato,

da pravedno kazni proklete, koji su za života svoga više cijenili trice nego Boga.

Veli sv. Augustin, da se pakleni oganj i učinkom razlikuje od našega. Jer naš oganj kad pali ujedno i troši, a pakleni premda neizrecivo pali, ipak ne troši. Navijeke će paliti proklete, a da im nikada ne će istrošiti ni tijela, ni duše.

Isti sv. Augustin veli, da se pakleni oganj i time razlikuje od našega, što pali i dušu, dok zemaljski oganj ne može paliti duše, nego samo tjelesne stvari.

Sv. Augustin, a i sv. Ivan Zlatousti zovu pakleni oganj mudrim. A zašto? Zato jer ne žeže jednako sve proklete, nego prema množini i težini počinjenih grijeha. Kazne u paklu nijesu jednake. Više će trpjeti oni, koji su cijeli život svoj proveli u opačinama, nego oni koji su samo nekoliko puta sagriješili. Više će trpjeti koji su više milosti dobili od Boga, a nijesu njima sudjelovali nego oni, koji su manje milosti zanemarili. Zato veli sv. Ivan Zlatousti, da će jedan zao kršćanin više trpjeti u paklu, nego cijeli poganski narodi.

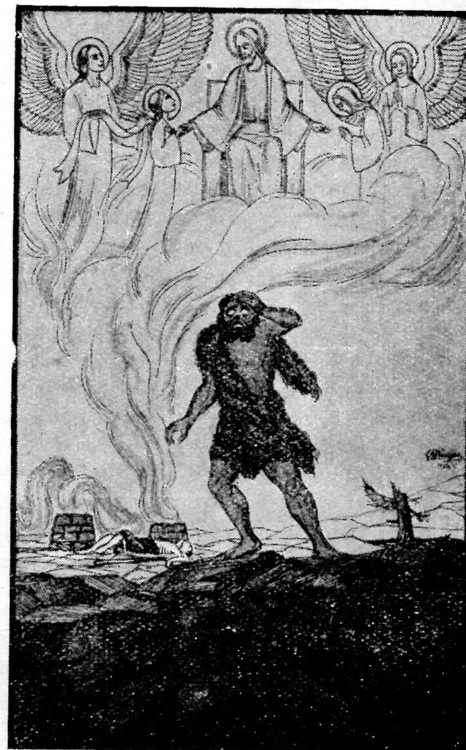
Paklenom ognju ne treba namicati goriva kao našemu, da se ne ugasi, jer uzdržava ga kako veli sv. Augustin, a i sv. Pismo, srdžba Božja.

Sv. Pismo zove pakleni oganj: osvetljivim, proždirućim, palećim, izgarajućim, ognjenim jezerom, strašnim, vječnim, žegom i jarošću vječnom. A govori tako Duh Sv. zato, da nas prestraši i odvrati od grijeha, što strovaljuju u pakleni oganj.

Premda je oganj pakleni najstrašniji među osjetnim kaznama, ipak ima u paklu i

DRUGIH OSJETNIH KAZNA.

Nabraja ih sv. Pismo na raznim mjestima. Ovo govori da je u paklu: plač, škripanje zubi, glad, žeđa, tama, vječiti strah, umiranje bez smrti crv savjesti, gdje nema nikakvog reda, gdje je vječiti strah i nered. Da se o ovom svaki osvjedoči, evo riječi sv. Evanđelja: Prokleti bogatun moli Abrahama, da pošalje Lazara s neba k petorici braće

J. Meiszner: **Što će reći — izgubiti Boga. Zdvojan Kain, kad je ubio Abela, reče Gospodinu: »Veća je krivica moja nego da bih zaslužio oproštenje!.. Evo ja ću se kriti ispred Tebe!« I. Mojs. 4, 13.**

njegove: »da ne bi i oni došli u ovo mjesto mukâ«. (Luk. 16, 28.)

U paklu su vječne muke: »I otići će u muku vječnu«. (Mat. 25, 49.) govori sv. Evanđelista, gdje opisuje sud Božji.

Sv. Matej govori da je u paklu skrajna tama : »A sinovi kraljevstva izagnat će se u tamu najskrajnju«. (Mat. 8, 12.) Strašna je bila tama egipatska, a ipak je samo slabašna sjena tame paklene.

»U paklu će biti plač i škrgut zubâ«, (Mat. 8, 12.) govori isti Evanđelista. Ah to nije plač pokornika, koji donosi veliku utjehu, to je plač očajnika, što odaje strašnu muku, što trpe u duši.

Pakao je »zemlja nevolje, gdje stanuje sjena smrti, gdje nema nikakvog reda, nego vječiti strah«. (Job. 10, 22.)

Pakao je mjesto, gdje Bog daje osjetiti veličinu svoju neprijateljima svojim: »Izgazio sam ih u gnjevu svom i potlačio u ljutini svojoj«. (Izai. 63 3.)

Sv. Danijel prorok veli u glavi 9. da su sve muke na zemlji »kapljice Božjega prokletstva«, ali u paklu će se izliti Božje prokletstvo poput »silne kiše«, kako sv. Job govori. Pravom govori zato sv. Bernardo :

»O strašno mjesto pakao, mjesto muka i nevolje! Drhćem na čitavom tijelu i strašim se, kad pomislim na te«. — A sv. Augustin: »Što god može čovjek pretrpjeti ovdje na zemlji, ako se usporedi s paklom, ne samo da je malenkost, nego je kao ništa«. (Serm. 109. de temp.)

TE MUKE NE ĆE UBLAŽITI PRIJATELJI,

rodbina, znanci, koji propadnu s njim zajedno u pakao.

Baš protivno, oni će mu još povećati muke. Jer vidili smo što govori Duh. Sv.: »Čim tko griješi, tim će biti i mučen«. A prokleti su sigurno vrijeđali Boga sa svojim prijateljima i rodbinom.

Zatim u prokletima ugasne i najmanji tračak samilosti, ljubavi, poniznosti, plemenitosti, prijateljstva i svakog plemenitog čuvstva. Puni će biti mržnje, zavisti, oholosti, odvratnosti, očaja, riječju bit će puni prokletstva, jer ih je prokleo Bog, kao što su oni puni blagoslova, koje Bog blagoslovi.

Tamo će djeca proklinjati roditelje, što ih nijesu pravednim kaznama odvraćali od zla. Proklinjati će roditelji djecu, što su ih prekomjerno ljubili i nijesu se bojali uvrijediti Boga da njima ugode. Zbog njih se podali škrtosti i pohlepi, da nepravednim načinom steku što više bogatstva, što će im ostaviti za baštinu. Proklinjati će brat brata, prijatelj prijatelja, što ga je u zlu pomagao mjesto da ga je odvraćao. Proklinjat će kći majku, što ju je primjerom svojim učila nećednosti, vodila u zli kino, kazalište i na ružne plesove. Proklinjat će majka kćerku, što je nije u potrebi korila, te tako i sebe i nju upropastila. Proklinjat će svi jedan drugoga, kao što u nebu ljube svi jedan drugoga. Odzvanjat će cijeli pakao strašnom psovkom i prokletstvom, kao što se u nebu ori slava i blagoslivanje trojednoga velikoga Boga!

DOVRŠIMO

opomenom našega **Marka Marulića,** koji je umro na glasu svetosti. On svršava svoju raspravu, što je napisao o paklu, ovako: »Što ćemo dakle činiti dušo moja? Zašto oklijevamo? Hoćemo li se dati opsjeniti od varavih uživanja i izbjegavati napor kreposnog života? Teško li je u siromaštvu živjeti, nije li puno teže suhim grlom čeznuti za kapljicom vode? Ako je nečasno poniziti se i svakomu se zapostaviti, nije li nečasnije podnositi navijeke svako ruglo sviju nečistih duhova? Teško ti je prezreti putenost i živjeti čisto, nije li puno teže i nesnošljivije nikada se ne oprostiti, navijeke podnositi pakleni oganj, tamu bezdana, muke vragova i svake vrsti muke i strahote pakla?« Tako u glasovitoj knjizi: »O naputku za krepostan život po primjeru svetaca«. Knjiga: 6. — Pogl. 14.

DVA VAPAJA.

Ovu je **zlatnu strelicu ili čin hvale,** kojim se svetomu Božjemu Imenu zadovoljava za psovke, toplo preporučio naš Gospodin svojoj službenici Mariji od svetoga Petra, karmelićanki. Rekao je, da će svi oni, koji mole ovu molitvicu, raniti njegovo Božansko Srce ranom grešnike. Taj čin hvale glasi:

Svi stvorovi na nebu i na zemlji, što su proizišli iz Božjih ruku, hvalili, blagoslivali, ljubili, obožavali i veličali vazda presveto, svakog obožavanja vrijedno, nedokučivo i neiskazano Božje Ime po presvetom Srcu Gospodina našega Isusa Krista u presvetom oltarskom otajstvu. Amen.

Tako neka se moli triput u čast trim osobama Presv. Trojstva.

Vapaj pobožnih duša za nevoljne grešnike:

Milost, Srce Isusovo, milost tolikim dušama, koje svaki dan propadaju oko nas!... Đavo se odvezuje iz pakla, trči za strahovitim plijenom, diže paklenu vojsku i viče: »Ah dušâ, dušâ! Potecimo, da upropastimo duše!«... I one padaju, — ah nevoljne duše, — poput jesenskog lišća u vječni pakao!

Milost, Gospodine, milost! Mi sluge tvoje naprotiv vičemo: »Ah dušâ, dušâ! Mi hoćemo dušâ, da ih dovedeno u nebo«. To od tebe molimo za rane Isusa, našega Spasitelja, koji je sišao s neba, da nas otkupi; i koji ovaj čas, prisiljen da kazni, gleda možebit na jednu tek molitvu, da obustavi kazan. Milost grešnoj duši, koja ima sad da padne u pakao! Milost slaboj i nestalnoj duši, koja hoće sad da učini teški grijeh! Milost nevjernoj duši, koja hoće sad da prezre tvoj poziv! Milost tvrdokornoj duši, koja sad psuje i hoće da otpane od vjere! S Isusom, po Isusu, u ime njegova Božanskoga Srca, mi k tebi vapijemo: milost, Srce Božansko, milost nevoljnim grešnicima!

Srce Isusovo, utočište grešnikâ, smiluj nam se.

Presveto Srce Isusovo, ja se u te ufam.

Izljevi bolne i smirene duše.

Jozevov.

GRIJEH.

Začarani dvor. Što se krije iza njegovih zidina? O tom se mnogo priča. Toliko ugodna, lijepa, vesela, zamamna. Toliko, toliko.

I u njemu se porodi želja, da uđe u taj dvor i da se naužije sve te ljepote, veselja, bogatstva, sjaja.

Želja biva sve jačom, neodoljivom. Prava žeđa.

Odvraćaju ga. Mole i zaklinju ga da ne ide. Tamo je zmaj, koji svakoga proguta, koji uđe. Mnoge je već progutao.

Ništa ga ne može odvratiti.

On samo vidi divnu kraljevnu, sjaj, veselje, raskoš, ljubav.

I žudi da uđe.

Došao je do praga. Natrag! još je vrijeme, zdvojno kliče duša Stane. Ali nešto ga vuče silno, snažno.

I on uđe pun nade i očekivanja. Pije iz čaše slatki otrov.

Prođe čas.

Osjeća se kao orao, komu su krila polomljena. Gmiže po zemlji i ne može se dići nebu pod oblake.

Duša mu je umrla.

Pusto mu je i prazno u duši kao u kući gdje su netom iznijeli dragog mrtvaca.

Nemirno je u srcu kao kad vjetar tjera ulicom prašinu i smeće.

Njemu je kao bolesniku, koji se ne može pridići.

Teško osjeća okove. Rado bi ih rastrgao, ali nema snage. Navika je gvozdena i ne pušta ga kao pijavica kad se usiše na tijelo.

Trga se od boli i nemira. Proklinje čas kad je ušao u dvor naslade.

Morao bi bježati daleko daleko, ali je hrom.

Mrzi nasladu, a opet visi na njoj. I tako propada.

Oslijepio je. Ne vidi više ni Boga, ni duše. Svijetlo je potamnilo...

Jadniče! Da te takova samo ne zateče smrt!...

»Blaženi, koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti« (Mt. 5. 8).

ŽEDAN LJUBAVI.

Dobro sam ga poznavao. Izgarao je od žeđe za ljubavi kao ono u ratu za kapljom svježe vode na kršovitim talijanskim bregovima za žarkog ljetnog sunca.

Ljudi dobacivali mu mrvice svoje ljubavi. Pomamno ih je gutao. On im je davao svu svoju žednu dušu.

A oni su ga varali, lagali su mu, hinili su ljubav. I on im je još uvijek vjerovao.

Bili su to ljudi bez Boga, bez vjere, bez srca.

Onda su mu sa posprdnim smiješkom na usnama i te mrvice uskraćivali. Oni isti, za koje bi bio dao život, da su mu odani i vjerni.

Gledao sam ga. Bio je skršen i slomljen od razočaranja. Bol kidala mu je srce. Gorko je krvarilo.

Duboka tama, puna nemira nadvila mu se nad dušom kao tamna, kišna noć praćena burom.

Jedina čežnja za ljubavi nije ugasla u srcu.

Sve gušći mrak kao na Golgoti za smrti Kristove.

Najednom, iznenada, neočekivano, ni sam nije znao kako, probija tračak sunčani tamne oblake. Postaje svjetlije.

»Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti«. (Mt. 11. 28).

Približio se.

»Gledaj to Srce, koje ljude toliko ljubi«.

Pogledao je. Sve dublje i dublje je gledao u to Srce, što gori, plamti, pati od beskonačne ljubavi.

»Od uvijek sam te ljubio« (Jer. 31. 3).

U tom božanskom Srcu našao je ljubav, za kojom je tako žeđao.

Od tada neprekidno moli za one, koji žeđaju za ljubavi, a ne mogu je naći.

»TKO UZVJERUJE, SPASIT ĆE SE«.

U mnogim je srcim tako hladno, prazno. Prazno kao u napuštenoj, trošnoj kući. Tamno ko u grobu. Hladno kao za jesenskih kiša kad lišće pada.

Takovo je srce kao ruševina u tamnoj noći, kroz koju huji bura. Ono je kao mrtvačka glava, koja tako prazno zuri.

Ta studen, tama, praznina ubija.

I u mom je srcu nekoć tako bilo. Duša je do dna svog uznemirena i nesretna.

Mnogi od tog jako trpe. Tišti im dušu kao teški kamen.

Mnogi odrinu kamen. Leprše ko leptir od cvijeta do cvijeta. U nasladi kanda zaboravljaju. Ali ubrzo bol još jače tišti.

Mnogi zatvaraju oči i stupaju kao kroz život. A u časovima im je opet sve tako prazno, bolno.

Mnogi zdvajaju.

Svijetom struji neki neprijatni, oštri, studeni vjetar.

Pri duši im je kao zimi kraj ugaslog ognjišta. Tuže se. Nezadovoljni su. Hodaju po tami. Lutaju.

Nježniji se na tom mrzlom vjetru smrznu.

Svi traže lijek. Mnogi ga skupo plaćaju. A lijeka nema.

Tek je jedan liječnik: Krist (Mk. 2. 17.) i jedan jedini lijek: vjera.

»Tko uzvjeruje, spasit će se, a tko ne uzvjeruje osudit će se« (Mk. 16. 16).

A toga jedinoga liječnika bježe. Lijeka se plaše. »Tko hoće da ide za mnom, neka se odreče sebe i uzme križ svoj svaki dan i ide za mnom« (Lk. 9. 23).

Gorak im se čini njegov lijek. Neuzimaju lijeka kao nevaljani dječaci. Odbacuju ga. I propadaju.

A ipak samo taj lijek liječi.

Ovaj, onaj se u svojoj bijedi utječe tom jedinom liječniku. I on mu daje lijek, kap po kap.

U duši se polagano rađa svijetlo kao u zoru. I postaje toplo kao za proljetnog sunca i puno kao kad rijeka nabuja.

Vjera unosi svijetlo u tamu, toplinu u hladno srce, bogatstvo u praznu dušu.
I u duši postaje lijepo kao ljeti u prirodi.

»MIR SVOJ DAJEM VAM«.

Lijep je mir duše. Onaj tihi, duboki, bogati mir. Tih kao šuma kad sunce ljeti zapada. Dubok kao duboko more. Bogat kao sunčano svijetlo o podne.
Svi, svi teže, čeznu, uzdišu za mirom. Potreban je čovjeku mir kao svakdanji hljebac.
U nemirnoj je duši pogled smućen i tužan, rad je spriječen, život bijedan.
Nikola Fuldo, kojega su mogućnici grada Siene osudili na smrt, bjesnio je nemiran u tamnici. Pohodila ga je sveta kći bojadisara iz Siene, Katarina. Govorila mu je. Iz nje govorili su mir i ljubav. Onda položi Fuldo glavu svoju u njeno krilo i poče plakati kao dijete. Mir je ušao u dušu njegovu, blaženi mir.
I današnja je duša puna nemira. A čežnja za mirom golema. Sve traži mir, bježi za njim, lovi ga.
»Puta mirnoga ne znaju i na putovima njihovim nema pravde. Načinili su sebi krive staze. Tkogod ide po njima nezna za mir« (Iz. 59. 8).
Skupo se plaćaju ljekovi, koji se hvale da donose mir. A srce ipak ostaje nemirno, nezadovoljno.
Svuda traže mir neviđenim marom i trudom. Samo tamo ga ne traže, gdje je izvor, vrelo pravoga, svetoga mira. Zato i ostaju bez mira.
»Tražit će mir, ali ga ne će biti« (Ezeh. 7. 25).
Da, jedini Spasitelj svijeta, knez mira daje onaj tihi, duboki, bogati mir. On daje sreću duše, prijateljstvo s Bogom.
»Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vam, ne dajem vam ja, kao što svijet daje« (Iv. 14. 27).
Taj mir svijet ne može dati, jer ga nema.
»Mir Kristov neka gospoduje u srcima vašim« (Kol. 3. 15).

»I U VAMA ĆE BITI«.

Duh sveti počiva u duši čistoj kao na ležaju od ruža.
Duh sveti svijetlo je i snaga duše. Tko u tom svijetlu gleda vidi jasno kao u povećalu i dobro i zlo.
Ljudi od svijeta nemaju Duha svetoga. »Svijet ga ne može primiti, jer ga ne vidi, niti ga zna« (Iv. 14. 17). On se ne zadržava kod njih. Brzo ostavlja buku svijeta. A tko nema Duha svetoga, on je kao kamen na cesti. Uzmi u jednu ruku spužvu natopljenu vodom, a u drugu kamen. Stišči jednako spužvu i kamen. Iz kamena nećeš ništa izažeti, dok će obilno teći voda iz spužve. Spužva je duša puna Duha svetoga, a kamen srce hladno i tvrdo, gdje Duh sveti ne prebiva.
Kao što golubica odgrije u gnijezdu svoje mlade, tako Duh sveti dobre misli i želje u duši. Komu Duh sveti svijetli lako ostavlja dobra ovoga svijeta, i trči za nebeskim dobrima.
Svijet gleda i vidi tek život, kao što čovjek vidi smo zidine, kad stoji pred crkvom, čija su vrata zatvorena. Dok gledamo kršćana prodire sve do u vječnost.

Duh je sveti kao čovjek, koji ima dobre konje i lijepa kola i koji je spreman odvesti nas u Zagreb. Mi treba samo da pristanemo i da uđe u kola. Ugodno je jednostavno reći: »Da!«, i sve ide kao samo od sebe. Eto tako Duh sveti hoće da nas odvede u nebo. Mi samo treba da kažemo »da« i da se damo voditi.
Koga Duh sveti vodi tomu se čini kanda svijet više i ne postoji, upravo tako kao što se svijetu čini, da nema Boga.
Duh sveti vodi dušu kao majka svoje dvogodišnje dijete. A s kim Duh sveti ravna, osjeća blagu sladost, da umre od radosti.
Duh sveti je kao vrtlar, koji obrađuje dušu. Koji imaju Duha svetoga ne čine zlo, jer plodovi Duha svetoga su dobri.
Bez Duha svetoga sve je hladno, a gdje je Duh sveti tamo blagi vjetar topi led i donosi proljeće.
Kad je Duh sveti u duši, duša se kupa u ljubavi božjoj i širi miomiris kao lipa u cvatu.
»Vi ćete ga poznati, jer će kod vas ostati i u vama će biti« (Iv. 14. 17).
On je koji bodri mučenike. Inače bi padali kao lišće što u jesen pada. Žar ljubavi božje gasi žar vatre, muke, boli.
Vrstan je i iskusan provodić Duh sveti. On prati čistu dušu svukud kao pogled zabrinute majke dijete svoje i donosi ju natrag Bogu zdravu i neozleđenu. (Po sv. Ivanu Vianeyu.)

»VJERUJEM U ŽIVOT VJEČNI«.

Svi vjeruju u život vječni, svi. I isti oni, koji trube u svijet: nema vječnog života. Zašto onda toliko buke i vike, kad ga nema?
Dok toliko buče, u srcu im nešto kljuje: zar zbilja nema ništa iza smrti? Valjda nema — silom se uvjeravaju. A neki oglas odjekuje u duši kao teški koraci u praznom hodniku te im se ruga i pita: pa zašto ste onda tako nesigurni i bojažljivi kao dijete u tamnom podrumu, gdje čuje neobične glasove?
Onda idu i zakopaju pomisao na život vječni. Vesele se da je umrla. Ali jedva što su je pokopali, već je opet uskrsnula.
Sad se silom od nje odvraćaju kao od lješine što zaudara. Bježe od nje kao čovjek pred olujom.
Kad je sv. Pavao pred namjesnikom Feliksom raspravljao o budućem sudu reče Pavlu: »Idi zasad i kad budem imao vremena, opet ću te pozvati« (Dj. Ap. 24. 25).
A zašto? Neugodna im je ta pomisao kao što je neugodan strog poglavar, koji opominje na zanemarenu dužnost.
I opet toj se misli ne mogu oteti, kao što se mišić ne može oteti mački, koja ga je ulovila.
Kobno je toj se pomisli otimati.
»Što koristi čovjeku, ako cijeli svijet dobije, a duši svojoj naudi«. (Mt. 16. 26)?
»Svijet prolazi i požuda njegova, a tko čini volju božju, ostaje do vijeka« (Iv. 2. 17).

Milost u zadnjem času.

I. Iv. Vinkovci.

Bilo je to druge ratne godine. Tada sam bio kapelanom u bolnici u Vinkovcima, pa ću da pripovijedam, što mi se onda tu dogodilo.

Jednog dana pozvaše me u bolničku sobu, u kojoj je bilo više bolesnika. Tu je jedan muškarac bio teško bolestan. Netom uđem, zamolim, da svi iziđu koji to mogu. I iziđoše svi, samo je jedan ostao pokraj prozora i nije se dao van nikakovim nagovorom. Dapače reče glasno: »Što zaglupljujete dobre ljude?« Šutio sam. Isto je jednako počeo galamiti sutra, kad sam donio sv. pričest. I taj se prizor opetovao nekoliko dana. Nijesam htio da stvar prijavim ravnatelju bolnice, neka bi ga ovaj poučio dobrom ponašanju ili milom ili silom. Vazda sam se nadao, da ću ga predobiti dobrotom.

Napokon i taj nemirnjak oboli tako, da je morao ležati. Tada mu se približim i počnem ga nagovarati na sv. ispovijed. Ali što! Sad da ga vidite: kao da je pobjesnio. Ipak ga nijesam zapustio. Svaki dan mu se približim i počnem da razgovaram. No on me odmah dočeka s opaskom: »Samo mi nemojte govoriti, velečasni, o ispovijedi, jer je to za mene glupost«.

Časnim sestrama preporučim ovog otvrdnulog nepokajnika. Svi smo molili Božansko Srce Isusovo i bl. Djevicu, utočište grešnika. To je trajalo 10 i više dana.

Kad sam jedno jutro svršio sv. misu u bolničkoj kapeli, reče mi sakristanka, da me zove upravo onaj otvrdnuli čovjek. Odmah pohitim u njegovu sobu. Mirno me pozdravi i reče mi, neka sjednem pokraj njegove postelje.

»Velečasni, može li Bog i meni oprostiti?« upita me i upre svoj sumnjivi pogled u moje lice.

»Zašto ne, prijatelju?« odgovorim. »Ta Bog je pun dobrote i vazda spreman, da zagrli svakog rasipnog sina, koji se k njemu pokajano obrati«.

To je bio melem na njegovu dušu. I na to zaželi da se ispovjedi iza 20 i više godina. Sutra se lijepo pričesti. Kad ga opet pred podne posjetih, reče mi, neka pišem njegovoj sestri, da je u vinkovačkoj bolnici teško bolestan i neka ona to javi kući i zamoli roditelje da bi mu sve oprostili što ih je ojadio i od njih pobjegao. To sam odmah napisao, jer smo se bojali, da može svaki dan umrijeti. Njegova je sestra bila činovnica u slavonskom Brodu, a obojica su bili iz Slovenije blizu Ljubljane.

Prošlo je 12 dana. Od sestre nijesmo ni ja ni bolesnik dobili odgovora, pa smo mislili da je valjda promijenila mjesto i službu pa je pismo nije našlo. No upravo tog dana iza mise dođe k meni u sakristiju jedna gospođa i zaželi da sa mnom govori. To je bila majka onog našeg bolesnika. Ona je od kćeri dobila pismo i nije mogla odoljeti srcu majčinom te je dohrlila amo. Sin je naime pobjegao od roditelja, na nje zamrzio i više im nije pisao za 20 godina. Radio je amo tamo, skitao se po svoj Austriji i još se gore iskvario i mrzio sve što je sveto. Upravo rasipni sin. Ojađena majka evo

poduze ovako daleki i za rat teški put, da još jednom vidi svoga sina. Prva joj riječ bila pitanje, da li se njezin sin opet s Bogom izmirio. Kad joj kazah, da se i više puta već pričestio i da se smirio s mišlju da mora umrijeti, toj majci zasjaše oči od radosti i nutarnje utjehe. Ta ona je neprestano molila da ga Bog obrati i spasi. Zatim odosmo skupa do bolesnika.

Netom se ova gospođa pokaže u sobi, bolesnik napne sve sile i nešto se pridiže, pa mu je bila prva riječ:

»Majko! majko! Jesi li mi oprostila? Je li mi otac sve oprostio?«

Gospođa stupi bliže i mirno će:

»Sinko moj! Svi smo ti sve oprostili, a neka i dragi Bog oprosti! I Bog ti je oprostio, kad ti je evo poslao bolest, da uđeš u se i da ne izgubiš duše«. Tako reče i zagrli sina. Obojica su dugo plakali od radosti. Drugi su bolesnici to gledali velikim ganućem.

Gospođa je ostala u Vinkovcima još tri dana. Zadnjeg smo dana pokopali našeg obraćenika. Bog mu se očevidno smilovao i eto mu udijelio milost, te je umro u miru Božjem i u blagoslovu svojih roditelja.

Nedjelja sestre Krescencije.

Zlata pl. Šufflay, Zagreb.

Hoću, da vam prikažem kako n e d j e l j a može da bude izvor zemne pa i vječne sreće . . . To što ću vam pripovijedati nije možda kakva izmišljena pripovijest ljudske mašte, već je prava istina: ona je ž i v o t — i s m r t — jedne pobožne djevice.

*

Katica — bila je seljačko dijete našeg naroda. Dijete imućnog seljaka i stolarskog majstora — tamo iz ubavih Varaždinskih toplica. Katica je slušala riječ Božju — i zapamtila ju — i po njoj život svoj udesila. Crkva i grob njezine majke, bila su joj najmilija mjesta. Ona je učila, bila je sabranija — i marljivija — mnogo je više i ljepše vezla od drugih djevojčica. Bila je jedna od najboljih učenica. Kad sam je ovako promatrala, uvijek sam mislila samo jedno: to je odabranica našeg sela, ta će biti ponos svoga sela. Nisam se prevarila. Dakako mislila sam: ona će postati dobra žena i majka po volji Božjoj. Ali doskora sam opazila, da djevojčica teži za nečim višim t. j. za savršenstvom duše. — To sam s a z n a l a jedne n e d j e l j e.

*

Katica kad je svršila pučku školu i opetovnicu — posjećala me samo n e d j e l j o m.

Gdje ste bili? — pitala sam. Što ste radili? —

Bila sam upravo kod sv. mise i pričesti. Onda sam kuhala objed. Blago pregledala — a sad sam bila na večernjici. Molim vas imate li kakvu knjigu da čitam? —

Ja sam joj dala jednu moju knjigu: »Zaručnica Isusova«.

Za nekoliko nedjelja, eto ti nje opet k meni i vraća mi ushićeno

tu knjigu. — Ne možda da zaboravi odma šta je čitala — već ona je naučila napamet svaku onu molitvicu i pripovijest.

Bila sam zapanjena. Gdje god bi otvorila knjigu ili zapitala, ona je sve znala od riječi do riječi.

Kad ste to naučili — zapitam.

— Svake nedjelje nešto — odgovara ona.

Šteta pomislim da ta djevojka ne može dalje u školu. Ona je talent. No ona može i ovako krasno djelovati u narodu.

Dala sam joj i opet druge knjige dobre da čita iz kućanstva i gospodarstva. No ona mi je opet za nekoliko nedjelja vraćala knjige: Hvala, nosim ih evo ovdje i pokaže na čelo i srce svoje.

Jedne nedjelje dođe ona k meni i odmah tu svečano i ozbiljno izjavi: Osjećam veliku čežnju da se posvetim sasvim Bogu. Najradije bi postala redovnicom.

Nisam se začudila. Ja sam to već prije opazila nego što se ona izjavila. Rekoh joj, da je to lijepo, ali se mora, ispitati, nije li to samo trenutačno raspoloženje...

O ne, nije — odgovarala bi ona odrešito — kroz mjesece i dvije godine.

Napokon je prošlo dulje vremena, što Katice nije bilo do mene. Ja sam mislila: Katica se valjda predomislila...

*

Al eto ti nje jedne nedjelje i reče: Ja sam odlučila, da u najkraćem roku odem u samostan. — To sam povjerila mome ocu. Ali otac planuo: da on toga ne dozvoljava, jer — njihov posjed je velik, treba nekoga, da kod kuće radi. On želi: da se ja udam, i tako ostanem kod kuće.

Oče — dragi — pustite mene i udaju. — Ženite se samo, ili neka se moja sestra udade, pa ćete imati tko da vam radi — a ja ću se za vas Bogu moliti... Pustite me oče, molim vas...

Al otac ni čuti. Tako je prošlo i godinu dana. No Katica još uvijek ista: srcem i dušom, hoće da služi Bogu u samostanu.

Napokon se otac oženi, a Katica ga sad ponovno zamolila, da je pusti u samostan. A otac? — uzme uže i Katicu teško izlupa, dok maćuha se rugala: Hu, hu, jeste li vidjeli, našu opaticu, dobila je po pleći...

*

Toga dana kasno u veče dotrči Katica k meni. Klekne pred mene i zaplače gorko, moleći da joj pomognem.

Molim vas pišite č. s. presv. Krvi u Banjaluku da me prime onamo sam odlučila poći. Tetki sam odnijela svoje stvari, a vas molim povedite me na taj put.

Sutra dan u nedjelju baš na Duhove u četiri sata po podne mi smo prešle tajne i prečke putove našega sela — u dubokoj tišini. Kad smo došle na kraj sela, došao je čas rastanka, koji ne ću nikad zaboraviti.

Napokon progovori ona: Hvala vam od sveg srca i duše za sve što ste mi dobra učinili i za svaku vašu riječ — koju ste mi rekli. **Ja idem k Bogu....**

Ove riječi izrekla je takvim ushićenjem, kako ih može izreći samo jedna svetica...

Ja joj tronuto šapnuh: Pođite... ne zaboravite na nas, koji ostajemo tu na zemlji...

Onda još jedan dugi i nijemi pogled — i ona iščeznu kao svijetla prikaza na putu novoga života: k savršenstvu!

*

Dakako, sutradan, čitavo selo nije ništa drugo govorilo: Katica je otišla! — Katice nema! — Što se s njom dogodilo? —

Njezin otac pak silno se uzrujao i tražio je cijele dane. Nakon tri dana dobije on pismo od njezinoga ujaka i svećenika. Ovaj mu piše: Dragi rođače! Javljam ti radosnu vijest. Tvoje dijete Katica na putu je zemne i vječne sreće. Ona je odlučila poći u samostan — i dok primiš ovo pismo, ona se nalazi pod zaštitom samostana sv. Krvi Isusove u Nazaretu u Banjaluci.

Primi ovu vijest kao počast od Boga i blagoslovi tvoje dijete!....

Dakako otac se umirio kao pravi kršćanin katolik i reče: Nek se vrši volja Božja! Bog tako hoće!...

*

Doskora dobijem samo nekoliko riječi od nje: U Bogu je mir duše moje, u Njega je spasenje moje! —

*

Poslije godinu dana došlo je pismo. Ona piše: Javljam Vam, da sam već dobila svetu haljinu. Nemam riječi, kako, da Vam opišem svoju sreću. Dobri moj otac je došao na taj dan, možete si misliti moju radost. Rekao je: Ovo je moj najljepši dan života! — O, dugo smo razgovarali. Javljam i to da sam ove godine položila dva ispita i to za peti i šesti razred. A na koncu uskliknu: O, kako su mili i dragi dvorovi Tvoji Gospode sila!...

Dakako, radovala sam se toj vijesti — znala sam, da je ona talentirana, — da je mogla dva ispita položiti u jedno godini. Što više! Druge godine ona položi ispit za sedmi i osmi razred — treće: za prvi i drugi tečaj učiteljske škole. Postala je učiteljica.

Piše mi:Kako uživam među djecom... Ljubim sve male duše... Da znadete, kako ljube ta djeca dragoga Isusa....

*

Napokon položi ispit osposobljenja kao što i sve ostale ispite s odlikom — i dođe u posjete kući.

Narod je s udivljenjem i ponosom pogledavao na vrijednu kćer svoga sela.

Ona posjeti i mene. Bilo je ganutljivo, što je sve ona tada govorila: Odavle vodi put do moje sreće... Svaki kutić, svaku školsku sobu pogledala je i ushićeno govorila: Ovdje sam čula prve sretne riječi!...

Pripovijedala je o svojim dobrim sestricama, o milim svetim svojim poglavarima. Napokon se oprostila sa svojim selom i nastavila svoj anđeoski put na slavu Božju i dobrobit siromašne bosanske djece.

*

Poslije godinu dana dobijem opet vijest, da je položila ispit za više škole. Među inim piše: Uživam, kad govorim našim učenicama više škole o ljubavi Boga i bližnjega. Pa, kakvo veće blago možemo dati mladim dušama za život — nego ako smo ih naučile ljubiti Boga i bližnjega svoga... Ta nauka potrebna je jednako redovnici kao i čovjeku u svijetu... O, kad bi ljudi od svega samo to zapamtili — imali bi već raj na zemlji...

Na koncu pripisala je još ovo: Nešto bolujem, a »časna majčica« čuva me i ne pušta mnogo u školu...

*

Sv. pismo na jednom mjestu govori: da one, koje Bog ljubi — rano pozivlje k sebi...

Ona je ozbiljno počela bolovati. Makar se sve učinilo i poduzelo, da se spasi taj rijetki talenat i plemenito biće, no bilo je sve uzalud. Ona je herojski podnosila tešku bolest — i — umrla sveto — kako već dolikuje redovnici i katoličkoj učiteljici...

*

O tom bi nam znale više pričati č. s. presv. Krvi Isusove u Nazaretu, Banjaluci — jer grobovima njihovih mrtvih družica — pridruži se novi svježi grob naše Katice. Resi ga križ: simbol životnih patnja i pobjede Krista — s natpisom: Ovdje počiva u miru Božjem: časna sestra Krescencija Belavić.

*

Ova gorljiva redovnica katolička učiteljica — pokazala nam je svojim kratkim životom, kako valja slaviti i provoditi n e d j e l j u i da je n e d j e l j a bila onaj dan, kad se zaputila novim životom u posveti Bogu.

Dakako svi ljudi ne mogu postati redovnici i redovnice, jer za to zvanje Bog na poseban način zove, ali svaki kršćanin katolik može provesti n e d j e l j u, samo ako hoće: na čast Bogu i na spas svoje duše!

Zbog jedne knjige.

I.

Pripovijeda Travljanin.

Vrući je lipanjski dan. Sunce žarko peče, da sve krovovi pucaju od vrućine. Svuda je tiho, samo pred gimnazijskom zgradom čuje se veseli žamor gimnazijalaca. — Danas je zadnji dan školske godine — dobivaju svjedodžbe. Ovaj govori: »Bit ću odlikaš, ako mi ne pokvari matematika«; onaj opet da će propasti iz francuskog i t. d. —

Popodne si ih mogao vidjeti, kako hrpimice polaze na kolodvor, a odatle opet na sve strane svijeta.

Svi su već s kolodvora otišli, samo još dvojica nisu, jer njihov vlak polazi istom predveče. Bila su to dva šestoškolca, konviktorca, a uz to i dva dobra prijatelja. Nestrpljivo su šetali gore, dolje i razgovarali o koječem, a najviše o praznicima. Vrijeme im je jako sporo prolazilo. Jedan sat, činio im se godinom. No, ipak je jednom

došao i onaj blaženi čas, kad je vlak zafućkao i krenuo put njhova zavičaja.

Putem su većinom šutjeli. Šutnju je gdjekad prekinuo Jozo, stavljajući Franji kojekakva pitanja. Među inim, upita ga i ovo: »Sjećaš li se, ti Franjo, onog dana, kad smo prvi put primili sv. pričest?« »Sjećam se kao da je juče bilo«, reče Franjo. Sjećam se još, kako si ti rekao da ćeš biti svećenik pa ćeš se tako moći svaki dan pričestiti, a ja sam opet tebi rekô, da ću biti liječnik, pa ne ću pustiti da nijedan bolesnik umre bez Popudbine. Ja se zbilja, nastavi Franjo dalje, još i sad držim te odluke«. »I ja svoje, reče Jozo!«

Međutim je već vlak stigao do Jozine stanice. Jozo se oprosti s Franjom, zaželivši mu ugodne praznike, i ode.

— Nekako polovicom praznika dobije Franjo od Joze list, u kojem mu javlja, da mu šalje lijepu knjigu. Hvali je radi krasnog jezika i načina prikazivanja.

Franjo mu nije povjerovao, nego kad ju je primio ode kapelanu i upita ga, da li je smije čitati. Ovaj mu, iza kako ju je pregledao, reče: »Ovo je najgnjusniji roman! Kako si ti uopće došao do njega?«

»Poslao mi ga Jozo i hvali ga iznad svega» - - »Tako, zar je to Jozo čitao? - - Moj prijatelju onda me je vrlo strah za njegovu čistoću«, reče kapelan kimajući glavom. Ova su se dvojica još dugo o koječem razgovarala i napokon rastala.

Na koncu praznika oprosti se Franjo s kapelanom i krene natrag u konvikat. I Jozo je došao u konvikat, ali se sasma promijenio.

II.

Jednog dana, reče neki sedmoškolac svomu drugu na igralištu: »Ej ti Grga! Danas je matematička zadaća, a ja ne znam ni beknuti. Što ću započeti ja jadni siromah?« Grga, što mu je bilo nadjenuto ime zbog malenog stasa i kojeg su svi za savjetnika tražili u očajnim časovima, reče: »Baš si najjadniji pod nebeskom kapom. Baš mi te treba požaliti. Ama, čuješ stvar je posve jednostavna. Zavuci se u spavaonicu pa spavaj, a mi ćemo i bez tebe zadaću napisati! Od tebe i onako ne može nitko prepisati«. - - »Nu, nu, trista mu ništa!« reče ovaj ujedljivo i ode da vjerno izvrši mudri savjet. —

Legao je u Krevet i htio da zaspi, ali san ne će na oči. Ukopao se sasma u krevet i tako namjestio, da se činilo kao da nema nikog u njemu. Najedamput začuje, da je netko ušao u spavaonicu. U prvi mah se poboja, ali malo kasnije, kad je vidio da nema pogibelji poviri, da vidi, tko je. Bio je to Jozo. Bacio je nešto u Franjinu stolicu i poluglasno rekao: »Ja ću si tebe već skinuti s vrata!« —

Sutradan je ovaj junak, što je prespavao zadaću, bio u sobi generalnog prefekta, da se ispriča radi zadaće.

»Vele časni, poče on, nemojte me javiti patru rektoru, jer ću onda zastalno dobiti čvrku, ali moram Vam još nešto reći...«

Bit će da si koju zadaću ispustio! —

»Ama, velečasni, nemojte me javiti, molim lijepo velečasni, da me ne prijavite, zar ne velečasni baš Vas molim!«...

»Nije mi ni na kraj pameti, ali meni se čini, da ti imaš još nešto na srcu. Ded reci!«

»Ja sam se nedavno sakrio pod matematičkim satom u spavaonicu; kad li iza škole dođe Jozo u spavaonicu i baci nešto u Franjinu stolicu. Sve mi se čini da je knjiga bila!

»Aha, tako je to! — Baš ti hvala na toj vijesti, tebi ne će zastalno ništa biti, samo nemoj nikom ništa o tom govoriti!«

Za pol sata već je Jozo iz konvikta otpušten, i tako si Franju skinuo s vrata. Franjo o tom nije ništa znao.

III.

Franjo je i dalje nastavio nauke, a iza mature ode, po svojem obećanju, da študira medicinu. Iza četiri godine već je kao »doktor« medicine stupio u javni život. Otac ga je nudio da se ženi, ali on je tu ponudu uvijek odbijao. Radi toga mu se jako čudio i tražio povod, ali ga nije mogao naći. Franjo je dužnosti svoga staleža savjesno vršio i postao liječnik na glasu.

Dvije godine iza kako je Franjo postao liječnik, svi se začude, kad začuju da je Franjo otišao u teološki konvikt. Za četiri je godine rekao već prvu sv. misu. —

Mladomisnik postane kapelanom u nekom gradu. Budući da nije zapustio ni svog liječničkog umijeća, znao je dati dobre savjete bolesnicima. Doskora su ga svi zavoljeli.

IV.

Tri su već godine prošle, kako je Franjo svećenik. Jedne burne noći sjedio je Franjo u svojoj sobici i nešto čitao. Bilo je već deset sati. Vani je urlikala strašna bura. Vjetar je pirio, kiša padala, a gromovi tutnjili. Najedanput netko naglo pritisne na električno zvonce. — »Tko je to, rekne Franjo, sigurno me treba koji bolesnik?!« — Brzo izađe iz sobe. No, pred vratima nije bilo nikoga. — Povirivao Franjo okolo, ne bi li koga opazio, no ne opazi nikoga. Uniđe stoga u sobu i počne opet čitati, govoreći: »Sigurno mi se pričinilo«. No, malo kašnje opet netko pozvoni. Franjo opet izađe i ponese svijeću; ali čim izađe netko ga snažno udri po glavi, da se je odmah srušio u nesvijest. Na njegov krik probude se i ostali stanari, i videći da je onesviješten, odnesu ga u bolnicu. Franjo se međutim osvijestio. Usljed udarca zadobio je oveću ranu na glavi. Istom je nakon dva mjeseca ozdravio i oporavio se.

Ova se nesreća osobito kosnula biskupovog srca, koji je Franju ubrajao među najvrsnije svećenike svoje biskupije. Pozove ga stoga iza bolesti u svoju blizinu. Imenovao ga svojim tajnikom.

Premda je gotovo svaki građanim ovu čast Franji od sveg srca čestitao, to je ipak bila veća žalost nego radost, jer im je bilo teško rastati se sa ovako velikim mužem. Najbolje se pokazala čuvstva radosti i žalosti kod oprosne svečanosti, koju su u čast Franji priredili građani. Tako je Franjo uz blagoslivljanje svojih župljana stigao u biskupski grad.

V.

Bilo je pete godne kako je Franjo u biskupskom gradu. — Jednog dana dobije brzojav od župnika grada N., u kojem je on kao svećenik prvi put djelovao. Ovaj ga zove da pođe onamo jer da ga jedan bolesnik treba. Franjo, izmolivši si od biskupa dozvolu, pođe onamo.

Čim je stupio do bolesnikova kreveta, jako se začudi i poviče: »Jozo, dragi moj Jozo!« - - — Da, — bio je to Jozo, prijatelj iz mladih dana.

Dugo su jedan drugoga gledali, dok Jozo, ne prekine šutnju veleći: »Franjo, oprosti mi. Ja ću ti sada sve reći, a ti onda reci hoćeš li mi moći oprostiti«. — »O dakako, moj Jozo iz sveg srca«.

Polagano poče Jozo Franji crtati sliku svoga života. —

U onim praznicima, iza šestog razreda izgubio je nevinost čitajući onaj gnjusni Zolin roman. Doskora je vjerovao zlim piscima, da su nevinost i čistoća samo nenaravne zapreke ljudske slobode. Poslije se priljubio sasma uz te misli, pa je velikom brzinom jurio niz brdo strasti i zločinâ. Nevini Franjin život bio mu je nesnošljivo predbacivanje, pa kad je još opazio, da mu se Franjo zbog očite ćudoredne pokvarenosti uklanja, odluči, da ga se riješi. — Sad opiše osvetu, zbog koje je on sam iz konvikta izletio. —

U gradu, gdje je nastavio nauke, bilo je tlo za njegove strasti najprikladnije. — To je i bio uzrok, da je na ispitu zrelosti propao. Iza toga je u istom gradu, kao pisar u jednom zavodu, životario. No, još uvijek je hlepio za osvetom. Zato i jest one burne noći Franju bezobrazno iz sobe izmamio i počinio atentat. No videći iza tog, da nije nigdje stalan, pobjegne u Švicarsku. Pravdi je tako doista umakao, ali nije crvu savjesti, koji ga je dan na dan grizao. Četiri je godine tamo životario jadno i kukavno. Bijeda i nemir savjesti izgrizali su malo po malo njegovu životnu srčiku. — Da umiri grižnju savjesti, odluči povratiti se u domovinu, pohoditi Franjin grob, moliti ga za oproštenje i tamo umrijeti. I zbilja je to učinio. Ali, na ulazu u groblje sruši se i padne u nesvijest, od silnog uzbuđenja, koje se u njemu tad pojavilo. Kad se osvijestio našao se u ovoj sobi.

»A sada Franjo, opet te pitam možeš li mi oprostiti?!«

»Dašto, moj prijatelju!« — »Zbilja!« Reče Jozo i upilji svoj tada neopisivo bolni pogled u Franju, dok mu vrele suze ne dadoše srcu oduška. - - Franjo pomisli sad je najbolji čas da mu što o vječnom spasenju progovorim, pa počme: »Čuj me Jozo. Sad ću i ja tebi pripovijediti što sam radio od kako se nismo vidjeli. Od tvog sam oca čuo za tvoje zablude pri koncu mojih sveučilišnih nauka. Da znaš, kako mi je pri srcu teško bilo! Predamnom je često izronio dan prve svete pričesti. Čuo sam i tvoje obećanje da ćeš biti svećenik, ali sam i vidio, gdje jadan u strašnu propast hitiš. Što smo onda obećali, mora se i ispuniti, zvučilo je u mojim prsima. Pa začudo, više me je godina pratila ova misao. Tad odlučim, da kao tvoj prijatelj, iz ljubavi prema božanskom Srcu izvršim tvoje obećanje. Posvetih stoga život Gospodinu Bogu, a od njeg sam za to tražio, da tvojoj duši dade spasenje. — Jozo, u tvojoj je sada ruci, da se ispuni najživlja želja života moga! Jozo, zaklinjem te Srcem Isusovim, moli Boga za oproštenje, i dobro se ispovijedi!«

»O moj Franjo, moj najbolji prijatelju, hvala ti na svemu! Ja ću se ispovijediti, a ti mi pritom pomozi«. Franjo je bolesnika kod priprave pomogao i ispovijedio ga, a malo iza tog je Jozo iz ruke svojeg prijatelja primio nebeski kruh. Od sada je Jozin san bio tih i miran.

Pred smrt, iza dva dana, rekao je: »Franjo, da nisam čitao one zle knjige još bi kao svećenik Gospodnji živio! Ah, to je strahota! Sva ova bijeda zbog jedne knjige! Srce Isusovo, oprosti mi! Srce Isusovo smiluj mi se!..«. Reče i izdahne.

Utješen povratio se Franjo iza Jozina pogreba, u biskupski grad; ta Gospod je primio njegovu žrtvu; želji njegovog srca udovoljio. Sutradan je prikazao sv. žrtvu za dušu svog prijatelja, a u ušima su mu još zvučile riječi, što ih Jozo na samrti reče: »Sva ova bijeda, zbog jedne knjige«.

BOŽJE PRAŠTANJE.

Kad ranom zorom svećenik siđe
Pred sveti, Bože, žrtvenik Tvoj,
Da snižen Tebi prizna sve grijehe
Svoje i, Bože naroda Tvog,
Tad i ja grešna pred Tebe nosim
Od grijeha svojih golemi brijeg
I pod njim padam, posrćem dnevno
I vapim: »Milost Gospode moj!«
I jednog dana u duši začuh
Gospoda svoga ljubezni glas.
I pođoh; kako? Ni sama ne znam,
Do mora mene povede On.
I uze grijeha golemo brdo
U more njega strovali On.
Površje puče golemom brazdom,
U dubok pomor propade brijeg. —
Tad Gospod diže desnicu svetu
I jednu reče Božansku riječ...
A more silno za tren se smiri
Uz ljupki žubor valovlja svog:
»Ovako prašta ljubezni Bog.«

M. S.

LAKO BREME.

Bože dobri, ti si slušo
Milosrdno Srce svoje,
Kad si već po stoti puta
Oprosti grijehe moje.

Oče dobri, sad me kazni,
Strogosti se ja ne bojim,
Djetetom se ne ću zvati
Bit ću zadnjim robom Tvojim.

Gospodaru, tvrd mi budi,
Okajat mi mnogo treba,
Teškim radom nek se trošim
Uz koricu crna hljeba.

Znadem, da ćeš svakog dana
Prvom zorom k meni sići
I dobrostiv dušu moju
Do Božanstva svoga dići.

Gospodaru, Oče, Bože,
Klicat ću Ti svakog dana:
»O blažena ropstva moga
Kraj velikog Srca Tvoga«. **S. M.**

Uskrsna pripovijest.

J. Komar, Pehlin.

UN ŽALOSTI, ali ne bez nade, digao se Julije jednog svijetlog jutra. Digao se sa čvrstom odlukom, da će od sada promijeniti svoj način življenja. Stalno je odlučio, da se posvema raskrsti sa dosadašnjim životom, te da započne novi.

Jučerašnji dan uzdrmao je Julijevu dušu do temelja i naveo ga na tu odluku.

Već četvrtu godinu živio je on u velegradu, gde je te godine svršio nauke na sveučilištu.

Jučer poslije podne tumarao je Julije gradskim ulicama. Imao se sastati u određeni sat sa svojim prijateljima. Do te je dobe imao još vremena. Nije znao gdje da sprovede preostalo vrijeme. Bilo mu je nekud dosadno. Ulice bile puste, a k tome i dan bio tmuran. Svud mrtvo i turobno — bio je Veliki Petak...

Tumarajući tako dođe Julije do crkve »Naše Gospe«. Ondje ne bijaše pusto. Sa sviju strana dolazili vjernici pojedince ili u hrpama, pješice ili tramvajem — i ulazili posve tiho kroz velika glavna vrata u crkvu.

»Veliki Petak« sine Juliju glavom, a u isto vrijeme osjeti nešto kao bodac na srcu. On se zaustavi. Bilo je kao da nešto premišljava. Pogleda na sat — »Još ima vremena« — pomisli.

S ostalim vjernicima izgubio se u polutami velike crkve...

Tog je dana Majka Crkva tugovala za umrlim Bogom Čovjekom. I divna crkva »Naše Gospe« zavila se u crninu u znak tuge. U crkvi vladala polutama. Uzbuđen promatrao je Julije žalobno ruho crkve »Naše Gospe«. Promatrao je i lica pobožnih vjernika. Svatko se zadubio u svoju molitvu.

Tamo niže u blizini glavnog oltara bio napravljen »Božji grob«. U šumi cvijeća ležao je Krist zavijen u bijelo platno. Bezbroj žarulja bacalo je blijedu svjetlost na mrtvoga Krista.

Ovdje je bilo najviše vjernika. Pokraj starice klečala je djevojka; kraj priprostog radnika fini gospodin, a kraj majke klečalo je dijete. Oči sviju bile su uprte u ležećeg Krista, a usne im šaptale tihu molitvu.

Mekanički prispije Julije do ovog mjesta i stane iza ostalih vjernika. Blijedi sjaj žarulja rasvjetljivao je lica naokolo klečećih. Jaki miris zumbula širio se nad ovim mjestom. Osjetio ga i Julije...

Majke su dizale svoju djecu, da vide mrtvog Isusa. I Julije se zagleda u Nj. Krist je ležao nepomičan — umotan u bijelo platno, Njegovo Tijelo činilo se još bjelije pri sjaju žarulja. Dugo, dugo promatrao je Julije mrtvog Boga. Upiljio je svoj pogled u jednu točku — u Kristovu Glavu...

Nije osjećao ništa, ćutio je tek miris zumbula. Ispred očiju skakale mu žarulje svih mogućih boja — i Julije svladan nekom jačom silom, spusti se na koljena.

Neka jaka sila pokrenula mu dušu, a čitavim tijelom osjeti trenutačnu bol — sličnu onoj kod dodira električne struje.

Znao je, da se šnjime nešto neobično događa. Pitao se, što bi to moglo biti. Tražio je uzrok tome i iza kratka razmišljanja našao ga — bio je to njegov Bog, koji je ležao mrtav tu pred njime zamotan u bijelo platno, usred sjajnih žarulja i mirisavih zumbula.

Krist je odgovorio Juliju u duši njegovoj...

*

Mali je Julije bio jedinac u svoje majke. Njegova je majka bila plemenita i pobožna žena. Svoga jedinca čuvala je kô zjenicu svoga oka. Budno je pazila na njegovu dušu — tako reći ljubomorno ju čuvala.

Vodila ga često u crkvu. Za svibanjskih pobožnosti njegova bi djetinja duša kliktala od radosti, gledajući oltar Majke Božje sav u cvijeću. Koliko bi puta on darivao Nebesku Kraljicu svibanjskim ružama!

Za Božić silno se veselio dolasku Malog Isusa. Gledao ga u jaslicama, na njegove upite majka bi mu ustrpljivo odgovarala. Kada je pak nastupila korizma, svake nedjelje vodila ga majka u crkve na sv. Križni put. Više puta pripovijedala mu o muci i smrti Isusovoj. Na Veliki bi Petak svake godine pohodila s njime »Božji Grob« i učila ga, da ljubi raspelo.

Julije bio je vrlo mekan i lako primao majčin nauk.

Majčinom smrti izmijenilo se mnogo toga. Juliju bilo je tada 14 godina. On je izgubio svog tjelesnog anđela čuvara — njegova je majka to zaista bila.

Julije je s vremenom pregorio majku i zaboravio njezine savjete.

Svršivši maturu upiše se na sveučilište, da uči pravo.

I brod na moru teško se spasi pred olujom, a kako će nejačka lađa?! Mnogi bili su jaki i nijesu mogli, da se uklone vrtlogu velegrada, a kako da to mogne Julije — kao vosak mekana lađica?!

Kao mnoge i mnoge, tako je i Julija uhvatio velegrad u svoj vrtlog.

Malo po malo počeo je Julije gubiti vjeru, a s vjerom i moral — jer izgubivši vjeru, izgubili smo sve. Tome bili su krivi najviše njegovi drugovi, jer kad bi Julije bio potražio uistinu dobre prijatelje — zacijelo ne bi bio do toga došao.

Klečeći do nogu svog Spasitelja, prošao je Julije duhom povijest svog dosadašnjeg života.

U svim udovima ćutio je bol, a na srce slegla mu se tuga i gorčina. Milost Božja počela je djelovati. Činilo mu se, da čuje glas svoje mrtve majke — čuo je glas svoje savjesti.

Julije nije ništa čuo, kada su pobožni vjernici sve to više pridolazili — prenuo se tek onda, kada je započelo pjevanje psalama.

Iza pjevanja slijedila je propovijed. Velika crkva »Naše Gospe« bila je dupkom puna. Na propovijedaonicu stupi mlad franjevac. Započeo je — olujom na moru — a završio raspelom u ruci.

Crkvom je vladala duboka tišina. I kad je mladog propovjednika nestalo sa propovijedaonice — Juliju se zacakliše oči i on osjeti, da mu niz lice sklize nešto toplo...

*

Osvanuo je vedar proljetni dan — prekrasan aprilski dan. Čitava priroda zaodjela se u sjajno ruho.

Zrakom se razlijegao gromki glas zvona — zvao je vjernike na okup, da što dostojnije proslave taj Veliki dan — dan Isusova Uskrsnuća.

Crkva »Naše Gospe« odjenula se u sjajno ruho. Kada je svećenik **pristupio** k oltaru, zastruji crkvom umilni glas orgulja, a lica vjernika zasjaše od nutarnjeg veselja... I Julije bio je radostan! Kada je pak pod sv. Misom ušao Krist u njegovo srce, bio je sretan, kao nikad prije.

J. Meiszner: **Uskrsnuo je dobri Pastir.**

»Uskrsnuo je« — govorili nekoć apostoli i učenici njegovi.

»Uskrsnuo je« — kliktala sva božja priroda u dolu i brijegu.

»Da — Krist je uskrsnuo u duši mojoj« — šaptao je toga dana Julije sav blažen i sretan...

USKRSNI TULIPAN.

D. Lepeš. Trsteno.

U svom vrtiću pred crkvom gojim milovidno cvijeće u sjeni plemenitih paoma. Moji tulipani, visoke vrste, ovoga puta zakasniše: ni jedan nije procvao za Veliki Četvrtak, da ga metnem pred Pokopanje... Ah! bilo mi je veoma žao... Isuse moj, ni jedan!...

U ukusnu posudicu pred Svetohraništem mećem obično najljepše i najnježnije cvijeće: pred onu tajinstvenu kućicu, gdje boravi Srce najnježnije... Među procvalim šebojima jedan se upravo kraljevski odvajao divnom širinom, bujnim cvatom i pravilnim busom. Na prvi mah bilo mi ga je mučno ubrati. Ta imao se da razvije i rascvate u bujnu kitu! Ipak sam ga pregorio, ubrao svega i metnuo na oltar sv. Groba...

Međutim omekšalo vrijeme, ogrijalo sunce — i jutrom Uskrsnuća osvanuo prvi tulipan najljepše rumene časke. Bio je na najviđenijem mjestu i resio svojom milovidnošću sve oko sebe. Iskreno ispovijedam, da sam bio trenutak u borbi, hoću li ga ili ne ću žrtvovati. Za čas je tulipan prvijenac bio kraj šeboja u posudici pred Otajstvom Ljubavi, okrenut s duboko prignutom čaškom prama puku.

Popodne ga nađoh gdje se sasvim okrenuo na protivnu stranu, čaškom prama vratašcima Isusove kućice...

Činilo mi se nemoguće! Bijah duboko, duboko ganut na toliku nježnost Najnježnijega... Okreni tako, Sakriveni, i sva srca k sebi! Ona će Ti dati još ljepši miris...

Stroga je pravda Božja.

S. Dragičević D. I. Split.

U Montefalku, u samostanu Klarinka, koji pripada nadbiskupiji Spoleta u Italiji, dogodila se pojava, radi koje je nadbiskup nakon 8 mjeseci dao voditi strogu istragu i za to pozvao iz Rima crkvenog vještaka. Od te duge istrage iznašam što je važnije.

Ta pojava trajala je od 2. IX. 1918. do 9. XI. 1919., i to u 28 navrataka.

Dne 2. IX. zazvoni zvonce u sakristiji, starješica Marija Terezija otide, da vidi što je. Ču glas, koji veli: »Ovdje moram ostaviti milostinju«. Položi papirnati novac od 10 lira i zakrene kolokret sakristije. Na to će redovnica: »Je li to za sv. mise, molitve...

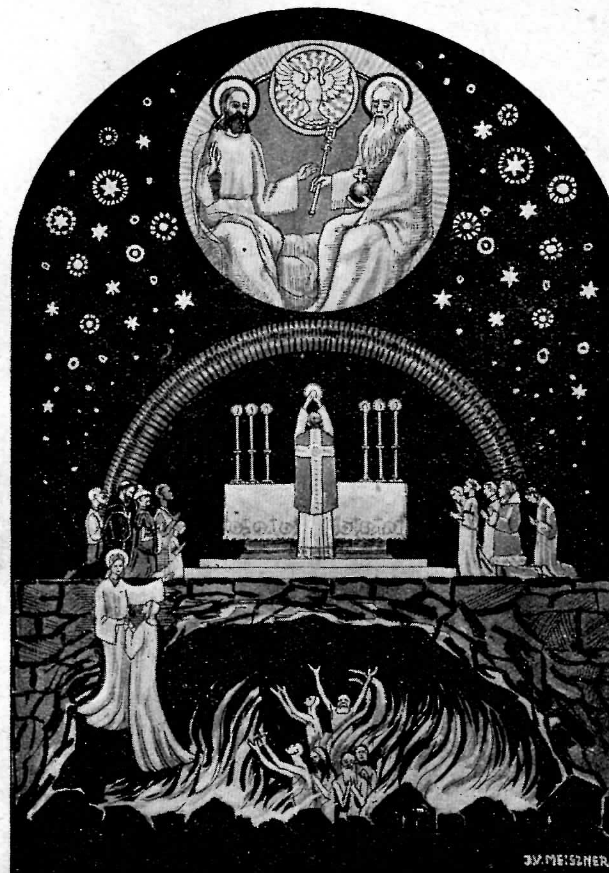
Dobi odgovor: »Nikakve obveze«. Je li dozvoljeno znati tko si ti?« upitat će starješica.

Odriješito joj reče: »Ne treba znati«.

Red je istaknuti ove okolnosti: Kad bi zvonce umiljato zazvonilo, a sve bi redovnice čule, tad su bila zatvorena vrata crkve i samostana, a nikoga ne bi vidjele. Svaki put su nalazile papirnati novac od 10, a koji put i od 20 lira na kolokretu (tal. ruota). Na pozdrav, što je redovnica upravljala u čast Isusa i Bezgrješne Djevice, prikaza je uvijek lijepo odvraćala.

Jednom zapita starješica: »Da li im je moliti?« Dobi odgovor: Molitva je uvijek korisna«. Drugi put reče do pet puta: »Molite«. Tek devetog dana reče: »Molite za jednog pokojnika«. Dva puta zapita redovnica: »Tko je?« Bi joj kazano: »Nije dozvoljeno znati«. A drugi će joj put na isti upit odvratiti: »Pravedan je Božji sud«.

A kad je jednog dana odbila tu milostinju, bi joj rečeno: »Uzmite ju, djelo je to milosrđa. Drugi će joj dan: »Uzmite milostinju, moram zadovoljiti Božjoj pravdi«.

»Sveta je i spasonosna misao moliti za mrtve, da se riješe svojih grijeha«.
2. Makab. 12, 46.

Dne 3. X. starješica nije htjela primiti milostinju i doda: »Ispovjednik nije zadovoljan, ako ne kažeš tko si, bojati se sotonske varke. Prikaza će: »Ne, ja sam duša čistilišta. Već je 40 godina da trpim, jer nijesam valjano upravljao imovinom Crkve«. U drugoj prigodi redovnica zapita da kaže svoje ime i prezime. Pojava ne odgovori na to već reče: »Pravedan je sud Božji«. A na upit: »Je li to bila imovina samostana, odvrati: »Ne«. Na to odmah doda: »Ali mi je dozvo-

ljeno, da amo donesem«. Na daljni upit: »Jeste li svećenik?« Odgovori: »Svećenik sam«.

Na riječi starješice, da je već otčitano više sv. misa i da bi bila dostatna i jedna sama sv. misa da oslobodi dušu; prikaza odgovori: »Od toga ja primam najmanji dio!«

Prikaza na upite redovnice nije ništa više rekla.

Dne 30. X. na glas zvonca pohrli starješica, pak će prikazi: »Ja ne vjerujem, da ste vi duša čistilišta, iz svega izgleda da je samo šala«.

— Hoćeti li koji znak? Prikaza će na to.

— Ne, jer se bojim, prihvati redovnica.

Starješica uze položeni novac, na to će prikaza: »Hvala, sada sam dionikom molitava«.

Zadnjeg dana, 9. XI., u nedjelju u 4 sata u jutro ču se glas zvona u sakristiji. Starješica pohrli, na pozdrav »Hvaljen Isus i Marija« odgovori prikaza: »Navijeke budi«. Pak će: »Zahvaljujem vama i cijeloj redovničkoj zajednici: ja sam izvan muka«. Kad je redovnica spomenula svećenike, koji su za njega čitali sv. misu, odvrati: »Zahvaljujem svima«. Na to starješica zamoli blagoslov za sve osobe, koje spomenula.

Dan prije o. Alojzije Bianchi D. I., koji je, u tom samostanu ove godine držo duh. vježbe, misio je u Rimu u crkvi al Gesú na privilegovanom oltaru.

Kod istrage svjedočile sve redovnice samostana, više svećenika, spomenuti Isusovac, gradski liječnik i kardinal Ascalesi, koji na svršetku istrage, reče: »Željeti je, da se u tom samostanu, po kojem je svećenik bio oslobođen čistilišnih muka, osnuje zadruga »Vječne pomoći« — »Suffragii perpetui« dušam čistilišta, osobito za svećenike«.

Nastoj namijeniti molitve i dobra djela za pokojne. Okoristi se oprostima, koje Crkva kroz cijelu godinu daje u korist duša čistilišta.

KOM' DA KAŽEM...

Kom' da kažem, kad u duši
Tmina, pustoš vlada —
Kad mi srce od žalosti
I od boli strada ?

Kom' da kažem, kad mi trnje
Putem posuto je —
Kršem oštrim kada hodam,
Kad svud st‹r›adeno je ?

K Tebi, Majko moja, hitim
Da Ti pričam jade —
Ti ih reci Sinku svome,
Nek' ih i On znade.

Dajder, Majko, da po Tebi
Duša mir mi nađe —
Sin Tvoj da me k sebi uzme,
Kad žića zvijezda zađe ! O. F.

† Kardinal Deziderije (Željko) Josip Mercier.

K. Grimm D. I. Zagreb.

DNE 23. siječnja godine 1926. predao je svoju dušu Stvoritelju u bruxelles-skoj (čit. brüselskoj) klinici kardinal Deziderije Josip Mercier. Bio je kardinal čovjek velik. Velik ne zato, što je bio na velikom mjestu, nego zato, što je i na velikom mjestu bio čovjek na svojem mjestu. Zaista bio čovjek odličan ili neugledan u ljudskom društvu, on je uistinu velik samo onda, ako je na svojem mjestu čovjek, a uistinu malen, ako nije čovjek na svojem mestu.

Često se čuje, da je obiteljski život temelj sreće za pojedinca i i cijeli narod. Kardinal Deziderije Mercier mogao bi to posvjedočiti iz vlastitog iskustva. Rodio se dne 21. studenog 1851. u građanskoj obitelji. Otac mu je bio slikar pa je naslikao upravo prekrasnih prizora iz obiteljskog života. Svojim slikama je znao dati života, ali je još ljepše, što je poklonio život devetero djece pa je tako unio u svoju rođenu obitelj obilje sunčanoga djetinjeg smiješka i bezazlena života. Deziderije je tako proveo u ugodnom i bezbrižnom društvu svoje prve dane i ne sluteći, kako su mu roditelji veliki stoga, što svojim teškim brigama zaslužuju i njima — djeci, a po njima i sebi čisto obiteljsko veselje. Majka njegova bila je poznata kao »sveta gospođa Barbara«. Ne pada jabuka daleko od stabla. U tim prilikama nije čudo, da je na mlado srce djelovala posebna milost Božja, ali nesamo djelovala nego i donijela ploda. Dezideriusz — Željko desideravit — zaželio je postati svećenikom.

Temelj čestitosti kardinalovoj dala je roditeljska kuća. Ali kako često današnje školovanje poput mraza popuri sve one plemenite klice i pupoljke kreposti, koji su počeli otvarati očice u duši djetinjoj, da učine čovjeka čovjekom! Zašto to? Jer se dijete obično hrani samo znanjem, a zanemaruje se srce, volja. A volja je sklona na zlo, pa joj stečeno znanje samo pomaže još više zla počinjati nego što bi mogla bez njega. Zato bi često za mlada čovjeka bilo mnogo bolje, da uopće nije ni išao u školu nego što je išao pa je tako svršio. I u tom pogledu nije naš Deziderije bio loše sreće. On je došao u dobre ruke, došao je u katoličku gimnaziju i sjemenište najprije malo a onda veliko u gradu Malines (čit. Malin). Kad je godine 1874. izašao iz sjemeništa kao gotov čovjek, kao svećenik, bio je gotova svjedodžba za vjersku katoličku školu. Duboko solidno znanje a isto takova krepost resili su mladog svećenika.

Radi tih lijepih svojstava poslao ga njegov nadbiskup na daljne nauke, i on postigne doktorat bogoslovlja na sveučilištu u Louvainu (čit. Luvenu). Biskup ga imenuje profesorom filozofije u malom sjemeništu, gdje je nekad sam bio odgojen, da vrati zavodu milo za drago. I ostao je na tom mjestu pet godina, a onda ga pozove papa Lav XIII., da predaje filozofiju sv. Tome Akvinskog na sveučilištu u

Louvainu, gdje je sam prije svršio za doktora. Kao profesor filozofije učinio je Mercier veoma mnogo za katoličku nauku, pa je tako uvelike zadužio cio katolički svijet.

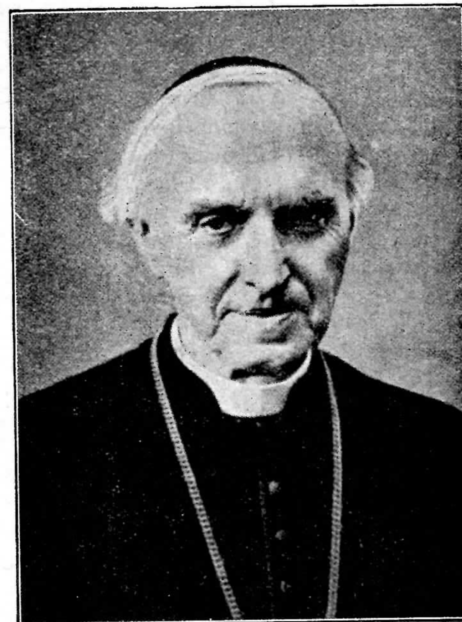
Bog dragi je htio, da profesor Mercier nakon 24 godine mučnoga profesorskog rada dobije kao neko priznanje i nagradu za to od Njegove Crkve, prijateljice svakog napretka. Nagrada je imala biti veliko povjerenje, koje je sv. otac papa poklonio profesoru tim, što ga je nakon smrti belgijskog primasa (prvog biskupa u državi) imenovao negovim nasljednikom. Godinu dana kasnije imenuje ga Pijo X. i kardinalom. Sad se otvorilo kardinalu široko područje rada, a takovo i treba čovjek, koji uzme za geslo riječi: »apôtre de Jesus-Christ — apostol Isusa Krista«. Nadbiskupija malineska ima preko dva milijuna vjernika i preko dvije tisuće svećenika. I to su sad janjci i ovce ovoga pastira.

Što je nadbiskup i kardinal dao svojim svećenicima i vjernicima? Kad je sjedio na sveučilišnoj stolici, darovao je svojim slušačima svoju pamet i svoje srce, a kad je postao nadbiskupom, poklonio je svojim vjernicima svoje srce i svoju pamet. Age, quod agis — radi, što radiš; budi sav u onom, što Bog od tebe baš sada traži, to je načelo, koje se odsijeva na radu kardinala Merciera. Njegovi pastirski listovi puni su prave kršćanske mudrosti, koju je Spas označio, kad je rekao: »Svaki dakle, koji sluša ove moje riječi i izvršuje ih, bit će kao razboriti čovjek, koji sagradi svoju kuću na stijeni«. (Matej 7, 24). Kardinal neprestano ističe, da se poznavanje vjere mora grliti s krepošću, uvjerenje s vladanjem, nauka sa životom. On piše »Retraite à mes seminaristes — Obnova (duhovna) za moje klerike«, u kojoj ih upozoruje, da svoje najveće blago — Boga svojega nose u sebi. Dieu est en nous! Bog je u nama po milosti, i zato je nutarnji život, život milosti za svakoga kršćanina a napose za klerika i svećenika najvažniji i najvredniji. Da srce, pastirsko srce Mercierovo, koje je dirala nevolja vjernika upravilo je i veliko znanje na korist njihovu. Ili zar se ne pokazuje neobična ljubav i u tom, da se kardinal ne jednom ukrao iz svoje biskupske palače »pour faire curé« (čit. pur fer küre = da bude župnikom) noseći Isusa kao zadnju i jedinu utjehu kakovom siromašnom umirućemu? To je djelo, koje i nehotice sjeća čovjeka na svetoga našega biskupa Langa!

Već od mladosti štovao je Presv. Srce Isusovo. Što je naobrazbom i pobožnošću dublje zaronjivao u tajne Božanstva, to je ovo štovanje i više raslo. G. 1919. posvetio je javno u prisutnosti kralja i dvora Belgiju Pr. Srcu Isusovu.

Kao biskup doživio je Mercier i svjetski rat, koji je bio velika kušnja za njegovu domovinu. Između Njemačke i Franceske bila je Belgija vrlo često krvavim razbojištem, i jedva je naći pedalj zemlje u njoj, o koji ne bi povijest povezala kakvu krvavu uspomenu. I u svjetskom ratu moralo je doći do zla, premda je Belgija svom silom nastojala da očuva svoju neutralnost. Nijemci zauzmu gotovo cijelu zemlju. Velika je to bila nevolja za narod, a kardinal Mercier pokaza sad, tko jest i tko može biti pravim prijateljem svojemu narodu. On tješi, on bodri. On neustrašivo žigoše javno nasilje nametnutoga

gospodstva i tumači narodu, kako treba da se po svojoj savjesti vlada prema toj vladi i kako valja da ostane vjeran svojemu zakonitom vladaru. Tko istinu gudi, gudalom ga po prstima biju, veli naš svijet. A kolika se snaga tražila od kardinala, da on među bojnim bajunetama kaže, što je pravo i Bogu drago. Neki su ga okrivljivali, da mrzi na Nijemce, ali je sam barun von der Langen, koji je bio na čelu njemačke vlade u Belgiji, pisao u novinama ovo: »Nije istina, da je on (kardinal Mercier) mrzio Njemačku. On je presavjesno shvatio svoju svećeničku dužnost, on naprosto ne zna mrziti. On ne bi ni bio tako opasan za nas, da se dao voditi od mržnje«. Tako je uvijek bilo i bit će. Narod svaki može se uvijek najviše pouzdati u svoje svećenike, jer su oni obično najobrazovaniji ljudi, stvoreni vođe svoga puka, a što je još važnije, oni znaju za savjest i za dušu pa zato rade najpoštenije. Dokaz zato je i kardinal Mercier, i njegov mu narod toga ne će nikada zaboraviti, da je on, kad je sve pobjeglo, ostao s njim i neustrašivo branio njegova prava. Mercier je bio značaj, dozreo u obitelji, u kojoj se katolički živjelo, u školi, u kojoj se katolički odgajalo, značaj kojega je svim tim sredstvima odgajala Božja milost.

Kardinal Mercier † 23. I. 1926.

Konac svojega života uresio je kardinal divnim djelima tjelesnog i duhovnog milosrđa. Premda je Belgija i sama za vrijeme rata mnogo toga prepatila, ipak je kardinal u svojoj nadbiskupiji najpripravnije posprema godine 1919. poljačke bjegunce, g. 1921. ruske i kineske, g. 1923. žrtve japanskog potresa pa opet oko 2600 ugarske djece, koju je valjalo spasti od očite propasti. I spomenikom njegovoga duhovnog djela milosrđa jesu i ostat će uvijek »conversations de Malines — malineski razgovori«, kojima je dobri kardinal htio da izgubljenim ovcama engleske narodne crkve olakša povratak u materinsko krilo katoličke Crkve. Kolikom je ljubavlju i sućuti Mercier nastojao oko toga velikog djela kršćanske ljubavi, pokazuje osobito ovaj prizor iz njegovih zadnjih dana. Došao lord Halifax, koji je ispred anglikanaca dolazio u Malines na razgovore, u bolnicu u Bruxelles da pohodi bolesna kardinala. Kardinal blagoslovi lorda, s njim se srdačno razgovara, premda mu rak zadaje silne boli; prima čak tu ljubav od lorda, da mu taj časni starac drži na rukama glavu kroz neko vrijeme.

A onda skine kardinal sa svoje ruke biskupski prsten, dar svoje rodbine o posveti za biskupa, te ga zamoli, da ga primi na dar, kad on umre, i da ga drži za uspomenu. Lorda neobično ganu ovolika ljubav, i tko zna, ne će li baš taj čin ljubavi biti jakim svijetlom za lorda, koje će mu potpuno rasvijetliti put u očinsku kuću kat. Crkvu.

Ne mogu, a da kratko ne spomenem nešto barem o tom, kako se kardinal pripravio na smrt. Sam je zatražio još dne 6. siječnja sv. sakramente, sam je u oči svoje smrti zatražio, da mole preporuku duše, a kad su na blagoslovenu svijeću zaboravili, sam ju je zatražio. Priprava dostojna čovjeka, svećenika katoličkog, za kojega vječni život nije pusti san nego najveća zbilja, što je ima. Ali nešto neobično veliko pokazue ovo, što nam zabilježiše iz njegove bolesti. Bratu, koji ga je dvorio u bolesti, reče: »Ja sam čovjek kao i drugi ljudi, zato i ja mogu biti tako slabim, te samoga sebe varam još u zadnje časove. Nalažem vam dakle, da me još u pravo vrijeme upozorite, da je došao čas, moleći Credo — Vjerovanje, a ja ću već razumjeti znak!« Čemu je to kardinal želio? Kad je došao taj tako važni čas, ispovijedao je kardinal svoju vjeru moleći Vjerovanje i potvrđujući ga znakom sv. križa, kad su usta već otkazala, a život svoj žrtvovao je s velikom ljubavlju za sv. Crkvu, za sv. Oca i za sjedinjenje crkava. Na koncu je još zamolio, da mole Magnificat — Veliča duša moja Gopodina, da s tom Gospinom pjesmom zahvali Bogu svojemu za sve dobro, što ga je primio. Očito je želio svojom zapovijedi, koju je dao svojemu dvoritelju, to postići, da svijesno prikaže Bogu svoj život kao žrtvu i da se svijesno zahvali na svemu dobru: Božja ruka dala, na svemu joj hvala!

Život kardinala Merciera veoma je poučan. Ako li treba sve u jednu skupiti, mislim, da će biti najbolje zapisati kao spomen na velikog kardinala ovo: Blago si ga narodu, kojemu Bog dade svećenika po svojem Srcu, a još stoput blaženiji onaj narod, koji takav Božji dar zna i cijeniti, kako treba!

MEĐU STOTINAMA JEDAN.

Još prije svjetskog rata rasprsnulo se u Belgiji skladište naboja i tvornica bude razorena. Zemlja se strahovito potresla. Na stotine je radnika i radnica zaglavilo.

Uslijed ovog potresa padoh nemilo na zemlju, tako priča jedan radnik, i iščašim si desnu ruku. Pokušam ustati, ne bi li se kakogod spasio. U to kao da čujem glas: »Ostani samo ležeći«. Da sam se pridigao raznijela bi me bila taneta. Po drugiput kao da čujem glas: »Skrušeno zazovi ime Isusovo«. Poslušam i skrušeno zavapim: »Isuse moj, Isuse!« Predam se sasvim u volju Božju. I bio sam miran.

Iza lomljave ustanem i obazrem se. Sve pusto, razoreno, spaljeno. Žrtve ležale raskomadane, ogorjele, a među stotinama ja jedini spašen! Velikom sam se mukom dovukao do kuće.

Ovaj radnik pripovijedio je poslije i ovo. Iza svršene vojničke službe, došao sam u Antwerpen, da si potražim službu. U to vrijeme nijesam mario da vršim kršćanske dužnosti, dok nijesam pohodio jednu crkvu i slušao propovijed o velikom obećanju Bož. Srca Isusova. Od onda je proteklo 7 godina. svakog sam se prvog petka u mjesecu pričešćivao. Onog dana kad se dogodila nesreća u tvornici, bijaše upravo prvi petak rujna. I tog dana Bož. Srce preobilno nagradi moj trud i postojanost spasivši mi život.

Među mnogima budi i ti jedan, koji će primati sv. pričest prve petke.

NA ČASU SMRTI.

Časni sluga Božji Fr. J. Rudigier, koji je bio biskup u Lincu i umro u glasu svetosti, piše ovo: »Da se istina nalazi u katoličkoj Crkvi, pokazuje i to što su se mnogi obratili na času smrti i prešli u tu Crkvu. Ja ne poznajem ni jedan slučaj, da je netko katolički živio i na smrtnoj postelji prešao u drugu vjeru. Naprotiv poznajem mnogo slučajeva, gdje ljudi, koji su živjeli izvan naše Crkve, ne htjedoše da umru izvan naše Crkve, nego su zatražili, da ih se prije smrti primi u zajednicu katoličke Crkve. Ima prilično mnogo slučajeva i u ovoj (linačkoj) biskupiji, otkada njom upravljam i to kroz malo vremena takovih obraćenja, dakako na moju veliku utjehu. Na času je smrti čovjek vrlo ozbiljan. Tu svijet sa svojim obmama brzo iščezne, a pred očima umirućeg stoji pravedni Sudac. Može se reći, da je dobro promišljeno ono, što čovjek onda odluči. Pa stoga, kad se rastavljena braća često vrate u tom odlučnom času, možemo kazati, da su mnogi ljudi koji nijesu katolici, na dnu srca uvjereni da je naša Crkva istinita i druge da nijesu prave. Ove je ljude obzir na vremenite stvari zadržao, da nijesu došli na vrijeme do bistre spoznaje, pa bistro i čvrsto to i priznali. Poznata poslovica veli: Dobro je umrijeti kao katolik. Istinitost ove poslovice spoznade svaki onaj, koji je katolički živio. Ona je i toliko istinita, da često žele katolički umrijeti i oni, koji nijesu katolički živjeli. Sigurno je ova pojava vrlo važna i jaki dokaz, da je Crkva katolička prava« (Predigten I, 22). **A. A.**

ZAŠTO SVECI TRPE?

— Zašto Bog šalje i svecima križeve?

— Šta, zar vam se to čini čudnim?

— Dakako. Čitao sam život sv. Pavla apostola. Sveti apostol nije u svom radu ništa drugo tražio osim Boga. A ipak je morao toliko trpjeti. Meni se čini, da bi Bog morao na osobit način paziti svoje sluge te ih osloboditi od svih poteškoća.

— Hm, ja bih rekao, da vi shvaćate čitavu stvar malo odviše na ljudski ... Čujte, šta veli sv. Ivan Zlatousti, zašto Bog šalje i svecima kušnje:

1. da sveci ne panu u preuzetnost;
2. da ih ljudi ne drže božanstvima;
3. da se vidi veličina Božja, koja se zna poslužiti slabim sredstvima, da izvede velika djela;
4. da sveci pokažu svoju strpljivost;
5. da misle na svoje uskrsnuće;
6. da svojim primjerom druge tješe u nevoljama;
7. da se mi ne ustručavamo poći za svecima, misleći, da su imali drugu narav nego što je mi imamo;
8. da se ne prevarimo u sudu, kad želimo reći, tko je blažen a tko bijedan, t. j. da ne zovemo bijednicima one, koji trpe, kad znamo, da su i najveći sveci trpjeli, premda su bili najveći prijatelji Božji.

F. M.

Ružičaste ružice.

Prof. D. K.

Kad je Nadica bila mala, imali su njezini roditelji krasan vrtić.

Od ranoga proljeća ona je zavirila, prokopala svaki žbunić, da joj ne bi izmakla prva ljubičica, da joj se ne sakrije gdjegod stručak bijele đurđice. Primala za glavicu svaku maćuhicu, da vidi, jeli veći dan ili noć, pomilovala svaki karanfil i onaj čisti bijeli i onaj baršunasti crveni, svaku »lijepu Katu«. Još ujutro rano šetala se oko bijelih liljana, dok su još stajali pod rosom — i nije ih dirala, da im se žuti prašak ne raspe, da ostanu čisti do Alojzijeva.

Ogledala nove pupoljke na svakoj ružici — i na onoj visokoj bijeloj, što je bila kao od čista mramora, i na krhkoj žutoj, što se polako razvijala i daleko mirisala i na zagasitoj crvenoj, što je tako rijetko, a tako lijepo cvjetala. No radije se zaustavljala pred ružičnim grmom, koji je uvijek cvao uvijek bio pun ružica, koje su rasle u kiticama, a tata je kazao, da se zovu šećer-ružice. One su bile tako sitne, a tako nježno ružičaste, kao da se smiješe. Grmić nije bio visok kao druge ruže, nego baš kao ona, pa ga je mogla svega pregledati, a ona nije mogla da ga se dosta nagleda, da izabere, koji je stručak ljepši, koji svježiji, koji ružičastiji.

Vrlo je često već ujutro nestalo svježih karanfila, rosnatih ružičastih pupoljaka i najljepših kitica ružičastih ružica.

No ipak vam nije mala Nadica bila kao što su često mala dječica kao male koze, koje sebi obrste sve, što je najljepše, najslađe. Ona je voljela brati cvijeće, ali ne za se, nego — pogodite za koga — za našu dragu Gospu.

Njojzi je brala sve najljepše, a naradije je brala ujutro i uveče onda, kad je cvijeće bilo pod rosom.

Kojiput je navečer donijela na cvjetiću lijepoga leptira, da bude i na Gospinu cvijeću leptira, a katkad je uhvatila i po koju malu krijesnicu i kako je bila sretna, ako se po noći probudila pa vidjela, da koja od tih malih svijetiljčica nije pobjegla, nego da svijetli Gospi. Ona je mislila, da se Gospa jako veseli, što su ružice rosne, što je na njima bijeli leptir i mala krijesnica. No bila je uvjerena, da od svega mora da se Gospi ipak najljepše sviđaju one sitne ružičaste ružice, zato je njih namjestila, da se Gospe dodiraju i da joj dragaju maloga Isusa u naručju.

Njezin je tata bio premješten u veliki grad. Ona je na polasku pobrala najljepše ružice i kad su u predvečerje došli, vratila se usput u crkvu i metnula na prvi oltar svoje drage ružičaste ružice — zadnji puta. Bile su one još posve svježe rosne, jer ih je položila u škatulju u rosnu travu.

Kad je uskoro došla opet u istu tu crkvu, još su stojale sitne ružičaste ružice na oltaru, a nad njima je ugledala krasnu sliku mile svetice, što je držala križ pokriven ružičastim ružicama.

Molim Vas lijepo, koja je ovo svetica, zapitala je dirnuto nepoznatu gospojicu. »Ne znaš još, dijete? To je Mala Terezija«.

A ona se zagleda u velike ružičaste ruže, što su bile naslikane rahle, kao da će se sada isipati i svježe kao da su ubrane pod rosom a između njih su provirivale sitnije — sve kao da se smiješe...

Lijepe su ove ružice, zar ne? A znaš, što one znače?

Mala je Terezija mnogo trpjela na čast dragom Bogu, ali tako veselo, kao da mala ptičica milo pjeva, kao da se ružičasta ružica pod rosom suncu milo smiješi.

Male su ružice njezina sitna dobra djela; one veće, to su velike žrtve, ali sve su vidiš jednako ružičaste, sve se smiješe, sve je činila radosno. I tako je kao zasladila Isusu put na Kalvariju.

Hvala, gospojice, rekla je, a bila je vrlo sretna.

Dakle nijesu joj ovo bile zadnje ružičaste ružice, što ih nitko nije taknuo, što su bile još pod rosom, što se tako vedro smiješe.

I u slabom ljudskom srcu može da se skriva i da buja otajni trnov grmić, na kojem neprestano cvatu iste takove male ružice — radosno trpljenje.

I kad je jednom svećenik s propovjedaonice rekao: Moćno je trpljenje, kad je svojevoljno kako je svojevoljan i grijeh; ali kad je radosno, onda mu Bog ne može odoljeti, ona je razumjela, jer je i ona najviše žalila, jer su i njojzi bile najprivlačivije ružice njezinoga vrtića

AKO NEMA LJUBAVI. **Josip Müller D. I.** Zagreb.

Mi moderni zagospodovali smo prirodom pa postali silni i moćni. Gotovo sve prirodne sile naše su roblje. Možemo prenijeti gore a zaustaviti rieke. Znademo letjeti poput ptica a roniti kano ribe — ali ljubavi nemamo pa smo jako siromašni.

Učenjaci naši istražuju zadnje tajne najmanjih i najfinijih atoma. Iz zraka vabe snagu, tovare je u vagone, presipavaju na polja, da donese 30-struki i 100-struki rod. Iz žive vade zlato i znadu čitati pismo naroda izumrlih pred 4 hiljade godina — ali ljubavi nemaju, pa im srce postaje sve surovije.

Mi smo postali socijalni. Imademo domove za siročad i prehranu, bolne blagajne i oporavilišta, posredišta za rad i osamsatni rad — nu ljubavi ne znamo pa među nama vlada mržnja i borba.

Svaki je od nas sila samosvjestan. Vrlo dobro znademo cijeniti sami sebe. Znademo lijepo izrabiti sve i sva, što nam u životu nosi bilo kakvu vrijednost ili užitak. Svaki je od nas sam središte vlastitog mišljenja, pa svi ljudi, pače i oni s kojima nas vežu najsvetije veze vrijede nama samo toliko, koliko im pripisuje naše — samoljublje.

O moderni čovječe, pogledaj dobro, nije li sve što činiš, misliš i stvaraš puko samoljublje. Gdje samoljublje vlada, tuj nema ljubavi!

Jer »ljubav je strpljiva, dobrostiva, nije nečedna, nije gorka, ona sve trpi, veruje sve, uvijek se nada, sve podnaša — ne traži sebe«. Ne, ona ne traži — sebe!

A ti, majko, što napirlitano svoje dijete vodiš na ulicu, ne tražiš li samo sebe? Vi vjerenici, ne tražite li samo sebe u ljubavi vašoj?

Svi Vi, koji toliko o ljubavi govorite, znadete li, što je ljubav?

Ne znate li, da je Ljubav samo Bog i naša mora da tu bude dijelak te Ljubavi pa da je nema, ako nije takova? Zapamtimo dijelak Ljubavi božje! Ne možemo je zamisliti, ne možemo je osjetiti pa ne možemo je ni naslućivati, možemo samo da vjerujemo u nju, da joj se nadamo i da budemo dionici njezini. Mi siromašni ljudi, pritisnuti bijedom i nevoljom,što nam ih nameće naš »Ja« a bez svake snage za onaj »Ti«, koji nikako s e b e neće, — možemo samo da pružimo gole i nemoćne ruke spram svijetla i sjaja silne Ljubavi božje.

Ako je težnja naša čista, doći će Ljubav božja da nas u se pretvori. Povesti će nas klancima jadikovcima, prevesti preko mora tihe radosti i časova teških, tajnih borbi, dok posvema ne klone naše samoljublje te prevlada ljubav, božja Ljubav, koja ne pozna »Ja« već traži samo »Ti« u bližnjemu.

Učitelju, tražiš li »Ti« u tvojem razredu? Upravitelju ono »Ti«, pa opet »Ti«. Mužu i ženo, tražite li Vi u najtežem svetom staležu svojem, tražite li božju Ljubav? Vi pobožni ljudi, znadete li, lišeni svoga »Ja« zaroniti u duboko more božje Ljubavi, što vam ga Crkva daje u sv. misi i sv. obredima?

Kad prestane svaka mudrost zašute svi jezici, kad se iscrpi sva znanost, i tada će još Ljubav živjeti, vladati, jer je Ljubav Bog sam a k Njemu doći to je naš cilj.

Čovječe, izbaci iz svog srca sebe sama i očisti ga od svih prljavština, da može božja Ljubav u nj saći i iz tebe zaći u naš hladni, surovi svijet, da Bog iz tvog srca donese mir, mir koga nam svijet ne može dati, mir, koji donaša raj u ovu siromašnu, suznu dolinu.

Ovako piše A. Clemens u berlinskoj »Nedjelji« od 1. ožujka 1925. Kako je ovo istinito i važno za svakoga od nas i za sve naše prilike!

Stare slike sadanjeg doba.

ILI LIJEVO ILI DESNO.

L. Rusan, župnik. Remete.

BILO vam je to jednog dana 1924. po podne. Žureći se u grad sjednem na Mirogoju u tramvaj. Kad smo došli do Nove vesi, tramvaj neće dalje. Što je to? pomislim i pogledam kroz prozor. Velika povorka. Pomislim: sprovod. Ali nema križa! Bit će valjda kakova »slava«. Ljudi se razgovaraju i smiju. Kad eto ipak pokažu se mrtvačka kola. Sprijeda i straga silni vijenci s crvenim vrpcama i sva sila gospode s velikim cilinder šeširima. Koga to prate? Sjetim se umro je Bukšeg, bivši ministar, grad. zastupnik, bivši član vlade u Zagrebu, a vječni protivnik Boga, Crkve, vjere i svećenstva. A sad razumijem; da je bez križa i svećenika! Bio je socijalist... Pomislim: Kakva je to slava, koliki ljudi, a ipak tko od njih pita: Što je s tim čovjekom s a d a? Što je s onim, što je u njemu mislilo, iz njega govorilo, željelo. To ipak ne nose u grob... Gospoda su, a ipak tako malo misle!

Za nekoliko dana idem cestom iz grada, a jedan me seljak stigne i odmah počne: »Vele časni! Jeste čuli, da je neki dan zakopan jedan gospon bez križa i svećenika na naše groblje? Čujte, a zašto za te ljude ne načine mjesta tamo negdje kod živodera.

»Oho! Vi to čisto od korijena grabite« — odvratim ja.

»E, pa kako drugač, vele časni? Ili u njemu je nešto više od živine ili nije. Ako je, onda se to ipak malo drugač pred Boga spravlja. Ako nije — onda škoda zemlje i svega onoga što su spremali. Pri živoderu za takove baš pravo paše«...

Ne odobravam mu oštrinu, jer kakav jest da jest, ipak je i taj bio čovjek. Ali sam mislio: eto taj seljak ipak dosljedno misli.

Za par dana pođem na Mirogoj i zaželim vidjeti grob toga čovjeka i ravno pogodim na nj. Sjajna grobnica sva puna vijenaca, da ih ne možeš prebrojiti, a grobar mi reče, da su ga na vijence u grob položili, a lijes sav vijencima obložili. Na toj sjajnoj grobnici dakako, nema znaka križa. Pogledam oko sebe, a naprotiv te grobnice posve blizu priprosti grob s čednim vjenčićem i još čednijim križem. Toga radi upada još bolje u oči prema onoj sjajnoj grobnici. Pročitam naslov a to piše: Josip Marić. Znate, tko je to bio? Jedan pučki učitelj, vrlo izobražen i jednako pobožan, koji je u selu, gdje je služio ljude oduševio, da su sagradili crkvu. Čovjek taj pisao je knjige o Bogu, o vjeri, o duši i tukao š njima bezvjerce, poseb jednoga framasuna koji je umro i zakopan kao i onaj socijalist. Marić je odgojio jedinca sina za svećenika. Marić se je spovijedao, Marić je svaki dan slušao sv. misu i primao često sv. pričest. Marić je na samrtnoj postelji s kreveta sišao i klečeći primio sv. pričest, ne davši se nikako sklonuti, da je primi u krevetu, veleći: »Klečeći valja Boga dočekati i primiti«.

Čitatelju! Imaš opis dvaju života, dviju smrti; dvaju sprovoda i grobova. Reci mi sad iskreno: U čijoj bi ti hotio koži ustati po smrti? Tko će od ove dvojice moći podnesti pogled Kristov na dan suda?

Čovječe, sjeti se zadnjih stvari, pa ne ćeš nikada sagriješiti.

To te pita i prva ova slika: smrt, sud, nebo i pakao. — I ova dvojica išli su u vječnost kako idu i ljudi na slici. Jedan od ove dvojice se prevario. Koji? Mislim, da bogataš! Grobovi govore, a život potvrđuje. Da im bude jednaka vječnost to je nemoguće. U zimi su sva drveta jednaka, kaže jedan pisac, ali kad proljetno sunce svane, onda se vidi koje je živo, a koje mrtvo, i jesen će pokazati koje je plodno, a koje neplodno.

Sunce sudnjeg dana će nam sve pokazati. Promisli i pazi, što će o tebi pokazati!

ZA KOGA I KAKO ODGAJAŠ?

Polazim tjedno dva puta u gračansku školu. Dječica me selom dočekuju i vesele se, što mi mogu, skinuvši najčednije svoje šeširiće, klicati: »Hvaljen Isus i Marija!« Među tima mališima isticao se mali Rudolf. Navršio bi 24. travnja ove godine pet godina, da mu nije nebeski Otac 11. ožujka dao stan među anđelima. To zlatno dijete vrebalo već dvije godine svaku zgodu, kako bi me pozdravilo sa svojim milim: »Hvaljen Isus i Marija!« Dolazio on skoro dvije godine svakom mogućom zgodom u crkvu, a znao je lijepo moliti, pa i pobožno se u crkvi vladati. Dašto da je njegovo vladanje i kod kuće bilo tomu primjereno: čedan, poslušan, radin.

I, čute, kako je divno taj cvijetak prestao na zemlji cvasti, da može pred Presv. Srcem u nebesima na vijeke mirisati. U nedjelju 7. ožujka bio je kod sv. mise, premda mu je do crkve tri četvrta. U srijedu 10. ožujka u 10 sati na večer moli s roditeljima »Oče naš« »Zdravo Marijo« i prestaje govoriti; 11. ožujka u 10 sati prije podne duša mu bila u raju.

Kad je dijete ovako živjelo, ovako svršilo, roditelji mogu biti sretni i veseli, što su tako izvršili svoju dužnost. Bog im ga dao da na njihovim rukaka propupa, a onda ga presadio u nebeski vrt. Tu nema srcu žalosti, tu ne bi trebalo biti u oku suza.

Oče! Majko! Ispitaj se, kako je daleko od Boga tvoje dijete! Pomozi mu, da bude što bliže!

Ne daj, da se svijet s njime igra i ovamo onamo ga baca. Nijesi li ga uz Boga privezao, onda znaj, bit će igračka svijeta i đavla.

Tko hoće školu bez Boga i odgoj bez pobožnosti, taj se igra sudbinom svoje djece. Sve mu je u zraku, sve omamljuje, sve zavodi. Tvoje dijete treba da se uči raditi, i pametno raditi, ali i Boga štovati, Bogu se moliti.

Tko uzgaja bez vjere igra se s budućnošću djeteta i odgojit će čovjeka, koji se prema vjetru ravna.

Neki učeni čovjek bio vrlo slabo poučen u vjeri, ali dade svoju djecu najpomnije odgajati. Prijatelji, koji su poznavali njegovu slabu vjeru čudili se tome, pa ga jedan od njih zapita: »A što će tvojoj djeci tolika pouka?« Učenjak odvrati: »Ja želim svojoj djeci više duševnog mira, više unutrašnje sreće i zadovoljstva u ovom životu, nego li sam ja uživao. To mogu samo onda postići, ako će više vjerovati, nego li sam ja vjerovao«.

KAKO DRUŠTVO SLOŽIŠ, TAKO ĆE TI I BITI.

Išao jedan moj dobar seljak s nekim gospodinom. Zazvoni podne, ali gospodin ne skida šešira, ne križa se, ne mari za glas zvona. Mojemu seljaku neugodno. Vidi se, ne bi htio »gospona zbantuvati«, a opet mu je žao i Bogu se zamjeriti. Hvata za šešir, ali nezna radi gospona, kako bi ga skinuo. Podne odzvoni, moj se čovjek Bogu zamjerio, ali nije gosponu. Kome se bolje zamjeriti, ne misli.

Pazi, s kim ćeš se svezati!

U zagrebačkoj gori tuku vam kamen za ceste. Jedan moj dobar župljanin vodi posao. Jednog dana dođe do njega visoki gradski činovnik, da prigleda posao, a u taj čas počnu u Zagrebu tuliti tvornice. Kad začuje tulenje moj siromašni poslovođa reče gospodinu: »Sad je podne, pozdravimo Mariju, a onda ćemo se dalje porazgovoriti«. Na to će gospodin činovnik: »Dobro! Hoćemo!« Obojica skinu šešire, prekriže se, pomole se, a onda svrše posao.

Što misliš, što je držao onaj prvi gospodin o prvom seljaku, a što ovaj drugi o drugomu? A što za obojicu veliš Ti?

Boga ne zapostavi nikome, ako se nećeš privezati uz nijemu zvijer.

Ali ova slika ti veli i to, da paziš, s kime sklapaš prijateljstvo, s kime ćeš se vjenčati, s kime ćeš u društvo. Svežeš li se jednom s medvjedom, morat ćeš po medvjeđu živjeti, inače te razdere. Njemu

i njima lako, jer kako su bez vjere i savjesti izjest će te, u grob će te spremiti, pa je slobodan. No kako tebi? Hoćeš li pošteno živjeti, odaberi poštenoga druga, pošteno društvo, a to mogu biti samo ljudi, koji se Boga boje, a ne zvijeri.

STIDOM SE KITI NE ZLATOM.

Kamo sreće, kad ne bi trebalo i ove slike.

Zar nije lijepa? Biser-đerdan oko vrata, zlatni vijenac, skoro kruna na glavi, prsi joj kiti dragulj i medaljon, a diamanti joj naušnice. Da bude ures potpun, stavili joj i na glavu zlatnu rinčicu. No sad će valjda svatko priznati da je lijepa!

Ipak ostaje ono što jest. To veli sv. Pismo u knjizi Rečenica: »Lijepa a bestidna žena, to ti je svinja sa zlatnim kolutom«.

Ne mislite pri tom samo na pale nesretnice. Ne tražite takove samo po zagrebačkim ulicama. Ne nabacujte se na Slavonke i Graničarke, koje čitav imetak o vratu nose. Njihov je nakit mnogo puta neviniji nego onih iz najviših krugova zagrebačkih. Radi ovih samih nije ta slika ovdje.

Radi vas je, majke, koje mislite, da ste za kćer sve učinile, kad ste joj svilene ili svjetlucave haljine pribavile, a poštenom je poslu nijeste naučile. Za vas je to djevojke, koje kvarite nedjeljno i svetačko veselje roditeljima i brači radi »zlatnog pasa«, najnovijeg šešira i rupca, pa mislite da ćete njime zaručnika uhvatiti. Za vas je to prijateljice, koje upućujete i Miricu i Nadicu, da će je i ova pomast i ovaj prašak lijepom učiniti, mjesto da joj rečete: »Iz srca ti na licu proviruje taština, razbludnost, lijenost, prkos... to iskorijeni, pa ćeš biti lijepa i mila i dobit ćeš vrijednog zaručnika...

ZMIJA ĆE TE!

Neka djevojka uzgajala cvijeće, pa ga svako jutro stavljala na prozor, a na večer u sobu. Jednog večera učini joj se dosta toplo i ostavi ga na prozoru. Kroz noć dođe mraz i uništi cvijeće. Kad djevojka u jutro opazi uništeno cvijeće, usklikne: »Jedna mala neopreznost evo uništi svu dosadanju brigu!«

Majka će na to: »Ova mala nezgoda koja te tako ožalostila, može ti poslužiti za veliki blagoslov. Uči: što je mraz za cvijet, to je za **nevinost zla prilika«.**

Ne vjeruj svakome. Netko će ti pružati desnicom bezazlenu ribicu, ali neznaš da mu nije u ljevici za leđima gadna zmija. Govori da ljubi tebe, a u istinu ljubi sebe i traži svoj gadni užitak, makar

njegova naslada stajala tebe i časti i mira i života i duše. Onaj te ljubi, koji se za tebe žrtvuje, trpi, čistu te hoće k oltaru dovesti, koji te hoće po Bogu i za Boga imati.

NEISKUŠAN — NEISKUSAN.

Netko je običavao govoriti: »Što me jučer boljelo, danas više ne osjećam. Što će sutra biti sa mnom još ja neznam, a možda ne ću ni doživjeti. Za danas pak mogu svoje boli izdržati«.

Drugi bi govorio: »Ne podneseš li mirno jednu neugodnost tada si stotinu drugih pribaviš«.

U svim poteškoćama života misli na riječi sv. Lidvine: »Srčanost, moj prijatelju, Gospodin te vidi!«

Psalmista nas osigurava: »Pravednici su vikali, a Gospodin ih je uslišio, te izbavio iz sviju žalosti«. (Ps. 33).

Nastoj, da ti bude život pravedan, pa se nećeš nigda uplašiti, niti od Boga odvratiti.

ŠTO JE NOVAC?

Londonski je list »Tit Bist« obećao, da će oveću nagradu onome, koji mu najbolje kaže: što je novac?

List je domala dobio do 6000 odgovora. Jedan je kazao: »Novac je nagrada, koja nam oslađuje trud«.

Drugi je rekao: »Novac je kumir, kome se klanjaju svi staleži i ako nema posebnog hrama, koji mu je posvećen«

Treći je napisao: »Novac je šećer, koji zaslađuje naš život«.

No četvrti je ovako rekao: »Novac je stvar, koja nam može služiti kao općeniti pašuš, pa s njime možemo ići kamogod hoćemo, samo ne u nebo; s njime se sve stvara, samo ne sreća«. Ovaj je odgovor dobio nagradu.

Velik si, o Bože naš!

K. Grimm D. I. Zagreb.

»Kud goder krene duh mu se, svagdje Te
Vidi i čuje, svagdje Tvojim se on
Divi čudesom i u svemu
Ljubavi, mudrosti i svemoći

Pozna Ti trag; sva priroda govori
O Tebi glasom svojim bezbrojnim na
Udiv stvorova, ili mukom
Kazuje na Te, da jesi — svagdje!«
(Prerad, Bogu).

Dvije knjige napisala je Božja ruka o Sebi, u dvije knjige upisala otajstva Božjeg Veličanstva, da Božji posinak, kralj svega stvorenja na ovom svijetu — čovjek upozna ljubav, mudrost i svemoć svojega Oca, koji je na nebesima. Dvije knjige treba da čovjek, dijete Božje čita i da pročita ono, što stoji na čelu i jedne i druge knjige o njemu i njegovoj zadaći na ovom svijetu: »Na početku knjige piše o meni, da vršim volju Tvoju, Bože moj!« A u njegovoj duši valja da odjekne odgovor slobodnog, razumnog stvorenja: »Hoću! I zakon je Tvoj usred srca mojega!« Psalam 39. A koje su to dvije knjige? Sveto pismo i priroda. Priroda i sveto Pismo dva su sveska najljepšega djela, što je ikada o Bogu napisano, a sadrže toliko tajna Božjega Bića, da bi zato, e se sve to pobilježi ljudskim jezikom i u ljudske knjige, trebalo toliko, te »ni sam svijet ne bi mogao obuhvatiti knjiga, koje bi se imale napisati« (Ivan 21, 25). Prevrnut ćemo zato samo dva lista prve knjige, prvog sveska — Božje prirode!

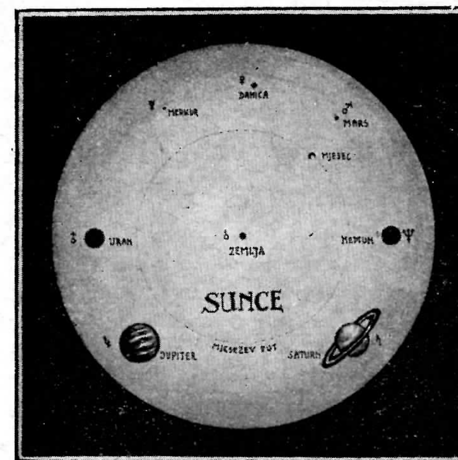
I.

»...... Um si nad ume sve
Vječnik vremena, car neizmjernosti
.... Tebi nema
Para, ni druga, ni premca, niti

Takmaca: jedin Ti si......
.... a sva druga bivad
Prem Tebi to su praške, što tek
Tvom se na suncu vide da jesu!
(Prerad, Bogu).

Ležao sam na povišem mjestu u travi, da se sunčam, jer mi tako naredio liječnik. Stisnuvši oči znao bih kukucati kroz prste u sunce, tog svoga liječnika. I kad bih ga tako promatrao, zanijele bi me misli, te bih se sjetio onih divnih neobičnih stvari, što sam slušao u školskim klupama o suncu i našoj zemlji, ob ostalim članovima te sunčane obitelji te ob onim silnim nebrojenim zvjezdicama, koje kao da se stide svojega slabog svijetla, kad se pokaže kraljevsko sunce, pa se brže bolje posakrivaju. U srednjoj ili prosječnoj daljini svojoj od naše zemlje daleko je sunce 148,600.000 kilometara, ta golema kruglja, kojoj je promjer 109 puta veći od našega zemaljskog, velikog 12.747 kilometara. Da na toj golemoj 1,269.000 puta većoj kruglji od naše zemaljske još možemo uopće samo zamijetiti koji predmet, mora da je najmanje 72 kilometara velik; što je manje, našem oko sasvim je oteto. I oko toga sunca kreće se naša zemlja neumorno, putuje stazom, koju joj je označio Onaj, što je stvorio sve »po težini i po mjeri«. Staza je duga: oko 930 milijuna kilometara cijela, a zemlja je vrši jednom u godini dana. I da svrši tu svoju zadaću, žuri se. Svaki dan preleti 2,544.200 kilometara, svaki sat 2602 i svake sekunde okruglo 30 kilometara bez odmora, kao kad iz brzog vlaka gledam

u daljinu pa mi se čini, da bježe šume i oranice, tako je i ovdje: na zemlji putujemo kroz svemirske prostore, a daleko sunce i mjesec i zvijezde bježe oko nas. Razlika je samo ta, što kod najfinijeg vlaka uvijek nešto škripi, ljulja se i trese, a ovdje ide mirno, bez buke i ljuljanja, kao da je vanredno nježna ruka spremila svojemu djetetu meke dušeke, na kojima i ne opaža, da se vozi. Često porede ljudski život putovanju. Evo ima ta poredba svoj smisao i onda, ako pogledamo, što biva s našom majčicom zemljom, koja nas nosi u svojem krilu.

Sunce u omjeru prema svojim planetima.

Nije naša zemlja sama kćerka sunca nego ima više braće i sestara, od kojih su mnoge već u najstarija vremena poznavali ljudi. Merkur, Venera (Danica), Mars, Jupiter, Saturn, Uran, Neptun — evo im imena! Ima ih razne dobi i razne veličine, i imaju i oni većinom svoje pratioce, mjesece poput naše zemlje. Najstariji će biti Neptun a najmlađi Merkur. Osim naše zemlje imaju mjesece: Mars dva, Jupiter 9, Uran 4, Saturn 10 i svijetao obruč oko sebe, a Neptun jedan. Od zemlje su bliži suncu Merkur i Danica, na kojima se vidi, da su mlađi od zemlje; a dalje od zemlje jesu Mars i svi drugi planeti. Na Marsu se osobito dobro vidi, da je stariji od zemlje. Najveći od sve sunčeve djece jest Jupiter, a najmanji Merkur. Ali zato i leti Merkur poput dječačića: u sekundi prevali do 47 kilometara, dok se Jupiter kao stariji i veći već puno dostojanstvenije giblje — prevaljuje 13 kilometara u sekundi, i Neptun tek jedva 5 kilometara u sekundi. Ali je i dobro da je tako, jer da se Merkur laganije vrti, grunuo bi u sunce, a da se Neptun brže giblje, oteo bi se suncu. Zgodno je primijetio i neki Francez: u našoj sunčanoj obitelji giblje se ono, što bi po veličini svojoj moglo biti opasno neopasnom brzinom, a ono, što je neopasno svojom veličinom, giblje se opasnom brzinom (Du Prell). Ali ne velimo mi, da su naša zemlja i ostali planeti u srodstvu samo zato, što se drže skupa i prate sunce na njegovu putu,* nego i zato, što su s njime u »krvnoj vezi« t. j. zajedničkog poteka. Prema današ-

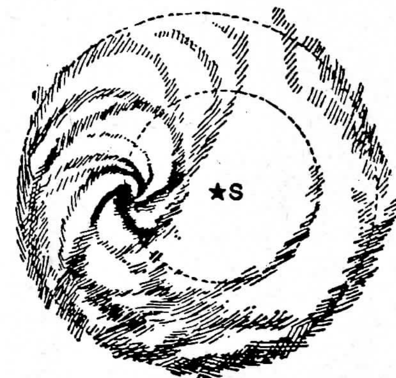
* Kako se moglo do danas sa sigurnošću utvrditi putuje naše sunce s cijelom svojom obitelji kroz svemir prema zvjezdištu Herkul i to, kako se čini brzinom manjom od brzine, kojom naša zemlje leti oko sunca. Dali se sunce giblje u pravcu ili u krugu, nije se moglo do sele utvrditi, ali ako uzmemo na oko gibanja, koja su nam poznata, smijemo barem naslućivati, da će i to biti kakovo kružno gibanje.

njim rezultatima naučnog istraživanja čini se, da valja uzeti, e su sunce i svi njegovi pratioci sastavljali jedno veliko maglovito tijelo, koje se protezalo dalje od današnje staze Neptunove (promjer u srednjoj dalji- ni od sunca oko 9000 milijuna kilometara. Ako pribrojimo još sunča- ni promjer od 120.000 kilometara, moglo je to maglovito tijelo imati u promjeru preko 9.000 milijuna kilometara!) Od tog se tijela otkidali pojedini planeti, a središnja masa, koja se sve to više zgušćivala, to je naše sunce (teorija Kant-Laplaceova, koju su popravili (korigirali) najprije Isusovac Braun, a onda učenjaci Rusel i Eddington).

Stari je grčki mudrac Aristotel rekao: čovjek po prirodi teži na znanje. I tako čovjek nije bio zadovoljan time, da zna ovo nešto malo o našoj sunčanoj obitelji, nego je želio, da sazna, što je i s onim nebrojenim zvjezdicama, koje gledamo po našem divnom zvjezdanom nebu. Premda su te sitne zvijezdice od nas tako daleko, da je najbliža od njih (alfa Centauri) daleko od nas toliko, te svijetlo s te zvijezde putuje do nas brzinom 300.000 kilometara u sekundi blizu četiri godine, i premda ih je toliko, da ih najvećih zamjećuje prosto oko na cijelom nebu oko 6800, a najjači teleskopi (dalekozori) nekoliko stoti- na milijuna, ipak se čovjek usudio te zvijezde istraživati i brojati, kako su porazmještene u svemirskom prostoru, jesu li na miru ili se giblju, i ako se giblju, kako to biva itd. I našao je lijepih odgovora. Evo ih nekoliko! O broju zvijezda već smo nešto rekli. Već godine 1887. izašao je katalog zvijezda, a godine 1890. izdao je Pickering prvi katalog zvjezdanih spektara. Ti se katalozi izdaju od godine do godine, pa se vidi, kako se broj poznatih zvijezda i njihovih spektara sve to više umnaža. Danas je poznato već preko 200.000 zvjezdanih spektara t. j. poznato je, od kakovih je sve valova sastavljeno svijetlo tih zvijezda, jer je uspjelo svijetlo tih zvijezda rastaviti kao malene duge, koje se zovu spektar. Proučavanjem tih spektara moglo se dosele s priličnom sigurnošću ili barem vjerojatnošću utvrditi, da su zvijezde »stajačice« sunca, koja imaju svoje tamne pratioce kao i naše, i da ih ima dvije vrste: t. zv. »orijaša« i »patuljaka«. **Svako od** tih sunaca prolazi obje faze: najprije je »orijašem«, a onda se steza- njem razvije u »patuljka«. Dakako da su to patuljci, kojima se još uvijek moramo diviti, da nam pamet staje, jer eto naše sunce je takov »patuljak«! Tamni pratioci kruže oko svojih sunaca, a sunca se tako- đer gibljü svojim stazama. Da dođemo do te spoznaje, stekli su velike zasluge Isusovac Secchi, zatim već spomenuti učenjak Picke- ring, a pomogli su svojim zakonima razni fizičari i kemičari te astrofi- zičari kao na pr. Kirchhoff, Stephan-Bolzmann (zakoni o svijetlenju apsolutno crnog tijela itd.). Kako su te zvijezde porazmještene u svemiru, kušali su odrediti najprije astronomi William i John Herschel. Jedan je od njih odabrao zvjezdani pojas (dio neba) na sjevernoj, a drugi na južnoj nebeskoj polutki pa su prebrojali zvijezde na teleskop i računali, kako su poprečno razmještene, ako pođemo od polova pre- ma nebeskom ekvatoru. Tim načinom došli su do mišljenja, da je cio svemir nesavršena kruglja (elipsoid) poput naše zemlje. Međutim su radovi odonda do danas pokazali, da su rečeni astronomi više toga dobro opazili, ali i više toga krivo uzimali. Tako je danas najvjero-

jatnije mišljenje, da naša sunčana obitelj spada u t. zv. galaktni sistem ili, kako mi obično govorimo »kumovsku slamu«. Kumovska slama je za se zatvoreni zvjezdani sustav, koji ima oblik spirale (kao pero u uri), a sunca su u njem porazdjeljena tako, da je ta spirala najšira po sredini a najuža pri krajevima, želiš li dobiti bolju predodžbu o tom, uzmi dva tanjura, okreni ih jedan prema drugome tako da šupljinu zatvaraju, a s vanjske strane tanjura označi spirale od rubova k sredini pa eto ti takove slike! Naša sunčana obitelj imala bi se na- laziti negdje kod sredine te spirale, ali ne u samom središtu.

Promatraš li zvijezde na najveće teleskope, vidjet ćeš, kako se u dalji- ni prorjeđuju, a onda na nekim mjes- tima vidiš takove spirale, kakovom je i naša »kumovska slama«. Što to po- kazuje? Da je kumovska slama uisti- nu zvjezdani sistem za sebe, i da ima osim njega još više drugih takovih sistema, u kojima se sigurno opet sve tako porazmješteno kao kod nas: po- jedina sunca imaju svoje obitelji, i sve se to giblje, vrti bez prestanka. Kako bilo da bilo, jedno se vidi jasno iz svega: sve je to rađeno po jednom jedinstvenom planu, po kojem je cio svijet vezan u jednu cjelinu.

Razmještaj zvijezda u »Kumovskoj slami« ili »Mliječnoj cesti«.

Još samo jedno pitanje, kad ih više nije moguće! Kako su ljudi mogli ući tim tajnama u trag? Ušli su im u trag najraznovrsnijim i često puta vrlo kompliciranim putevima, kojih nije moguće ovdje raz- lagati. Ali jedno je ipak značajno za sve te putove: ljudi su nastojali što bolje upoznati prirodne zakone ovdje na našoj zemlji i u našoj sun- čanoj obitelji. Kad su njih dobro upoznali, opazili su po nekim zna- kovima, da će barem u glavnom i u cijelom svemiru vladati isti zakoni, a onda su pomoću njih mogli dalje druge istine izvoditi. Da, u prirodi, u svemiru sve na vlas točno slijedi svoje zakone, o kojima ovisi i postojanje i ljepota svega. I zato može čovjek izračunati, što je bilo na stotine i hiljade godine unatrag u prošlosti, a što će opet biti u bu- dućnosti. Sve na svijetu sluša dani si zakon, jedini čovjek — taj zemaljski crvak može da gazi svoj red i zakon. Ali zato ne može nitko živ za pojedinca izračunati, što će s njime biti i kako će svršiti. A svemir ostaje čovjeku kao vječna opomena: Na mojem čelu piše: vrši zakon Božji! Svemir ostaje kao divna proslava Božja dokazujući, da se priroda, ta prva knjiga Božja, potpuno slaže sa sv. Pismom, tom drugom Božjom knjigom, koja veli: »Nebesa pripovijedaju o Božjoj slavi, i djela ruku Njegovih naviješta svod nebeski«.

II.

»........... u svijetu tom
Silnom ne mine časak, niti
Kapljica kane, nit listak šušne,

Nit ptica pisne, misao krene il
Srdašce kucne igdje i ikada
Bez Tvoga znanja; sve bezbrojne
Stvorove svoje, i sve im znake,

Opstanke, i sve jave života im
Imadeš Ti na umu, i svim se Ti
Odzivlješ ocem pravednikom,
Ljubav bo Tvoja sviju je majka!«
(Prerad, Bogu).

»Gore nebo visoko, dolje more duboko, a ja u sredina« pjeva pjesnik. Mala slika općeg položaja, što ga maleni čovjek ima u ovoj veličanstvenoj prirodi. Pogleda li gore na nebu i uzme se diviti onim orijašima, što se tako nepojmljivom brzinom a ipak tako divnim redom po njemu miču, staje mu pamet. Otkazuju sjetila, da mu to predoče, a otkazuje gotovo i pamet, koja se samoj čini preuskom, da ma samo vjerno preslika ono, što spoznaje. A pogleda li u sitni svijet dole na zemlji, i opet osjeća, da je omeđeno ono divno svijetlo, što ga nosi sam na zemlji u svojoj glavi! Ogledali smo se malo nebeskim svodom, zađimo dakle još malo u mali »atomski« svijet!

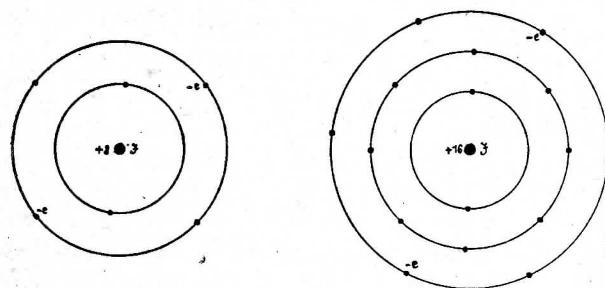
Često režeš ili sitniš razne predmete na pr. kruh, kamen, željezo itd. Možda ti je kojiput došlo na pamet pitanje: dokle se to može dijeliti? Zaustavi se malo kod ote misli! Danas je uspjelo fizičarima i kemičarima fizičkim i kemijskim načinom dijeliti tvar (materiju) do tako sitnih čestica, da se čovjek i opet osjeća, da bi možda rekao: prevelik, ali ne — premalen, preslab, da ih može izravno opažati. I kao što je čovjek nastojao dalekozorom doprijeti do golemih i dalekih nebeskih tjelesa, tako je sitnozorom (mikroskopom i ultramikroskopom) pokušao doprijeti do molekula i atoma. Što su molekule, a što atomi? Možda ti je poznat jaki otrov imenom sublimat. Rastopiš li ga u vodi tako, da se voda »zasiti«, stajat će u toj tekućini najsitniji dijelovi sublimata uz najsitnije dijelove vode poredani. Ti najsitniji dijelovi i sublimata i vode, još su uvijek po svojim svojstvima i po svojoj prirodi jednaki cijelom sublimatu i cijeloj vodi. Te dijelove zovemo molekule. Ali iz toga, kako se kemijski proizvodi sublimat, znamo, da je svaki takav dijelak još i dalje sastavljen i da ima u sebi po jedan još manji dijelak žive i po dva dijelka plina imenom klor (sublimat = Hg Cl 2), te od sublimata možemo dobiti i žive i klora. Tim su još manjim dijelovima, od kojih su sastavljene pojedine molekule, dali ime atomi. Istraživanje stvari u neživih i živih bića pokazalo je, da se cio taj šaroliki svijet, koji nas okružuje, dade svesti na neko 90 počela (elemenata), što u raznim atomskim omjerima i raznim odnosima i kombinacijama stvaraju tu raznovrsnost. Kako se duševnom oku čovječjem pojednostavnio cio ovaj svijet tom spoznajom! Koje čudo ako je Prout u velikom oduševljenju pošao par godina poslije Daltona, osnivača atomske teorije i dalje, te ustvrdio, da se dade sve još pojednostavniti, jer da će i počela sva konačno potjecati od jednoga — od vodika. Ali prije nego o tom više čuješ, valja da se snađeš u sićušnom atomskom svijetu. Da dobiješ barem neki pojam o veličinama, o kojima se radi, kad je govor o atomima, pomisli dragi čitaču, da 271 gram živina sublimata u plinovitom stanju ima cijeli kvadrilijun molekula (Avogadrov broj), a budući da svaka molekula sublimata ima u sebi po tri atoma, dva klora i jedan žive, to ima u 271 grama (četvrt kilograma) sublimata 3 kvadrilijuna atoma! A sav

taj nebrojeni sićušni svijet bit će zadovoljan i s 22 litre i 4 decilitra, da se uz neke uvjete posve udobno smjesti (traži se stalna toplina: 0° i stalan tlak: 760 mm Hg). A kako pokazuju naučna istraživanja, nalaze se ti atomi u neprestanom gibanju. Kako mora da je zanimljiv taj »život«! Zađimo dakle malo u taj sićušni svijet!

Lako ćeš razumjeti, da ovo, što danas znamo ili bolje mislimo o tim malenim stvorenjima, ne će sve biti posve sigurno, jer se istraživanju kraj ovako neuglednih individua lako ukrade kakova pogreška ili štogod opažanju izmakne. Sa svim tim bit će mnogo istine u svemu, a sve pokazuje da znanost na svakom koraku potvrđuje onu pjesnikovu: »Kud goder duh mu se krene, svagdje te vidi i čuje, svagdje Tvojim se on divi čudesom i u svemu ljubavi, mudrosti i svemoći pozna Ti trag; sva priroda govori o Tebi«.

90 počela počeli su pobliže promatrati. Promatranje je pokazalo, da se u elementima, ako se poredaju prema svojoj atomskoj težini, razna fizička i kemijska svojstva mijenjaju, ali to biva tako, da se nakon stalnog broja elemenata opet javljaju slična svojstva. To je dovelo u isto vrijeme Rusa Mendelejeva i Nijemca Lothara Mayera, da poredaju počela i da ih prema srodnosti svojstava razvrstaju u razrede. Tako je nastao t. zv. prirodni ili periodički sustav počela, u kojem je svako počelo dobilo svoje određeno mjesto, te iz kojega se može razabrati, da ne će biti elemenata više od devedeset, a vidi se i to, na koje mjesto imaju doći sada nam još nepoznati elementi. Još naime ne poznamo svih elemenata. Sam Mendelejev je točno odredio za neke u njegovo doba još nepoznate elemente, kamo imaju doći u prirodni sustav elemenata, kakova im moraju biti svojstva itd., i kad su kasnije našli ta počela, pokazalo se, da je Mendelejev bio dobar prorok. Baš to, što se svojstva u elemenata gotovo opetuju, dobiva njhov sustav sliku od više spratova, koji se jedan na drugi nadograđuje iz istog materijala. Drugim riječima evo nas kod Proutove misli miljenice, da su možda ipak sva počela sagrađena od jednog — vodika, koji i onako stoji za sebe u prirodnom sustavu, jer mu nema pravog mjesta, ili barem mora doći kao temeljni kamen na početak sustava. Još je postala vjerojatnijom slutnja Proutova, kad je Becquere devedesetih godina našao radioaktivnost, pa je njezino proučavanje pokazalo, da je ona zapravo raspadanje atoma, kod kojega se opažaju čestice nabijene pozitivnim elektricitetom i negativni elektricitet (elekroni). Daljnje proučavanje spektara kod Röntgenovih zraka (zrake x), pa onda najnoviji Astonovi pokusi, koji su pokazali, da su atomske težine cijeli brojevi pa se tako dadu sastavljati od vodika, koji se uzme kao jedinica, pomogli su, da se utvrdi barem s velikom vjerojatnošću, kako su sastavljeni atomi. I zbilja je najprije Ruthefort izradio plan, prema kojemu bi mao biti sastavljen pojedini atom, koji još i danas priznaju u učenjačkom svijetu, samo što ga je još Bohr uz pomoć t. zv. Planckove teorije kvantuma usavršio i popravio. Što se pokazalo? Mala slika sunčane obitelji, svemira! Sve po istom planu ređeno! Svaki atom ima sad veću sad manju jezgru, sastavljenu od manje ili više pozitivno električkih atoma (t. zv. iona) već prema težini počela. Oko te jezgre kruži sad više sad

manje negativno električkih elektrona u raznoj udaljenosti poput kakovih planeta. Veličina tih elektrona, ako imaju uopće kakve tvari osim elektriciteta, odnosi se prema veličini jezgre nekako onako kao veličina planeta prema suncu. Mala slika onoga, što smo u onako veličanstvenim dimenzimaja (visini, dubljini i širini) gledali u svemiru. Da barem neki pojam dobiješ, dragi čitaču, o preciznoj izradbi toga plana promisli, da prema računu Rutherfortovu stane u jedan cm³ po svojoj veličini 100,000.000 atoma. Obujam pojedinog atoma je stotinu milijuna puta manji od kubičnog centimetra. A kakova mora da je jezgra? Uzmeš li jezgru atomsku povećanu na 1 mm (kao glavica od žućke, igle), narast će daljina jezgre i elektrona na jedan metar! A elektron je neko 1800 puta manji od jezgre (jezgra 10^{-12}, a elektrikon 10^{-16} cm najviše). Uistinu je morala biti neizmjerna Mudrost, koja je mogla zamisliti jedinstven plan, po kojem će biti izrađeni oni ogromni svjetovi, kod kojih sve ide na milijune i stotine milijuna kilometara, i ovi maleni svjetovi atomski, u kojima sve ide na um ona stara: cernitur in minimis maximus esse Deus — Pogledaj stvari najmanje, Boga vidjet ćeš najvećeg! Morala je biti i neizmjerna moć, da tu osnuvu izvede!

-ATOMSKI·MODEL·KISIKA- -ATOMSKI·MODEL·SUMPORA-
PREMA·RUTTERFORDU–BOHM
J · ATOMSKA·JEZGRA; SJEDIŠTE·POZITIVNIH·ELEKTRIČNIH·NABOJA.
e · ELEKTRONI, SJEDIŠTE·NEGATIVNOG·ELEKTRICITETA, KOJI·KRUŽE·SVOJIM·STAZAMA·OKO·JEZGRE·
-CO·PAR·J·V·MEISZNER-

I opet će Ti se, vrijedni čitaču, nametnuti pitanje: kako je mogao čovjek tako duboko zaći u taj otajni, skriveni silni svijet. I opet glasi odgovor: Zakoni, koje je Bog stavio u prirodu, i kojih se priroda tačno drži, ti su ga doveli tako daleko, a dovest će i dalje. Jest! Uvijek i svuda, pa i u ljudskom životu uvijek ćeš doći dalje, ako se budeš držao zakona Božjih...

*

Evo prevrnusmo i proletismo okom dvije stranice u knjizi o Božjem veličanstvu. Možda Ti, vrijedni čitaču, nije sve ni bilo posve razumljivo, ali jedno, nadam se ipak, da je jasno uskrslo pred Tvojom dušom. Uskrsla je pred njom jasno misao: sva priroda, sva stvorenja slažu se u divnu melodiju, u divnu pjesam Božjega veličanstva. I kao što naše ljudske pjesme dobivaju ljepotu od ritma, odatle što se strogo drže mjere i takta, tako i ta pjesma prirode dobiva ljepotu odatle, što se točno drži svoje mjere, onih zakona, koje joj je Stvoritelj dao i metnuo u nju. I ako barem naslućuješ sklad i **ljepotu stvorenja**, tih »tragova Božjih«, sjeti se, da u sebi nosiš mnogo ljepši svijet »sliku

Božjeg bića«. — razum i neumrlu dušu. Toga se sjeti pa reci s pjesnikom:

»Teci, dušo, Božje vrelo, teci
U zahvalnost Boga previšnjega,
Stvorova mu pridruži se jeci,
Što se njemu svud odzivlju s njega!

Hvale glasom priznaj mu i reci:
I ja, Bože, Tvoja sam biljega,
Sitna kaplja krijesnica u rijeci
Tvoga svijetla vijekom tekućega!

Po Tebi sam **Tvog obraza slika**,
Po Tebi sam divna i velika
Tvorna slika umnijeh stvorova,
Po Tebi sam zemskih stvora dika,
Neumrla iznimka njihova!«
(Prerad, Priznanje).

Sjeti se, da Ti je duša, da si Ti po svojoj prirodi kao jezerce, od kojega odjekuje pojačana pjesma, što se ori sa susjednih brežuljaka! Sjeti se, da si pozvan, da se svojom slobodom poslužiš tako, te ne uneseš nesklad u proslavu Božju na zemlji, te ne pokvariš divnu harmoniju time, što ostavljaš mjeru, koja nam je svima malim stvorovima velikoga Boga dana, da se je držimo, time, da ostaviš zakon Božji. Ne! Po Tvojoj i po mojoj duši treba, da divna harmonija, divna pjesma prirode dobije veliku misao, a ta misao jest: slava Boga velikoga. A dobit će tu misao po Tvojoj i po mojoj duši, ako budemo razumjeli i pročitali glavnu misao te pjesme: »Na početku knjige piše o meni, da vršim volju Tvoju, Bože moj!« Dobit će tu veliku misao, ako poput glave naše, glave cijeloga ljudskoga roda Isusa Krista skupimo tu pjesmu u se, prokalimo je svojom ljubavlju te cijelim životom, podloženim Božjem zakonu dodamo novi najljepši akord toj veličanstvenoj pjesmi: Hoću Bože moj, zakon Tvoj, **Tvoju svetu volju** u svemu! Zakon je Tvoj usred srca moga —

VELIK SI, O BOŽE NAŠ!

ODAKLE TA RAZLIKA?

Sjećam se živo. Išao sam več u školu. Na stanu sam bio kod svojih rođaka. Oni imali vinograd, pa bih ljeti išao sa svojom tetkom u nj po mirisave breskve i slatko grožđe, a katkad i po razno povrće. Nego vinograd bio preko četiri kilometra daleko, a ja ne obikao tako daleko pješačiti pogotovo ne s takovim teretom. I kad bismo se vraćali kući, tako sam točno brojao telefonske stupove, što su bili pokraj puta: koliko smo ih već svršili, a koliko ih još imamo! Da nekako prevari moj umor i moje tužakanje, pripovijedala mi tetka ražne zgode iz života Kraljevića Marka. Gledao sam u svojoj djetinjoj bujnoj uobrazilji ljuto kreševo s Musom Kesedžijom, nježno drugovanje s prijateljem Milošem Obilićem i junačku odvažnost Markovu pred sultanom. Ali me jednoga dana, kad je i opet moja rođakinja slavila velikoga narodnog junaka, stane mučiti misao: a gdje je sada Kraljević Marko? Zašto ne pomogne svome rodu? I provali ta misao na usta kao pitanje: »A je l' te, tetko, je li i Kraljević Marko morao umrijeti?« — »Jest, sinko, i Kraljević Marko je morao umrijeti i umro je«. — »E onda mi nemojte dalje ni pripovijedati«, udarim ja u plač. »Zašto je takav junak morao umrijeti?« I plakao sam i nisam se mogao utješiti i nisam htio više slušati o junaku ništa. A šta bih i slušao, kad bi me svaka nova lijepa crta na junaka većma ožalostila! Jer me žalostilo to, što smrt poruši i uništi sve, pa i veliko i lijepo i jako.

*

Prohujale odonda godine. Stupio sam u red. Ja sam već i zaboravio na one jade svojega djetinjstva, zaboravao sam, kako mi je pomisao na smrt bila teška. Međutim sam se u redu naučio čitati živote pojedinih svetaca. Primijetio sam, da me njihov svijetli primjer, njihovo junaštvo: njihova borba na život i smrt s »neprijateljem ljudske prirode«, s đavlom, nihovo nježno prijateljevanje s Isusom i sa svecima i njihova neustrašivost pred svijetom u srce dira. I kad sam tako više toga pročitao, primijetio sam najednom, kako me znaličnost sve to više vuče k onim stranicama, gdje se ta borba zaoštrava do vrhunca, gdje se vojuje za zadnju konačnu pobjedu. Najradije sam čitao uvijek i još sada čitam one stranice, koje opisuju svetačke zadnje dane i svetačku smrt. I čitao bih to neprestano, a kad pročitam, onda bih tek želio čitati život na novo. Baš misao na smrt tih junaka povećala bi moju znaličnost.

Da sam u djetinjstvu zabilježio onu želju svoju na pogled smrti, a sada opet ovu, pošao bih ko ono dijete, što je na očevu želju zapisivalo redom, da bi željelo, eda bude uvijek proljeće i ljeto i jesen i zima. I jednog dana je netko u mojoj duši napisao onu prvu želju iz moje mladosti i ovu iz zrelije dobi jednu pod drugu, i ja sam opazio neku razliku. A sad mi se svejednako namiče pitanje: Odakle ta razlika?

XY.

PA BAŠ I KORISTI!

Elizabeta P. — Č.

Često sam čula: »A šta ti koristi moliti? Što sam stvoriš, to imaš«. Eto da vam rečem, kako sam sama u svojoj obitelji iskusila, da ipak molitva koristi.

U kući nas je jedanaestero: muž i ja i devetero djece. Kad još znate, da nam je na naših pet rali zemlje kravica veliko blago, možete si misliti, da takova obitelj ima svojih križeva. A mene katkada baš oštro pritisnu. Eto prošle godine odjednom nam oboli kravica. Zlo pa zlo, i već da će po zlu. Počnem ja odmah devetnicu svetomu Anti. I hvala Bogu, kravi dobro. Ljetos u isto doba opet da će po zlu. Prihvatimo se cijela obitelj malo dulje molitve, i opet dobro. Tako vidim da drugdje i uz živinara blago propada, moja je bez živinara ostala. Ne velim od obijesti, nego da se vidi, kako je Bog nad svime.

Susjedi se čude, kako mi lijepo živimo, ne lijepo rad obilja, nego radi mira Božjega. E, braćo moja, pogledajte kud nedjeljom djeca vaša, a kud li i vi sami? Tko bi vas našao i sazvao! Moja deca znadu, da im je put u crkvu. Šestero nas svake nedjelje ide u crkvu, šestero donosi kući i »dijelak svete mise«.

Ne molimo tek, kad nevolja pritisne. Svako jutro i u večer daje se Bogu čast. Pa kad i nema koga od starijih, dječica ne zapuštaju molitve, osobito ne večernje krunice. Hvala milom Srcu Isusovu, koji njih i sve nas tako prosvjetljuje i ravna, hrani i uzdržaje, da je kućica naša kao posipana mirom i blagoslovom Božjim. Tako nam veli i gospodin župnik, kad k nama na blagoslov kuće dođe.

Istina je, da se treba Bogu klanjati i moliti, ne samo jer nam dobro dijeli, nego najprije jer je on Bog, to jest sam u sebi vrijedan časti. Ali on je i Otac naš, koji nas ljubeznim okom prati, pa kad dječica njegova k njemu viču, ne odvraća se od njih, ako nisu dušom ružna i grijehom nagrđena. Skrušenje sve pere i čisti, a molitva privlači darove iz ruku Božjih.

TOGA CRKVA NE GLEDA RADO...

K. Grimm D. I.

Devedesetih godina prošloga stoljeća dođe neki graditelj po poslu iz Saksonske u neki gradić sjeverne Češke. Kako je bio mlad i sposoban, mogao se s pravom nadati lijepoj budućnosti. Tek jedno manjkalo mladom čovjeku: još nije poznavao prave Kristove vjere i Crkve. Bijaše naime protestant. Božja Promisao namijenila mu i tu sreću, ali ju je morao dobiti heroizmom neke siromašne djevojke.

Još nije bio savio obiteljskoga gnijezda, pa kako je život ozbiljno shvaćao, nije išao svijetom zatvorenih očiju, nego se pomno ogledao, nebi li ga sreća namjerila na pravu životnu drugaricu. U tim prilikama nije se čuditi, ako mu i u gradiću M. domala zape oko u neku djevojku. Bila to djevojka vrlo mila i čedna vladanja, ali je morala sudeći po svemu biti vrlo siromašnom. Osobito mu se svidjelo, što joj ne zavrtje mozgom ni njegova zanimanja za nju, premda ga je mogla opaziti. Stane se dakle propitkivati na sve strane, tko je i što je ta djevojka. Tako sazna, da je siromašna sluškinja. Nakon duljeg razmišljanja ipak se odlučio, da je zaprosi, jer drukčije sve bilo puno hvale za nju. Ode dakle k njoj te zaprosi za ruku. Na svoje najveće čudo morade se vratiti kući ne opravivši ništa. Nije koristilo ni to, što joj je živim bojama risao svu budućnost, koja je čeka uz ovakova čovjeka, a ni to, što je i sama znala, da će sluškinja jedva po drugiput imati prilike za takovu udaju. Sve badava; ona je na sve razloge, koje joj naš graditelj kušao protumačiti i u više mahova, znala tek jedno odgovoriti: »Vi ste protestant a ja katolikinja. Da nije toga, rado bih pošla za vas, ali ovako ne može biti ništa od naše ženidbe. Morali bismo sklopiti mješovitu ženidbu, a toga ja neću nikako, jer je naša vjera ne gleda rado«.

Našega prosca i ljutilo i čudilo to odlučno držanje djevojčino. Najvećom mu zagonetkom bilo, odakle joj ta snaga, da za volju nekakovih vjerskih propisa odbije takovu priliku. Čudilo ga to više, što je on uistinu pošteno mislio. Kakva li je vjera, mislio on, kada ženskom čeljadetu daje toliko snage. Ne rekavši nikome ništa ode nekome katoličkom svećeniku, da upozna tu vjeru, iz koje je njegova odabranica crpla onoliku snagu. Prošlo nekoliko mjeseci nauka i muke. A kad prođoše, zamoli graditelj, da ga prime u katoličku Crkvu. Budući da se odlučio na to iz pravoga uvjerenja, uslišaše mu molbu.

Kad je sve bilo gotovo, dođe naš prosac i opet da pokuša sreću. Iznenađenoj djevojci, koja o svemu tomu nije ništa znala, reče naprosto, da je ona svojim junačkim držanjem uklonila ono, što je smetalo njihovoj ženidbi. On da je upoznao istinitost katoličke vjere, da je već članom katoličke Crkve, pa da radi toga više ne bi njihova ženidba bila mješovita. Budući dakle da nema više nikakove smetnje, da odredi dan, kada će se pred oltarom jedno drugom zavjeriti. I uistinu, iza malo dana mogli su svi vidjeti, da je graditelj pošteno mislio.

PODIZANJE.

Ljerka pl. Premužić.

Zvoni !
Tanani zvuci zvonca se šire,
Svjetlijim plamom svjetiljke gore,
Sve tiše bruje orgulja toni.
Sa malim zvonom
U svakoj duši,
U svakom srcu
Sve ljepše, tiše, skladnije zvoni.

Tiho !
Prestaše, zvonca zamriješe zvuci.
Svećenik drži u svojoj ruci
Prozirnu tanku hostiju bijelu;
A mnoštvo kleči
Prignute glave,
Skrušena srca
Klanja se svetom božanskom Tijelu.

Muk je !
Al' u dnu srca šapće se samo
Onome, koji sađe sad amo,
Koj samo daje, ništa ne prima,
A svatko išće
I svatko treba,
Zajedno vape,
Jer svatko nešta na srcu ima.

Gladni
Mole za hranu svagdanjeg kruha;
Goli i bosi trebaju ruha.
Ranjena duša sada se cijeli.
Kreposti slaze,
Umiru grijesi,
Mnoštvo je sretno —
Krist-Bog sad svima milosti dijeli.

GAZDA TUNJO.

Živjela neka porodica po imenu Brković. U obitelji je vladao lijepi mir i red. Domaćin Tunjo svojom imovinom lijepo upravlja. Žena mu Mara lijepo i brižno odgaja djecu, a djeca lijepo u školi uče. Lijepa obitelj. Tunjo, Mara, Mato i Ljubica.

Mato ide u treći razred pučke škole, pomaže ocu u lakšim poslovima, s njim u šumu i vinograd, a otac Tunjo se ne stidi svoga sina ni pred kim. Ljubica je pošla u školu ove godine. Majka je svako jutro počešlja i uredi, te tako uređenu u školu pošalje.

Ljubica lijepo u školi uči, a osobito je pažljiva, kad velč. g. kapelan tumači vjeronauk.

Mato je također volio školu i rado u nju išao. Četvrtkom, kada nema škole pomagao bi ocu, te i taj dan ne bi proveo u besposlici.

Nedjeljom bi išli na sv. misu i propovijed, osim majke, koja bi im ručak pripravljala.

Katkada bi se Mato i Ljubica ranije ustali, te pošli na sv. pričest.

Otac Tunjo je jako volio Matu i Ljubicu, a osobito je pazio Matu svoga budućega domaćina, kao što je majka pazila Ljubicu, da othrani lijepu i čestitu djevojku svakome milu.

Ljubica nije bila ohola. Obitelj njihova bila je među bogatijima u selu. Imali su 25 jutara srijemske zemlje. Kada je Mato svršio pučku školu, počeo je ozbiljnije shvaćati ratarski život.

Ljubica je išla u treći razred pučke škole. Čula je od gospodina kapelana za Glasnik Presvetoga Srca Isusova, kako u njemu ima mnogo lijepih nauka za katolički narod.

Svoju tajnu nikome nije govorila, pa je stoga bila nešto tužna i zamišljena.

Opazi to majka i upita je: »Ljubice što ti je? Tko ti što nažao učinio, te si tako tužna i nevesela?« A Ljubica joj reče: »Draga majko! Kad sam ono u školi bila i gospodin kapelan nam je pričao, da ima Glasnik Srca Isusova i koliko u njemu ima lijepa za katolički narod. Ja sam smislila da ga kupimo, jer nije skup«. — A koliko košta ta knjiga?« — »Ta nije to nikaka knjiga, reče Ljubica, nego je to mala knjižica, koja svaki mjesec izlazi, a godišnje stoji 12 Dinara«. »E moja kćeri, reče mati, to ti je više od pô litre rakije. Voli tvoj otac malo se okrijepiti, negoli kupiti ovakav Glasnik, kad on ne zna niti čitati«. »Ako on ne zna, reče Ljubica, znamo ja i Mato, pa i ti majko znaš«.

»Ja bih ti kupila, reče majka, ali kad je otac domaćin, pa on zapovijeda što ćemo kupiti. Kada dođu kući on i Mato iz polja, ti mu reci, pa što mu drago«. Kad su došli kući otac i Mato, prva joj misao bila, da kaže ocu, što je na stvari.

Tunjo je konje ispregao, nahranio i napojio, a Mato ostalu stoku.

Kad su bili gotovi, pošalje Tunjo svoju kćer Ljubicu u gostionu, da donese rakije. Ljubica idući putem mislila je u sebi »O Bože moj! Daj obrati moga oca da ovaj novac koji sada uzalud daje, da prištedi, te kupi Tvoj Glasnik«. Kada je došla kući s rakijom, onako tužna, upita je otac: »Ljubice, što si tako tužna?« Kako i ne bih, kad većina mojih drugarica kupuju Glasnik Srca Isusova, a ja da ne kupim.

»Pa zašto mi nisi rekla ženska glavo?«, reče joj otac. »Bilo me je strah, jer sam misla da mi ne ćeš dozvoliti« reče Ljubica.

»A koliko košta takav Glasnik?« opet će otac. »Košta dragi oče, reče Ljubica, samo 12 Dinara i to godišnje«. »Dvanaest Dinara« opetova otac »pa tko bi vama svima nadavao, dođe prosjak udijeli milostinju« ovamo opet ti pa samo daj, pa daj, a tko će meni dati«.

Ljubica mu reče: »Nemoj se uzrujavati oče, bolje bi bilo, da jedno dva puta ne piješ rakije, pa bi za one novce imao veće koristi, nego za rakiju, što je piješ, pa gdje si bio, tu i jesi, a novca nema.. Da ti znaš koliko može jedan kršćanin crpiti koristi iz toga Glasnika, ti bi odmah kupio«. »Vidim, da me svladavaš reče otac, pa ipak što će mi, kad niti čitati neznam«. »Pa zašto idemo onda ja i Mato u školu, mi znamo, a ti majko znaš čitati, je li, majko?« »Ta znam kćerko reče mati, samo da hoće kupiti, ja sam rada«. Sada se i Mato oglasi: »Kupi oče! I ja sam čuo, još kad sam u školu išao, da je to dobar vodič, one obitelji, koja ga drži, pa bi i naš bio«. »E pa kad je tako, reče otac. evo ti Ljubice novaca, pa kupi, pa neka i nas blagoslovi Isus naš Spasitelj«.

Sutradan digla se Ljubica prva, jer od veselja nije mogla niti spavati. Iza doručka otišla je velečasnom župniku i naručila Glasnik i upisala se i sva obitelj istoga dana u društvo Presv. Srca Isusova.

Obitelj Brković iz sela N. još i danas živi zahvalno Božanskom Srcu.

Mato se oženio i lijepo živi sa svojom ženom. Ljubica se udala, a Tunjo i Mara njihovi roditelji zapovijedaju, a poslušni sin radi marljivo.

† ADAM STEPINAC.

I ove godine mora Kalendar Srca Isusova i Marijina zabilježiti dva odlična svoja prijatelja, koji pređoše iz kruga zemnih u krug nebeskih štovatelja Presv. Srca Isusova i Marijina. Kano štovatelj i širitelj štovanja Presv. Srca Isusova odlikovao se Adam Stepinac, župnik u Kravarskom.

Rodio se Adam u Brezariću, župe Krašić, 7. veljače 1870. i bio zaređen za svećenika g. 1892. Dvije godine bio je kapelanom u Kravarskom, a 6 g. katehetom na školama Sestara Milosrdnica u Zagrebu. Na živu prošnju župljana pošao je g. 1901. za župnika u Kravarsko, gdje je radio punih 25 godina.

† Adam Stepinac.

Dobar i neprokvaren narod trebalo je u dobru sačuvati i unaprijediti putem kršćanskoga savršenstva. Koje će sredstvo upotrijebiti za to novi župnik? Pobožnost Presv. Srcu. Ona unosi poznavanje sv. vjere, ljubav Isusu, čuvanje od grijeha, primanje sv. sakramenata, razvija duh molitve i požrtvovnosti.

Sav svoj svećenički rad usredotočio je Adam oko te pobožnosti. Nju je preporučivao djeci u školi, gdje ne bi nikad sata nehajem propustio; nju bolesnome i bijednome, da isprosi pomoć u Gospoda; nju mladencima, da mognu izdržati teškoće ženidbenog staleža; nju naprednijima da dopru do savršene i nesebične ljubavi Boga. God. 1907. osnuje on Bratovštinu Presvetoga Srca Isusova, te nabavio i postavio kraj oltara krasne kipove Presvetoga Srca Isusova i prečistoga Srca Marijina. Sad je stao pozivati narod na pobožnost prvoga petka. Poslije sv. Mise propovijedao bi uvijek sam po pola sata, zatim bi pred izloženim Svetotajstvom izmolio s narodom litanije Pr. Srca i otprošnju. K sv. Pričesti dolazilo redovito taj dan oko 150 župljana, pa se tijekom godina lako svi obredali, da postanu dionici velikoga obećanja Pr. Srca. Njemu i župi bio je mjesec lipanj osobito drag pa se u velikom broju sakupili na pobožnost, napose u devetnici pred svetkovinu Pr. Srca, koju je župa kao blagdan slavila na sam petak. Slijedeće pak nedjelje polazila je — rekao bih — cijela župa u Zagreb, da sudjeluje u narodnom slavlju Presv. Srca u njegovu Svetištu. Stepinac se pobrinuo svake godine za poseban vlak i dao pobudu susjednim župama, da sudjeluju u skupnom slavlju.

Živa vjera, zanos i poštenje toga naroda najbolji su svjedoci da je to župa Srca Isusova. Prem je narod siromašan i zbog jedne same škole slabo pismen ipak prima redovito 80 Glasnika Pr. Srca. Nepismenima govore o Pr. Srcu slike, koje je Stepinac u velikom broju sam nabavljao i upućivao ljude, gdje i kako će si što ljepše nabaviti.

Dvoje je Stepincu pomagalo, da je mogao tako u narodu uspjeti. Prvo, što je on sam bio veliki štovatelj Pr. Srca. Ustavši dnevice u 5 s. uvijek bi točno obavio svoje razmatranje, koje se većinom kretalo oko osobe Spasiteljeve. Iza sveto odslužene svete Mise nije on zaboravio Isusa na oltaru, nego ga točno u stanoviti sat dana pohađao, a u poslu često mislio na njega i s njim se sjedinjivao. Svake subote obavio bi sat klanjanja pred Presvetim. Svoje bi propovijedi tako lijepo pripravio, da ih je i njegov kapelan upravo s nasladom slušao. — Drugi ključ do narodnog srca bila je Stepincu iskrena ljubav za narod. Uz ostale dokaze te ljubavi živi i radi još i danas od njega osnovana Gospodarska zadruga i štedionica; a neka govori i njegova oporuka.

»Općim baštinikom svega svoga imetka postavljam siromake župe Kravarsko... Svim dužnicima svojim opraštam sav dug« — a iznosio je oko 15.000 dinara...

Osobitim zanosom govorio je o Presv. Srcu u devetnici pred njegovu svetkovinu g. 1925. U četvrtak dne 18. lipnja svečano je obavio prvu sv. pričest djece i milo se s njima poslije zabavio. Pošao opet u ispovijedaonicu i ispovijedao do 9 sati. U 10 s. je već umirao, dok mu njegov vjerni kapelan i sada nasljednik g. Mikulček dijelio posljednju pomast. Koji ga dobro poznavali vele, da ga Bož. Srce htjelo nagraditi za veliku njegovu ljubav time, da mu dalo gledati svetkovinu svoju u nebu.

† Prelat Dr. Josip Pazman.

Najistaknutiji štovatelj Majke Božje u hrvatskom narodu bio je uz svetoga našega biskupa Langa prijatelj njegov Dr. Josip Pazman.

Rodio se 18. veljače 1863. u Pakracu i pošao nešto odrasliji u gimnaziju, a poslije na više bogoslovne nauke u Rim, gdje je bio zaređen g. 1889. Uz druge lijepe darove Božje resila je Pazmana već od mladosti željezna volja za rad. Stekao je široko znanje, koje je na raznim poljima kasnije dobro upotrijebio: kao odgojitelj klerika, kao profesor klasičnih jezika, kao profesor morala i socijologije na sveučilištu, kao urednik Glasnika sv. Josipa i Katoličkog Lista, kao suosnivač i donekle upravnik Hrvatskoga Katoličkog tiskovnog društva, kao suosnivač svećeničkog društva Klanjalaca i njihovog glasila »Euharistije«, kao organizator Euharistijskih sastanaka, kao suosnivač i član ravnateljstva Kat. Banke, kao ravnatelj i branitelj Zavoda sv. Jeronima u Rimu, kao narodni zastupnik i jedan od rijetkih značajnih hrvatskih političara, kao član ženidbenog suda i biskupski cenzor, kao revni ispovjednik i propovjednik te napokon kao župnik kod sv. Petra u Zagrebu.

Sadržaj.

Strana.

Pjesme.

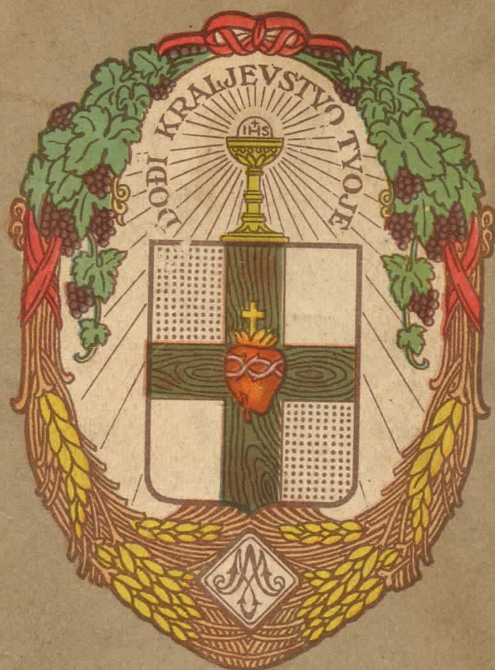
Presv. Srce i Euharis[illegible]

Bl. Dj. Marija i Sveti.

Povijest i misije.

Pouka i zabava.

DOĐI KRALJEVSTVO TVOJE
IHS